

PREDSTEČAJNI POSTUPAK

Druga novela Stečajnog zakona

Priručnik za polaznike/ice

Izrada obrazovnog materijala:

Željko Šimić,
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Zagreb, rujan 2022.

Copyright 2022.

Pravosudna akademija

Maksimirska cesta 63, 10 000 Zagreb, Hrvatska

TEL 00385(0)1 2357 626 WEB www.pak.hr

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. OPĆE ODREDBE	6
2.1. Predstečajni razlog	6
2.2. Predstečajni dužnik	7
3. NAČELA I OSNOVNE POSTUPOVNE ODREDBE PREDSTEČAJNOGA POSTUPKA.....	9
3.1. Načelo dispozicije i oficioznosti	9
3.2. Načelo strogog formalizma	11
3.3. Načelo hitnosti	11
3.4. Istražno (inkvizitorsko) načelo	13
3.5. Načelo pristupa informacijama	13
3.6. Načelo dobrovoljnosti	14
3.7. Nadležnost i sastav suda	15
3.8. Elektronička dostave sudskih pismena	16
3.9. Uporaba elektroničkih sredstava komunikacije	17
3.10. Prikupljanje podataka	17
3.11. Odluke suda i pravni lijekovi	18
3.12. Načelo davanja državnih potpora	19
3.13. Troškovi postupka	20
4. PREDSTEČAJNI POSTUPAK	20
4.1. Tijela stečajnoga postupka	20
4.2. Vjerovnici u predstečajnom postupku	32
4.3. Razlučni vjerovnici.....	47
4.4. Izlučni vjerovnici.....	50
4.5. Jamci	51
4.6. Raspravljanje i glasovanje o prijedlogu plana restrukturiranja	53
4.7. Privremeno i novo financiranje.....	61
4.8. Zaštita drugih transakcija povezanih s restrukturiranjem.....	62
4.9. Obustava predstečajnoga postupka.....	62
4.10. Pravne posljedice otvaranja predstečajnoga postupka	63
5. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje	66
5.1. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon otvaranja predstečajnoga postupka	66
5.2. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon obustave predstečajnoga postupka	67
5.3. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon pravomoćnosti rješenja o potvrdi predstečajnoga sporazuma	67
6. Zastara	68

7. Umanjenje utvrđenih tražbina.....	69
8. Pravo na kamate	69
9. Zaključenje predstečajnoga postupka.....	69
LITERATURA:.....	71

1. UVOD

Predstečajni postupak je izvanparnični postupak s brojnim posebnostima koje zahtijevaju kombinaciju pravila parničnoga, izvanparničnoga (u užem smislu), stečajnoga te ovršnoga postupka. Osnovni cilj predstečajnoga postupka je urediti pravni položaj dužnika i održati njegovu djelatnost, odnosno izbjeći stečajni postupak te omogućiti poslovnim subjektima, koji su u poslovanju iskazali negativan financijski rezultat, brzo i učinkovito saniranje bilance, računa dobiti i gubitka te računa novčanih tijekova kroz restrukturiranje kako bi postali likvidni i platežno sposobni. Drugi je cilj predstečajnoga postupka, ne manje važan, omogućiti dužnikovim vjerovnicima povoljnije uvjete namirenja njihovih tražbina od uvjeta koje bi imali u slučaju otvaranja stečajnoga postupka nad dužnikovom imovinom.

Odredbe Stečajnoga zakona koje uređuju predstečajni postupak izražavaju zakonodavčevo opredjeljenje o načinu ostvarivanja osnovnih načela i ciljeva predstečajnoga postupka, ubrzanje i pojeftinjenje postupka načinom dostave sudskih pismena i korištenjem propisanih obrazaca, transparentan način izbora i imenovanja povjerenika kao i objavljivanjem svih odluka, poziva, očitovanja te isprava na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

Primjena Zakona u praksi je otkrila niz nejasnoća, nedorečenosti pa i proturječnosti pojedinih odredaba Zakona što je sve utjecalo na (ne)učinkovitost predstečajnoga postupka.

Stečajni je zakon od njegova donošenja 2015. godine mijenjan i dopunjavao dva puta (2017. i 2022. godine).¹ U obje novele većina se promjena i dopuna odnosi na predstečajni postupak. Namjera je zakonodavca uklanjanje odnosno modificiranje nekih postojećih i novih rješenja u zakonskoj regulativi s ciljem prevladavanja određenih aktualnih problema u praksi, ali i funkcionalizacija, ubrzanje i pojeftinjenje predstečajnoga postupka, odnosno općenito unaprijeđenja predstečajnoga postupka.

Posebne okolnosti u kojima se našlo gospodarstvo zbog pandemije, uzrokovane virusom SARS-CoV-2, zahtijevale su i zakonodavne promjene kako bi se gospodarskim subjektima omogućilo prevladavanje nastalih problema te stvorile pretpostavke i zakonodavni okvir za nastavak poslovanja u novonastalim okolnostima.

U obrazloženju razloga zbog kojih je donesen Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnoga zakona 2022. (u daljnjem tekstu: ZIDSZ/2022)² naveden je i cilj njegova donošenja, a to je omogućiti održivim poduzećima i poduzetnicima u financijskim poteškoćama pristup učinkovitim nacionalnim okvirima za preventivno restrukturiranje koje bi im omogućilo nastavak poslovanja i spriječavanje nesposobnosti za plaćanje. Dužniku se omogućava pristup jasnom i transparentnom sustavu ranog upozoravanja na okolnosti koje bi mogle dovesti do prijeteće nesposobnosti za plaćanje, posebice u slučaju njegovog propuštanja izvršenja određenih vrsta plaćanja kako bi potaknuli dužnika na rano djelovanje. Dužnik se može koristiti uslugama savjetovanja koje pružaju javne ili privatne organizacije, radi izrade strategije na temelju koje bi se izbjegao nastanak prijeteće nesposobnosti za plaćanje. Dužnicima i cjelokupnoj javnosti na raspolaganju stoje relevantne i ažurirane informacije o pristupu sustavu ranog

¹ NN broj: 71/15, 104/17 i 36/22

² NN broj: 36/22

upozoravanja, kao i postupcima koji se odnose na restrukturiranje i otpust duga (oslobođenje od preostalih obveza) na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, pri čemu informacije moraju biti lako dostupne i predstavljene na način prilagođen korisnicima. Na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova javno su dostupni podaci o sadržaju i načinu sastavljanja planova restrukturiranja, posebice prilagođeni potrebama mikro, malih i srednjih poduzeća, i to na hrvatskom i engleskom jeziku.

Uspostavu sustava ranog upozoravanja za subjekte malog gospodarstva osigurava ministarstvo nadležno za poduzetništvo i obrt.

Poslodavac je dužan najmanje jednom godišnje obavijestiti radnike o novostima u pogledu sustava ranog upozoravanja, kao i postupaka i mjera koji se odnose na restrukturiranje i otpust duga (oslobođenje od preostalih obveza).

Ministar nadležan za poslove pravosuđa uz prethodnu će suglasnost ministra nadležnog za poduzetništvo i obrt te ministra nadležnog za financije pravilnikom urediti sustav ranoga upozoravanja i način njegova korištenja te način objave informacija.

Izmjenom i dopunom Stečajnoga zakona implementirana je i Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132.³ Ovom Direktivom je prvi put uređeno područje stečaja, jer je do sada samo Uredbom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti⁴ bilo uređeno pitanje nadležnog suda, primjene materijalnog prava, koordiniranja stečajnih postupaka te priznavanje stranih odluka o otvaranju stečajnoga postupka.

ZIDSZ/2022 stupio je na snagu 31. ožujka 2022., osim odredbe članka 42. ZIDSZ/2022 (kojom je izmijenjena odredba članka 68. stavak 2. i 3. SZ), i članka 44. ZIDSZ/2022 (kojom je izmijenjena odredba članka 69. SZ), a koje stupaju na snagu 1. listopada 2022.

Predstečajni postupci koji su bili u tijeku u trenutku stupanja na snagu ZIDSZ/2022 dovršit će se prema odredbama Zakona koji je bio na snazi u vrijeme njihova pokretanja, osim ako zakonom nije drukčije propisano.⁵

U ovom radu izložen je cjelokupan predstečajni postupak s izmjenama i dopunama Zakona. Poseban je naglasak na novim zakonskim rješenjima koja će sigurno otvoriti brojna pitanja oko njihove primjene budući da pojedine odredbe Zakona nisu jasne te otvaraju mogućnost različitoga tumačenja a time i njihovu različitu primjenu.

2. OPĆE ODREDBE

2.1. Predstečajni razlog

³ SL. L. 172/18, dalje: Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti

⁴ SL. L. 141/15., str. 19–72

⁵ članak 37. st. 1. ZIDSZ/2022

Predstečajni postupak može se otvoriti ako sud utvrdi postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje. Prijeteća nesposobnost za plaćanje postoji ako sud stekne uvjerenje da dužnik svoje postojeće obveze neće moći ispuniti po njihovom dospjeću.

Smatrat će se da postoji prijetee nesposobnost za plaćanje ako nisu nastale okolnosti zbog kojih se smatra da je dužnik postao nesposoban za plaćanje (stečajni razlog) i ako dužnik:

- u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje koji vodi Financijska agencija (u daljnjem tekstu: FINA) ima jednu ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika naplatiti s bilo kojega od njegovih računa, ili
- duže od 30 dana kasni s isplatom plaće koja radniku pripada prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu odnosno prema drugom aktu kojim se uređuju obveze poslodavca prema radniku, ili
- u roku od 30 dana ne uplati doprinose i poreze prema plaći računajući od dana kada je radniku bio dužan isplatiti plaću.

Postojanje okolnosti koje potvrđuju postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje (neizvršene valjane osnove za plaćanje) dokazuje se potvrdom FINA-e. FINA je dužna na zahtjev dužnika ili vjerovnika bez odgode izdati takvu potvrdu. U protivnom FINA odgovara za štetu koju bi podnositelj zahtjeva zbog toga mogao pretrpjeti.

Postojanje okolnosti koje potvrđuju postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje (neisplata plaće, poreza ili doprinosa) dokazuje se obračunom neisplaćene plaće koji je sastavljen u skladu s propisima.⁶ Uz obračun podnositelj prijedloga dužan je dostaviti potvrdu Ministarstva financija – Porezne uprave kojom se potvrđuje da je dostavljeni obračun o neisplati plaće sastavljen u skladu s propisima.

Imajući u vidu predstečajni razlog⁷ i stečajne razloge⁸ dužnik će u pravilu podnijeti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka nakon blokade njegova računa ali prije proteka od 60 dana od dana blokade računa. Blokada dužnikova računa koja traje dulje od 60 dana smatra se trajnijom nesposobnošću ispunjavanja dospjelih obveza, a to je stečajni razlog. Prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka dužnik može podnijeti i 60-ti dan od dana blokade njegova računa jer u vrijeme podnošenje prijedloga još ne postoje pretpostavke za otvaranje stečajnoga postupka. Ako u vrijeme podnošenja prijedloga postoji stečajni razlog on isključuje postojanje predstečajnoga razloga pa bi sud prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka trebao odbiti kao neosnovan.⁹

2.2. Predstečajni dužnik

Predstečajni postupak može se provesti nad:

- pravnom osobom i
- nad imovnom dužnika pojedinca, ako zakonom nije drukčije određeno.¹⁰

Pojam pravna osoba obuhvaća širok krug subjekata od trgovačkih društava, udruga, ustanova i drugih pravnih osoba.

⁶ Pravilniku o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine (NN, broj 32/2015 i 102/2015),

⁷ članak 4. SZ

⁸ članak 5. i 6. SZ

⁹ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-2153/2022 od 25.05.2022.

¹⁰ članak 3. st. 1. SZ

Dužnikom pojedincem smatra se fizička osoba obveznik poreza na dohodak prema odredbama Zakona o porezu na dohodak¹¹ i fizička osoba obveznik poreza na dobit prema odredbama Zakona o porezu na dobit.¹² Porezni obveznik prema odredbama Zakona o porezu na dohodak je fizička osoba koja ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala, dohodak od osiguranja i/ili drugih dohodaka.

Zakon o porezu na dobit određuje da je porezni obveznik fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili drugih prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi. Porezni obveznik je i tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident). Porezni obveznik je i fizička osoba, koja ostvaruje dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka, ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak.

Predstečajni postupak ne može se provesti (apsolutna zabrana) nad:

- Republikom Hrvatskom i fondovima koji se financiraju iz proračuna Republike Hrvatske,
- Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje,
- Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje,
- Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (županije, gradovi, općine),
- Financijskom institucijom¹³, kreditnom unijom, investicijskim društvom¹⁴ i društvom za upravljanje investicijskim fondovima, kreditnom institucijom¹⁵, društvom za osiguranje i reosiguranje¹⁶, *leasing* društvom, institucijom za platni promet i institucijom za elektronički novac.¹⁷

Nad određenim pravnim osobama predstečajni postupak može se provesti samo uz ispunjenje određenih pretpostavki (relativna zabrana). Nad pravnom osobom čija je glavna djelatnost proizvodnja oružja i vojne opreme odnosno pružanja usluga Oružanim snagama Republike Hrvatske za potrebe obrane i sigurnosti, predstečajni postupak može se otvoriti samo uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove obrane. Ako sud primi prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka nad takvom pravnom osobom bez prethodne suglasnosti nadležnog ministra sud je dužan odmah o tome obavijestiti ministra nadležnog za poslove obrane. Ako ministar ne uskrati suglasnost za otvaranje predstečajnoga postupka u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti suda o pokretanju postupka, smatrat će se da je suglasnost dana. U slučaju da ministar za

¹¹ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine broj: 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20). Prema ovom Zakonu porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala, dohodak od osiguranja i/ili drugih dohodaka.

¹² Zakon o porezu na dobit (Narodne novine broj: 177/04, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13., 143/14, 50/16., 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20)

¹³ **Financijske institucije** su banke, kase, štedionice

¹⁴ **Investicijsko društvo** je pravna osoba čija je redovita djelatnost pružanje jedne ili više investicijskih usluga trećima i/ili obavljanje jedne ili više investicijskih aktivnosti na profesionalnoj osnovi (Zakon o tržištu kapitala- Narodne novine broj: 65/18, 17/20 i 83/21)

¹⁵ **Kreditna institucija** je pravna osoba čija je djelatnost primanje depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita za svoj račun (Zakon o kreditnim institucijama – Narodne novine broj: 159/13, 19/15, 102/15, 15/18, 70/19, 47/20 i 146/20)

¹⁶ **Društvo za osiguranje** je pravna osoba sa sjedištem u RH koja obavlja poslove životnog ili neživotnog osiguranja, koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja i upisano je u sudski registar nadležnog suda (čl. 3. st. 1. podstavak 1. Zakona o osiguranju – Narodne novine broj: 30/15, 112/18, 63/20 i 133/20)

¹⁷ članak 3. st. 2. i 6. SZ

poslove obrane uskrati suglasnost, sud će prijedlog odbaciti kao nedopušten, a za obveze dužnika solidarno odgovara Republika Hrvatska.¹⁸

Nad dužnikom koji je pravomoćno osuđen za kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, prijevare u gospodarskom poslovanju, prouzročenja stečaja, pogodovanja vjerovnika ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske predstečajni postupak može se provesti samo ako je dužnik poduzeo primjerene mjere za otklanjanje problema koji su doveli do te osude te je o poduzetim mjerama i njihovim rezultatima obavijestio svoje vjerovnike tijekom pregovora o restrukturiranju i dao im detaljne informacije o poduzetim mjerama i njihovim rezultatima u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka. Što su to „primjerene mjere“ za otklanjanje problema koji su doveli do osude poduzetnika faktičko je pitanje koje će utvrđivati sud od slučaja do slučaja. Međutim, veći je problem kako će sud dobiti informaciju da je dužnik pravomoćno osuđen za kazneno djelo koje ne dopušta provođenje predstečajnoga postupka. Rok za otvaranje predstečajnoga postupka je kratak (osam dana od primitka prijedloga) pa će sud vjerojatno otvoriti predstečajni postupak a tek naknadno biti obaviješten o činjenici da je dužnik pravomoćno osuđen za određeno kazneno djelo. U takvom slučaju sud će utvrditi sve odlučne činjenice i ako utvrdi da je dužnik pravomoćno osuđen za određeno kazneno djelo, a o čemu nije obavijestio sud u prijedlogu niti je naveo koje je mjere poduzeo za otklanjanje problema koji su doveli do osude poduzetnika, sud bi trebao odbaciti prijedlog uz obrazloženje da je u trenutku odlučivanja o prijedlogu postojao razlog koji je spriječavao provođenje predstečajnoga postupka nad dužnikom, a o kojemu nije obaviješten od dužnika.

3. NAČELA I OSNOVNE POSTUPOVNE ODREDBE PREDSTEČAJNOGA POSTUPKA

3.1. Načelo dispozicije i oficioznosti

Predstečajni postupak može pokrenuti samo dužnik prijedlogom za otvaranje predstečajnoga postupka.¹⁹ Vjerovnik više nije ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka, što je i logično budući da je u pravilu jedino dužnik upoznat sa svojom financijsko-poslovnom situacijom te mogućnošću izlaska iz poslovnih ili financijskih problema. U slučaju da je vjerovnik podnio prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka sud će takav prijedlog odbaciti rješenjem kao nedopušten.

Prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka može se povući do donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka odnosno donošenja rješenja o odbacivanju ili odbijanju prijedloga.²⁰ U tom slučaju sud donosi rješenje o obustavi predstečajnoga postupka koje se objavljuje na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Nastale troškove postupka snosi dužnik.

Ako sud rješenjem obustavi otvoreni predstečajni postupak iz zakonom predviđenih razloga, po službenoj dužnosti će nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za

¹⁸ članak 3. st. 3. SZ

¹⁹ članak 11. st. 1. SZ

²⁰ članak 5. ZIDSZ

otvaranje stečajnoga postupka, osim ako utvrdi da je dužnik sposoban za plaćanje i da je ispunio sve obveze prema vjerovnicima.²¹ U odredbi članka 64. stavak 1. SZ-a je iza riječi obustaviti dodana riječ „otvoreni“ što znači da sud može nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka samo ako je predstečajni postupak bio otvoren i nakon toga je obustavljen. Međutim, ako sud rješenjem obustavi predstečajni postupak koji nije otvoren (predlagatelj je povukao prijedlog, prijedlog odbačen kao nepotpun i slično) sud ne može nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka.²²

Za vrijeme likvidacije pravne osobe nije dopušteno pokretanje predstečajnoga postupka, a pokretanje stečajnoga postupka dopušteno je dok se ne provede podjela imovine.²³

Ako je pokrenut predstečajni postupak, do njegova završetka nije dopušteno pokretanje stečajnoga postupka.²⁴ Isto tako, nije dopušteno ni pokretanje predstečajnoga postupka ako je pokrenut stečajni postupak.

Potrebno je istaknuti i odredbu čl. 541. st.2. Zakona o trgovačkim društvima²⁵ koja glasi:

„Upisom pripajanja u sudski registar suda sjedišta društva preuzimatelja, imovina pripojenog društva i njegove obveze prelaze na društvo preuzimatelja. Društvo preuzimatelj sveopći je pravni sljednik pripojenog društva. Ako je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka nad pripojenim društvom, a o prijedlogu još nije odlučeno u trenutku upisa pripajanja u sudski registar u kojem je upisano društvo preuzimatelj, odluka o prijedlogu za otvaranje stečajnoga postupka donijet će se u odnosu na društvo preuzimatelja. Ako je u trenutku upisa pripajanja u sudski registar u kojem je upisano društvo preuzimatelj nad pripojenim društvom pokrenut prethodni postupak u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje stečajni ili drugi odgovarajući postupak, taj će se postupak nastaviti nad društvom preuzimateljem. Ako se pri tome na strani društva preuzimatelja nađu obveze iz dvostranoobveznih ugovora koje do trenutka pripajanja nijedna strana nije potpuno ispunila, a koje su međusobno nespojive ili čije bi ispunjenje bilo za društvo preuzimatelja posebno nepravično, njihov se opseg pravično određuje, uzimajući u obzir ugovorna prava svih strana.«.

U skladu s navedenim, ako je nad pripojenim društvom bio pokrenut predstečajni postupak do njegova završetka nije moguće pokretanje stečajnoga postupka nad društvom preuzimateljem, odnosno ako je nad pripojenim društvom bio pokrenut stečajni postupak isti će se nastaviti nad društvom preuzimateljem i nije dopušteno pokretanje predstečajnoga postupka.²⁶

²¹ članak 64. st. 1. i 2. SZ

²² Na primjer ako predlagatelj povuče prijedlog prije otvaranja predstečajnog postupka sud neće po službenoj dužnosti nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka

²³ članak 15. st. 1. SZ

²⁴ članak 15. st. 2. SZ

²⁵ Zakon o trgovačkim društvima (»Narodne novine«, br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11. – pročišćeni tekst, 111/12., 68/13., 110/15., 40/19. i 34/22 – u daljnjem tekstu: ZTD)

²⁶ Vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-3343/2022 od 2.8.2022. - „Za pripojeno društvo K... g... d.o.o. je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka te je 4. travnja 2022. doneseno je rješenje o otvaranju prethodnog postupka u postupku poslovni broj St-630/2022, dakle pokrenut je stečajni postupak (čl. 110. SZ-a), prije nego li je osnovano društvo K... k... d.o.o. koje predlaže otvaranje predstečajnog postupka. Međutim, društvo K... k... d.o.o. je društvo preuzimatelj i sveopći pravni sljednik društva K... g... d.o.o., dakle odgovara za obveze pripojenog društva, a iz isprava u spisu ne proizlazi da je obveze pripojenog društva podmirio, već da je evidentirana blokada računa društva K... k... d.o.o. zbog neizvršenih osnova za plaćanje u iznosu od 1.006.889,07 kn (u žalbi navodi da su Ugovori iz kojih proizlaze te tražbine, zbog kojih je račun u blokadi, ništetni i da se vode sudski postupci u vezi tih tražbina). Uzimajući

3.2. Načelo strogog formalizma

Prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka kao i drugi podnesci u predstečajnom postupku podnose se na propisanom obrascu²⁷ čiji je sadržaj i oblik propisan Pravilnikom ministra nadležnog za poslove pravosuđa²⁸ te su obrasci dostupni na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Uvođenjem obrazaca željela se povećati opća discipliniranost svih sudionika u predstečajnom i stečajnom postupku. Sudska praksa je odstupila od strogog formalizma²⁹ uz obrazloženje da smisao Zakona nije u tome da se odbacuju podnesci samo zbog toga što nisu podneseni na propisanom obrascu pod uvjetom da imaju sadržaj koji propisuje obrazac. Prednost je dana sadržaju podneska, a ne obrascu, što je sada i zakonsko rješenje.³⁰ Ako podnesak nije podnesen na propisanom obrascu, sud bi trebao odbaciti podnesak kao nedopušten osim u slučaju da podnesak sadrži sve podatke koji moraju biti navedeni u obrascu.³¹

S druge strane, Zakon propisuje da će sud naložiti podnositelju prijedloga koji nije potpun, a podnesen je na propisanom obrascu, da prijedlog dopuni u roku od osam dana. Ako podnositelj ne dopuni prijedlog u skladu s uputom suda u određenom roku, sud će prijedlog odbaciti.³²

Kako postupiti s prijedlogom za otvaranje predstečajnoga postupka koji nije podnesen na propisanom obrascu i ne sadrži sve što treba sadržavati. Prema shvaćanju sudske prakse takav prijedlog treba odbaciti budući da nije podnesen na propisanom obrascu a njegov sadržaj nije u skladu s obrascem te nedostatak obrasca nije konvalidiran sadržajem podneska. Nema zakonske osnove pozivati predlagatelja na dopunu prijedloga budući da podnesak nije podnesen na propisanom obrascu a niti ima potreban sadržaj.

3.3. Načelo hitnosti

u obzir navedene izmjene čl. 541. st. 2. ZTD-a, zbog kojih će se nad društvom K... k... d.o.o. nastaviti prethodni postupak i odlučiti ima li razloga za otvaranje stečajnog postupka (u postupku poslovni broj St-630/2022), zasada nema mjesta otvaranju predstečajnog postupka nad društvom K... k... d.o.o. Kako je već pokrenut prethodni postupak radi utvrđivanja pretpostavki za otvaranje stečajnoga postupka, nije dopušteno pokretanje predstečajnog postupka (čl. 15. st. 3. SZ-a) te je sud pravilno odbacio takav prijedlog.“

²⁷ članak 13. st. 1. SZ

²⁸ Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku (Narodne novine broj: 107/15)

²⁹ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-1842/16 od 16.3.2016. – „Naime, smisao odredbe članka 13. Stečajnog zakona je u tome da (određeni) podnesci stranaka u stečajnom postupku budu jednoobrazni, što znači da imaju identičan tekst (osim naravno, u onom dijelu u kojem to ne mogu biti jer to ovisi o svakom pojedinom stečajnom postupku – na primjer, iznos nepodmirenih dospjelih obveza, broj dana blokade i slično). Prema tome, ako pojedini podnesak i nije napisan na obrascu propisanom Pravilnikom o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku, ali ako tekst tog podneska u **potpunosti** odgovara tekstu obrasca iz tog Pravilnika, stečajni sudac samo zbog toga što podnesak nije podnesen na propisanom obrascu, unatoč odredbe članka 13. stavak 4. Stečajnog zakona ne može odbaciti podnesak kao nedopušten. Ovo stoga jer smisao Stečajnog zakona nije da se podnesci odbacuju samo zato što nisu napisani na pojedinim obrascima, već da se oni odbacuju ako ne sadrže sve ono što za pojedine situacije zakonodavac propisuje Pravilnikom kojim se nastoji postići jednoobraznost sadržaja pojedinih podnesaka.“

³⁰ članak 6. ZIDSZ/2022

³¹ članak 13. st. 4. SZ

³² članak 31. SZ

Predstečajni postupak je hitan.³³

Sud je dužan o prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka odlučiti u roku od osam dana od dana podnošenja potpunoga prijedloga. Ako prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka nije potpun (ne sadrži sve podatke ili priloge koje treba sadržavati), sud će u roku od osam dana od primitka prijedloga naložiti podnositelju da prijedlog dopuni u roku od osam dana u skladu s uputom koja mora biti jasna i potpuna. Rok za dopunu prijedloga ne može se produljiti. Ako podnositelj prijedloga ne dopuni prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka u skladu s uputom suda u određenom roku, sud će u roku od osam dana nakon isteka roka za dopunu odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka.³⁴

Zakonodavac je odredio rok u kojemu se predstečajni postupak mora završiti, jer ciljevi zbog kojih se vodi predstečajni postupak to zahtijevaju. Predstečajni postupak mora se završiti u roku od 120 dana od dana otvaranja predstečajnoga postupka. Iznimno, sud može na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika dopustiti produljenje roka za daljnjih 180 dana ako smatra da je postignut napredak u pregovorima o planu restrukturiranja i da postoji vjerojatnost uspješnog okončanja predstečajnoga postupka.³⁵ U praksi se pokazalo da je i rok od 360 dana (koji je bio prije stupanja na snagu ZIDSZ/2022) ponekad bio kratak za dovršetak predstečajnoga postupka pa su sudovi vodili postupke i dulje od 360 dana što je bilo protivno zakonu.³⁶ Imajući u vidu odredbe Zakona koje uređuju prekid ovršnih postupaka i postupaka osiguranja na rok od 120 dana odnosno daljnjih rok od dva puta po 90 dana očigledno je da se predstečajni postupci neće moći voditi dulje od zakonom određenih rokova. Ako bi se predstečajni postupak vodio dulje od zakonom propisanih rokova (dulje od 300 dana), a ovršni se postupci nastavili nakon 300 dana to bi sigurno onemogućavalo prihvaćanje prijedloga plana restrukturiranja, što bi u konačnici dovelo do obustave predstečajnoga postupka.

Sud može obustaviti predstečajni postupak ako utvrdi da je dužnik pridonio dužem trajanju postupka od rokova određenih zakonom. Ova odredba unosi nejasnoću u pogledu roka trajanja postupka. Zakon je odredio da postupak mora biti okončan u roku od najdulje 300 dana. Ako je dužnik pridonio da postupak traje dulje od 120 dana sud ne bi trebao dopustiti produljenje roka na zahtjev ovlaštene osobe. Ako je protekao rok od 300 dana a nije prihvaćen plan restrukturiranja, tada nije bitno koji su razlozi doveli do toga i da li je dužnik pridonio dužem trajanju postupka od zakonom određenih rokova. Postupak treba obustaviti zbog proteka roka od 300 dana a ne zbog dužnikovog doprinosa duljini trajanja postupka. Svako drukčije tumačenje bi značilo da postupak može trajati i dulje od 300 dana ako dužnik nije pridonio njegovom dužem trajanju. Također, sud će na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika ukinuti zabranu provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja protiv dužnika te obustaviti predstečajni postupak ako postane očito da vjerovnik koji bi mogao spriječiti donošenje plana restrukturiranja ne podupire nastavak pregovora o planu restrukturiranja. Međutim, treba voditi računa o zabrani opstrukcije predstečajnoga postupak, o čemu će kasnije biti više riječi.

Prvostupanjski je sud dužan žalbu protiv rješenja donesenih u tijeku predstečajnoga postupka, podobnu za odlučivanje, dostaviti drugostupanjskom sudu u roku od osam

³³ članak 11. st. 2. SZ

³⁴ članak 31. SZ

³⁵ članak 63. SZ

³⁶ Vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-1762/21 od 19.5.2021., 4432/17 od 26.7.2017. i 3121/21 od 30.7.2021.

dana od njezina primitka te je drugostupanjski sud dužan o žalbi odlučiti najkasnije u roku od 60 dana od primitka žalbe, ako Zakonom nije drukčije određeno.³⁷ Zakon je drukčije odredio u slučaju žalbe protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, koju je prvostupanjski sud dužan dostaviti drugostupanjskom sudu u roku od tri dana od njezina primitka, a drugostupanjski je sud dužan odlučiti o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama u roku od osam dana od dana primitka žalbe.³⁸

Prijedlozi, izjave i prigovori u predstečajnom postupku ne mogu se davati, odnosno podnositi ako se propusti rok za te radnje, odnosno ako se izostane s ročišta na kojemu ih je trebalo dati ili podnijeti, ako Zakonom nije drukčije određeno.

3.4. Istražno (inkvizitorsko) načelo

Sud po službenoj dužnosti utvrđuje sve činjenice koje su važne za predstečajni postupak te radi njihovoga utvrđenja može izvoditi sve potrebne dokaze.³⁹ U predstečajnom postupku ovlasti suda su ograničene pa se opravdano postavlja pitanje u kojim situacijama sud može izvoditi dokaze radi utvrđenja kojih činjenica. Jedan od primjera u kojemu bi sud mogao utvrđivati činjenice po službenoj dužnosti je utvrđenje vodi li se neki postupak pred sudom ili javnopravnim tijelom u kojemu je dužnik stranka, a taj postupak dužnik nije naveo u popisu imovine i obveza; ili postoji li stečajni razlog a podnesen je prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka; ili može li se nad dužnikom provesti predstečajni postupak (postoji li relativna zabrana vođenja postupka) i u drugim situacijama od kojih ovisi zakonitost postupanja suda.

Sud odluke može donositi i bez usmene rasprave.⁴⁰

3.5. Načelo pristupa informacijama

U svakom sudu posebno za svakoga dužnika vodi se očevidnik pismena dostavljenih preko mrežne stranice e-Oglasna ploča sudova u elektroničkom obliku prema redosljedu objave. Očevidnik pismena je javan i mora biti dostupan zainteresiranim osobama tijekom cijeloga radnog vremena suda. U očevidniku pismena unose se podaci na temelju kojih se može utvrditi istovjetnost dužnika, broj predmeta, vrsta sudskoga pismena i dan objave pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.⁴¹

Prije pokretanja predstečajnoga postupka dužnik može pregovarati s vjerovnicima te im je dužan na njihov zahtjev davati potrebne obavijesti. Dužnik je dužan uz prijedlog dostaviti financijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu⁴², dokaze o ukupnoj aktivu i ukupnom prihodu za prethodnu godinu i broju zaposlenika na zadnji dan u mjesecu koji prethodi danu podnošenja prijedloga, popis imovine i obveza te prijedlog plana restrukturiranja s točno određenim sadržajem ako je izrađen.⁴³

³⁷ članak 19. st. 4. i 5. SZ

³⁸ članak 51. SZ

³⁹ članak 11. st. 3. SZ

⁴⁰ članak 11. st. 4. SZ

⁴¹ članak 12. st. 3. i 4. SZ

⁴² Zakon o računovodstvu (Narodne novine broj 78/15., 134/15., 120/16., 116/18., 42/20. i 47/20)

⁴³ članak 26. SZ

FINA je dužna omogućiti dužniku, vjerovnicima i povjereniku uvid u cjelokupnu primljenu dokumentaciju sve dok istu ne dostavi sudu u skladu s odredbom članka 43. stavak 6. SZ-a.⁴⁴

3.6. Načelo dobrovoljnosti

Osnova svakoga sporazuma ili nagodbe je sloboda uređivanja obveznih odnosa te ravnopravnost sudionika. Načelo dobrovoljnosti i u predstečajnom postupku nalazi svoju primjenu. Smatrat će se da su vjerovnici prihvatili plan restrukturiranja ako je u svakoj skupini većina vjerovnika glasovala za plan te ako zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za Plan dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv prihvaćanja Plana.⁴⁵ Međutim, dobrovoljni karakter prihvaćanja plana restrukturiranja nije u cijelosti poštivan u predstečajnom postupku jer prihvaćeni i potvrđeni plan restrukturiranja djeluje i prema onim vjerovnicima koji su glasovali protiv plana i u odnosu na vjerovnike koji uopće nisu sudjelovali u predstečajnom postupku (primjera radi nisu prijavili svoju tražbinu).⁴⁶ Ako vjerovnik nije prijavio tražbinu u predstečajnom postupku radi čije naplate je već pokrenuo postupak prisilne naplate, sud bi, nakon što nastavi parnični postupak, trebao odbaciti tužbu jer tužitelj nema pravni interes da vodi parnicu.

Međutim, kako postupiti ako vjerovnici ne prihvate plan restrukturiranja ili isti ne bude potvrđen od strane suda ili dužnik ne ispuni obveze iz Plana u cijelosti i nakon toga otvori se stečajni postupak, a tužba vjerovnika je već odbačena zbog nepodnošenja prijave tražbine. Vjerovnik čija je tužba odbačena mogao bi ponovno podnijeti tužbu o kojoj će odlučivati nadležni sud. Takav vjerovnik ipak je izložen opasnosti nastupanja zastare njegovoga potraživanja. To dovodi u pitanje zakonitost rješenja kojima se tužba odbacuje radi nepostojanja pravnog interesa za njeno vođenje. U vezi s izloženim nastavak parnice koja je prekinuta zbog otvaranja predstečajnoga postupka trebalo omogućiti tek nakon potvrde plana restrukturiranja ili obustave postupka, što bi otklonilo mogućnost odbačaja tužbe prije okončanja predstečajnoga postupka.

Prema odredbi članka 341. st. 2. u vezi s odredbom članka 62. st. 4. SZ-a, ako se prije potpunoga ispunjenja plana restrukturiranja nad imovinom dužnika otvori stečajni postupak, odgoda i otpust učinjeni planom restrukturiranja prestaju vrijediti u odnosu na sve predstečajne vjerovnike. U stečajnom postupku, koji je otvoren nakon neispunjenja obveza preuzetih planom restrukturiranja, vjerovnici čije su tražbine utvrđene u predstečajnom postupku i vjerovnici čije su tražbine osporene ali su otklonili osporavanje u posebnoj parnici, mogu ostvarivati svoju tražbinu prema dužniku u punom iznosu. U takvom slučaju nije potpuno jasan položaj vjerovnika koji nisu uopće prijavili svoju tražbinu u predstečajnom postupku, odnosno mogu li i oni kao stečajni vjerovnici ostvarivati svoju tražbinu prema stečajnom dužniku u punom iznosu. Ne vidimo zakonske osnove vjerovnicima koji nisu prijavili tražbinu u predstečajnom postupku uskratiti mogućnost prijave tražbine u stečajnom postupku. Ako je tražbina nekog od stečajnih vjerovnika u međuvremenu zastarjela vjerojatno takvom vjerovniku tražbina neće biti priznata niti će on moći svoju tražbinu namirivati u stečajnom postupku. Takav je vjerovnik svojim propustom da prijavi tražbinu u predstečajnom postupku propustio mogućnost nastupanja prekida zastarijevanja njegove tražbine na temelju odredbe članka 72. SZ-a.

⁴⁴ članak 43. st. 3. SZ

⁴⁵ članak 59. st. 2. SZ

⁴⁶ članak 62. st. 1. SZ

3.7. Nadležnost i sastav suda

U predstečajnom postupku isključivo je stvarno i mjesno nadležan trgovački sud na čijem se području nalazi sjedište dužnika.⁴⁷

Društvo može imati samo jedno sjedište. Sjedište trgovačkog društva je mjesto u Republici Hrvatskoj u kojemu je uprava društva i odakle se upravlja poslovima društva ili u kojemu društvo trajno obavlja djelatnost a određeno je izjavom, društvenim ugovorom odnosno statutom.⁴⁸ U sumnji, sjedište društva je u mjestu koje je upisano u sudskom registru.

Pod sjedištem dužnika pojedinca smatra se sjedište njegove poslovne djelatnosti koja predstavlja osnovu za njegovo oporezivanje.

Sjedište ustanove je u mjestu u kojemu ustanova obavlja svoju djelatnost. Ako ustanova obavlja djelatnost u više mjesta, sjedište ustanove je mjesto u kojemu je sjedište poslovnog organa.⁴⁹

Predstečajni postupak provodi sudac pojedinac.⁵⁰

Drugostupanjski sud odlučuje o žalbi u vijeću koje je sastavljeno od tri člana.⁵¹

Ako je podnesen zahtjev za izuzeće suca, sudac može nastaviti s radom u postupku dok se ne odluči o zahtjevu za izuzeće.⁵² O zahtjevu za izuzeće suca, predsjednik suda mora odlučiti najkasnije u roku od tri dana.⁵³ Ako se prihvati zahtjev za izuzeće suca, ukinut će se radnje koje je poduzeo ili u čijem je poduzimanju sudjelovao sudac koji je izuzet.⁵⁴ Što će biti s rješenjem o otvaranju predstečajnoga postupka ili rješenjem o utvrđenim tražbinama, hoće li se i ta rješenja ukinuti i vratiti predmet u fazu podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka ? Otvaranjem predstečajnoga postupka nastupaju određene pravne posljedice pa nije jasno kako bi se rješenje ukinulo nakon njegove pravomoćnosti i predmet vratio u stanje odlučivanja o prijedlogu. Isto je i u slučaju rješenja o utvrđenim tražbinama, jer ako je tražbina pravomoćno utvrđena i tužba odbačena u parnici radi utvrđenja tražbine na temelju odredbe članka 68. st. 5. SZ-a (tužitelj više nema pravni interes za vođenje parnice) teško je i zamisliti situaciju da se rješenje o utvrđenim tražbinama ukine i nakon što je tužba u parnici odbačena. Koje bi bile pravne posljedice ukidanja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka ili rješenja o utvrđenim tražbinama, odnosno da li bi nakon ukidanja tih rješenja postupak trebao početi iznova. U vezi s izloženim trebalo bi se rukovoditi razlozima za izuzeće i ukinuti ono rješenje čije je donošenje kompromitirano razlozima za izuzeće. U protivnom takav postupak sigurno ne bi bio okončan u zakonskom roku od 120 dana odnosno 300 dana.

⁴⁷ članak 8. st. 1. SZ

⁴⁸ članak 37. st. 1. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj: 111/93.,34/99.,121/99.,52/00.,118/03, 107/07, 146/08, 137/09,125/11,152/11,111/12,68/13, 110/15, 40/19 i 34/22)

⁴⁹ članak 26. Zakona o ustanovama (Narodne novine broj: 76/93, 29/97, 47/09, 35/08 i 127/19)

⁵⁰ članak 8. st. 2. SZ

⁵¹ članak 8. st. 3. SZ

⁵² članak 9. st. 1. SZ

⁵³ članak 9. st. 3. SZ

⁵⁴ članak 9. st. 2. SZ

3.8. Elektronička dostave sudskih pismena

Sudska pismena dostavljaju se objavom pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, ako Zakonom nije drukčije određeno. Dostava se smatra obavljenom istekom osmoga dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.⁵⁵

Objava pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova smatra se dokazom da je dostava obavljena svim sudionicama i onima za koje Zakon propisuje posebnu dostavu, osim u slučaju dostave FINA-i.

U svakom sudu posebno se za svakoga dužnika vodi očevidnik pismena dostavljenih preko mrežne stranice e-Oglasna ploča sudova u elektroničkom obliku prema redosljedu objave. Očevidnik pismena je javan i mora biti dostupan zainteresiranim osobama tijekom cijeloga radnog vremena suda. U očevidnik pismena unose se podaci na temelju kojih se može utvrditi istovjetnost dužnika, broj predmeta, vrsta sudskoga pismena i dan objave pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

Iznimno, dostava pismena između suda i FINA-e obavlja se putem jedinstvenoga informacijskog sustava e-Spis. Pismena koja FINA, kao tijelo koje poduzima radnje sukladno odredbama Zakona, dostavlja sudu putem jedinstvenoga informacijskog sustava e-Spis ovjeravaju se elektroničkim pečatom FINA-e.

Prilikom računanja rokova treba primijeniti pravila o računanju rokova koja su određena odredbama Zakona o parničnom postupku. Ako se rok računa na dane, u rok se ne uračunava dan kad je dostava ili saopćenje obavljeno odnosno dan u koji pada događaj otkada treba računati trajanje roka. Slijedom toga, dan objave na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova ne računa se u trajanje roka.⁵⁶ Primjera radi ako je odluka objavljena 5. listopada 2020. dostava se smatra obavljenom istekom osmoga dana od dana objave odnosno 13. listopada 2020. (a ne 12. listopada) pa imajući u vidu da je rok za žalbu osam dana zadnji dan roka za žalbu je 21. listopada 2020.

Visoki trgovački sud RH prihvatio je na 29. sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova održanoj 12. srpnja 2017. pravno shvaćanje koje glasi: *„Kad je Stečajnim zakonom propisano da se određeni rokovi računaju od dana objave na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova i tada se u računanju rokova primjenjuje odredba članka 12. stavak 1. Stečajnoga zakona o dostavi sudskih pismena. Rokovi se računaju od isteka osmoga dana od dana objave.“*

Rokovi određeni na mjesece odnosno na godine završavaju se protekom onog dana posljednjeg mjeseca odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok otpočeo. Ako nema tog dana u posljednjem mjesecu, rok se završava posljednjeg dana tog mjeseca.

Ako posljednji dan roka pada na državni blagdan, ili u nedjelju ili u koji drugi dan kad sud ne radi, rok istječe protekom prvoga idućeg radnoga dana.

Kad je podnesak vezan za rok, smatra se da je dan u roku ako je prije nego što rok protekne predan nadležnom sudu. Ako je podnesak upućen preko pošte preporučenom

⁵⁵ članak 12. SZ

⁵⁶ članak 112. st. 2. ZPP (vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-8020/15 od 16.12.2015. u kojoj je računanje roka nezakonito)

pošiljkom ili telegrafski, dan predaje pošti smatra se danom predaje sudu kojemu je upućen. Ako je podnesak upućen telegrafski, a ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, smatrat će se da je dan u roku ako uredan podnesak naknadno bude predan sudu ili bude upućen sudu preporučenom pošiljkom u roku od tri dana od dana predaje brzojava pošti.

3.9. Uporaba elektroničkih sredstava komunikacije

U predstečajnom postupku mogu se upotrebljavati elektronička sredstva komunikacije, uz odgovarajuću primjenu pravila parničnog postupka pred trgovačkim sudovima.

U prekograničnim slučajevima može se putem elektroničkih sredstava komunikacije:

- podnijeti prijava tražbine
- podnijeti prijedlog plana restrukturiranja ili plan otplate
- poslati obavijesti vjerovnicima i
- podnositi prigovore odnosno pravne lijekove.

Dužnosti direktora odnosno članova uprave u slučaju vjerojatnosti nastanka nesposobnosti za plaćanje

Direktori odnosno uprava društva dužni su u slučaju vjerojatnosti nastanka nesposobnosti za plaćanje:

1. uzeti u obzir interese vjerovnika, nositelja udjela i drugih osoba s posebnim interesom u skladu s odredbom člankom 232. Zakona,
2. poduzeti mjere kojima bi se izbjegla nesposobnost za plaćanje,
3. izbjegavati namjerne radnje ili radnje iz krajnje nepažnje kojima se ugrožava održivost poslovanja.

3.10. Prikupljanje podataka

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prikupljat će i generirati na godišnjoj osnovi i nacionalnoj razini podatke o postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga, po vrsti postupaka, te obuhvaćaju sljedeće elemente:

- broj postupaka za koje je podnesen zahtjev za pokretanje ili su pokrenuti, ako je njihovo pokretanje predviđeno Zakonom, te postupaka koji su u tijeku ili su okončani
- prosječnu duljinu trajanja postupaka do predaje zahtjeva ili do njihova pokretanja, ako je njihovo pokretanje predviđeno Zakonom, do njihova okončanja
- broj zahtjeva za postupke restrukturiranja koji su proglašeni nedopuštenima, odbijeni ili su povučeni prije pokretanja
- broj postupaka koji nisu oni koji se zahtijevaju prethodnim podstavkom, raščlanjenih po vrstama ishoda.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prikupljat će i generirati na godišnjoj osnovi i nacionalnoj razini podatke o broju dužnika koji su podliježali postupcima restrukturiranja ili postupcima u slučaju nesolventnosti i kojima je u razdoblju od tri godine prije podnošenja zahtjeva ili pokretanja takvih postupaka, ako je takvo pokretanje predviđeno važećim propisima, potvrđen plan restrukturiranja u okviru prethodnog postupka restrukturiranja.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prikupljat će i generirati na godišnjoj osnovi i nacionalnoj razini podatke o:

- prosječnom trošku svake vrste postupka
- prosječnim stopama naplate za osigurane i neosigurane vjerovnike i, ako je to moguće, za ostale vrste vjerovnika, odvojeno
- broju poduzetnika koji su nakon provedenog postupka restrukturiranja, nesolventnosti ili otpusta duga pokrenuli novi posao
- broju izgubljenih radnih mjesta povezanih s postupcima restrukturiranja i postupcima u slučaju insolventnosti.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prikupljat će podatke prema sljedećim kriterijima:

- veličini dužnika koji nisu fizičke osobe
- jesu li dužnici koji podliježu postupcima koji se odnose na restrukturiranje ili nesolventnost fizičke ili pravne osobe i
- odnose li se postupci koji vode do otpusta duga samo na poduzetnike ili na sve fizičke osobe.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa može prikupljati i generirati podatke s pomoću metode uzoraka kojom se osigurava da su uzorci reprezentativni u odnosu na veličinu i raznolikost.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa propisat će pravilnikom način i kriterije prikupljanja podataka o postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga.

3.11. Odluke suda i pravni lijekovi

U predstečajnom postupku sud donosi odluke u obliku rješenja i zaključka.⁵⁷ Sud u pravilu odlučuje rješenjem, a zaključkom izdaje nalog službenoj osobi ili tijelu u postupku za obavljanje pojedinih radnji te odlučuje o upravljanju postupkom i o drugim pitanjima ako je to izrijekom određeno Zakonom.

Protiv rješenja donesenoga u prvom stupnju može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dostave prvostupanjskoga rješenja, ako zakonom nije drukčije određeno. Žalba ne odgađa provedbu rješenja, ako Zakonom nije drukčije određeno. Prvostupanjski sud će umnožiti dio spisa na koji se žalba odnosi i prijepis toga dijela spisa sa žalbom dostaviti drugostupanjskom sudu. Dok drugostupanjski sud ne donese odluku, u prvostupanjskom postupku poduzimat će se one radnje koje je moguće poduzimati prije pravomoćnosti pobijanoga rješenja, ako Zakonom nije drukčije određeno.⁵⁸

Protiv zaključka nije dopušten pravni lijek⁵⁹.

U predstečajnom postupku ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje, ne može se podnijeti prijedlog za ponavljanje postupka, ali se može podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije prema odredbama Zakona o parničnom postupku ako odluka drugostupanjskoga suda ovisi o rješenju nekoga materijalno-pravnog ili postupovno-pravnog pitanja važnog za osiguravanje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti

⁵⁷ članak 18. SZ

⁵⁸ članak 19. st. 1.- 5. SZ

⁵⁹ članak 19. st. 7. SZ

građana.⁶⁰ Revizija se može izjaviti samo odgovarajućom primjenom pravila o reviziji u parničnom postupku. Stranke mogu u predstečajnom postupku podnijeti prijedlog za dopuštenje reviziju protiv rješenja donesenog u drugom stupnju kojim je postupak o predmetu spora pravomoćno završen (primjera radi odbačen prijedlog; postupak obustavljen; potvrđen plan restrukturiranja) i protiv rješenja za koje Vrhovni sud RH dopušta podnošenje prijedloga za dopuštenje revizije. Ako je Vrhovni sud RH dopustio podnošenje revizije, revizija se podnosi u roku od 30 dana od dostave odluke revizijskog suda o dopuštenosti revizije. Vrhovni sud RH dopustit će reviziju ako se može očekivati odluka o nekom pravnom pitanju koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu te u drugim slučajevima koji su određeni zakonom.

Na osmoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 17. prosinca 2018. prihvaćen je Katalog rješenja iz Stečajnoga zakona protiv kojih je dopuštena izvanredna revizija iz članka 382. st. 2. ZPP-a koja se podnosi protiv drugostupanjskih odluka kojima se pravomoćno završava postupak (ili dio postupka) o predmetu zahtjeva, kad je drugostupanjski sud povodom žalbe odlučivao o sljedećim rješenjima u predstečajnom postupku:

- rješenje kojim se odbacuje prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka (čl. 32. st. 1. SZ),
- rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka (čl. 33. st. 1. SZ)
- rješenje kojim se potvrđuje predstečajni sporazum (čl. 61. st. 1. SZ)
- rješenje kojim se utvrđuje uskraćivanje potvrde predstečajnoga sporazuma i obustavlja postupak (čl. 61. st. 2. SZ)
- rješenje o obustavi predstečajnoga postupka (čl. 63. st. 3. i čl. 64. st. 1. SZ)

3.12. Načelo davanja državnih potpora

Na postupke i mjere o kojima prema Zakonu odlučuju vjerovnici, a kojima se odstupa od skupnoga namirenja vjerovnika unovčenjem dužnikove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima, na odgovarajući se način primjenjuju propisi kojima se uređuje područje državnih potpora.⁶¹

Državna potpora je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnoga natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica Europske unije, u skladu sa člankom 107. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije (u daljnjem tekstu: UFEU).

Program državne potpore je akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore kao i akt na temelju kojega se državna potpora, koja unaprijed nije vezana za poseban projekt, dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.

⁶⁰ članak 11. st. 6. i članak 19. st. 8. SZ

⁶¹ Zakon o državnim potporama (Narodne novine broj: 47/14-pročišćeni tekst i 69/17); Pravilnik o dostavi prijedloga državnih potpora i podataka o državnim potporama (Narodne novine broj: 125/17); Odluka o donošenju Smjernica politike državnih potpora za razdoblje 2020.-2022. (Narodne novine broj: 123/19)

Pojedinačna državna potpora je državna potpora koja nije dodijeljena na temelju programa državne potpore.

3.13. Troškovi postupka

U predstečajnom postupku svaki vjerovnik snosi svoje troškove postupka, ako Zakonom nije drukčije određeno.⁶²

4. PREDSTEČAJNI POSTUPAK

4.1. Tijela stečajnoga postupka

Tijela predstečajnoga postupka su: sud i povjerenik.⁶³

Povjerenik više nije fakultativno tijelo predstečajnoga postupka budući da su u odredbi čl. 33. stavak 2. SZ-a brisane riječi „ako imenovanje povjerenika smatra potrebnim“.⁶⁴ Međutim, u Zakonu su i dalje ostale odredbe u kojima je propisano „ako je povjerenik imenovan“ što samo unosi zabunu i pokazuje površnost predlagatelja u izradi konačnog nacrtu Zakona.⁶⁵

FINA nije tijelo predstečajnoga postupka, ali ima određene ovlasti u tijeku predstečajnoga postupka. FINA prikuplja prijave vjerovnika i očitovanja o prijavljenim tražbinama; sastavlja tablicu prijavljenih tražbina i tablicu osporenih tražbina; sastavlja dopunu tablica te ima druge obveze utvrđene Zakonom.

Za razliku od stečajnoga postupka u predstečajnom postupku nema skupštine vjerovnika ni odbora vjerovnika, kao tijela postupka.

4.1.1. Sud i njegove ovlasti

Sud u predstečajnom postupku:

- odlučuje o otvaranju predstečajnoga postupka,
- imenuje i razrješava povjerenika i nadzire njegov rad,
- nadzire rad FINA-e,
- odlučuje o utvrđenim i osporenim tražbinama,
- odlučuje o obustavi predstečajnoga postupka,
- odlučuje o potvrdi prihvaćenog plana restrukturiranja,
- odlučuje o svim drugim pitanjima predstečajnoga postupka ako Zakonom nije određeno da o njima odlučuje drugo tijelo predstečajnoga postupka.⁶⁶

4.1.1.1. Otvaranje predstečajnoga postupka

⁶² članak 20. SZ

⁶³ članak 21. SZ

⁶⁴ članak 33. st. 2. SZ

⁶⁵ članak 34. st.1. t.1., 2., 3. i 4.; članak 41. st.1. i 2.; čl. 43. st.4. podst.2.; članak 58. st. 2.; članak 67. st. 3. i 4. SZ

⁶⁶ članak 22. SZ

4.1.1.1.1. Prethodno ispitivanje prijedloga

Predstečajni postupak je hitan te sud o prijedlogu mora odlučiti u roku od osam dana od dana podnošenja potpunoga prijedloga. Riječ je o instruktivnom roku.⁶⁷ U tom kratkom roku sud treba prethodno ispitati prijedlog i utvrditi je li prijedlog podnesen od ovlaštene osobe odnosno je li dopušten, postoji li predstečajni razlog, sadrži li prijedlog sve što treba sadržavati da bi sud po njemu mogao postupati, je li predlagatelj uplatio predujam troškova postupka te donijeti odgovarajuće odluke.

Predstečajni postupak pokreće se prijedlogom dužnika. Podnositelj prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka dužan je uz prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka dostaviti: financijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu⁶⁸ koji nisu stariji od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka, izjavu o broju zaposlenih na zadnji dan u mjesecu koji prethodi danu podnošenja prijedloga, prijedlog plana restrukturiranja ako je izrađen⁶⁹ te popis imovine i obveza.⁷⁰

Dužnik koji je bio pravomoćno osuđen za određena kaznena djela dužan je u prijedlogu navesti koje je poduzeo primjerene mjere za otklanjanje problema koji su doveli do te osude te je li o poduzetim mjerama i njihovim rezultatima obavijestio svoje vjerovnike tijekom pregovora o restrukturiranju i dao im detaljne informacije o poduzetim mjerama i njihovim rezultatima u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka.

4.1.1.1.2. Popis imovine i obveza dužnika

Popis imovine i obveza dužnika sastoji se od popisa:

- nekretnina i pokretnina dužnika
- imovinskih prava dužnika na tuđim stvarima
- novčanih i nenovčanih tražbina dužnika
- drugih prava koja čine imovinu dužnika
- novčanih sredstava na računima
- druge imovine dužnika
- obveza dužnika unesenih u njegove poslovne knjige
- drugih novčanih i nenovčanih obveza dužnika
- razlučnih prava na imovini dužnika
- izlučnih prava
- prosječnih mjesečnih troškova redovnoga poslovanja dužnika u posljednjih godinu dana
- postupaka pred sudovima ili javnopravnim tijelima u kojima je dužnik stranka i visinu ili opis tražbine koja je predmet postupka.

U popisu imovine i obveza moraju se navesti podaci o pravnoj i činjeničnoj osnovi u odnosu na svaki dio imovine i obveza, te o dokazima, osobito ispravama, kojima se oni mogu potkrijepiti i potvrditi da su navedeni podaci točni i potpuni i da ništa od imovine i obveza nije zatajeno.

⁶⁷ Instrukivan (monitoran) rok je onaj koji je predviđen samo radi požurivanja poduzimanja neke radnje, koja se ipak može obaviti i nakon isteka roka

⁶⁸ Zakon o računovodstvu (Narodne novine broj: 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20)

⁶⁹ članak 26. SZ

⁷⁰ članak 16. SZ

Za davanje neistinitoga ili nepotpunoga popisa imovine i obveza, dužnik odgovara kao za davanje lažnoga iskaza u postupku pred sudom.

4.1.1.1.3. Sadržaj prijedloga plana restrukturiranja

Pravo na podnošenje plana restrukturiranja ima dužnik.⁷¹ Ako plan restrukturiranja nije podnesen uz prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka plan se sudu mora podnijeti najkasnije u roku od 21 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskoga suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama.

Prijedlog plana restrukturiranja mora sadržavati:

- podatke o identitetu dužnika
- podatke o identitetu povjerenika, ako se prijedlog plana restrukturiranja podnosi nakon otvaranja predstečajnoga postupka
- podatke o imovini i vrijednosti imovine dužnika u trenutku podnošenja plana restrukturiranja
- opis ekonomske situacije dužnika i položaja radnika te opis razloga i razmjer poteškoća dužnika
- činjenice i okolnosti iz kojih proizlazi postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje
- izračun manjka likvidnih sredstava na dan priloženih financijskih izvještaja
- mjere financijskoga restrukturiranja, uz vremensku naznaku njihova trajanja, i izračun njihovih učinaka na manjak likvidnih sredstava
- mjere operativnoga restrukturiranja, uz vremensku naznaku njihova trajanja, i izračun njihovih učinaka na poslovanje, uz posebnu naznaku mogućih općih posljedica u pogledu zapošljavanja, kao što su moguća otpuštanja, rad na kraće vrijeme i slično
- plan poslovanja za razdoblje do kraja tekuće i za dvije sljedeće kalendarske godine uz detaljno obrazloženje razloga za utvrđivanje svake pozicije plana
- planiranu bilancu na zadnji dan razdoblja za koje je sastavljen plan poslovanja
- analizu svih tražbina prema visini i vrsti (tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika, izlučna prava, razlučna prava, tražbine za koje se vodi postupak, neosigurane tražbine i druge tražbine)
- ponudu vjerovnicima razvrstanim u skupine odgovarajućom primjenom pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu koja sadržava načine, rokove i uvjete namirenja tražbina
- najavu zaduženja u novcu radi novoga financiranja, ako je dužnik takvu mjeru restrukturiranja predvidio
- planirani iznos troškova restrukturiranja
- naznaku kategorija tražbina na koje plan restrukturiranja sukladno zakonu ne utječe
- način obavješćavanja radnika i način obavljanja savjetovanja s njima
- obrazloženje u kojem se razjašnjava zašto plan restrukturiranja ima razumne izgleda za sprječavanje nesposobnosti dužnika za plaćanje i osiguravanje održivosti poslovanja, uključujući potrebne pretpostavke za uspjeh plana.

4.1.1.1.4. Objava prijedloga

Prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka sud će objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana podnošenja potpunoga prijedloga.⁷² Ako prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka nije potpun, sud će u roku od osam dana od podnošenja prijedloga naložiti podnositelju prijedloga da prijedlog dopuni u

⁷¹ članak 26.a SZ

⁷² članak 16. st. 6. SZ

skladu s uputom u roku od osam dana. Rok za dopunu prijedloga ne može se produžiti. Ako podnositelj prijedloga ne dopuni prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka u skladu s uputom suda i u određenom roku, sud će u roku od osam dana nakon isteka roka odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka.⁷³

Zakon propisuje da se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova objavljuje samo potpuni prijedlog. Prijedlog je potpun ako sadrži sve što je propisano. Je li sud dužan objaviti prijedlog koji nije dopušten (npr. podnesen protiv osobe protiv koje se ne može podnijeti npr. HZZO) ? Budući da Zakon nije propisao da se objavljuje potpun i dopušten prijedlog, sud je dužan objaviti i prijedlog koji nije dopušten.

4.1.1.1.5. Odbačaj prijedloga

U tijeku prethodnog ispitivanja prijedloga sud će prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka odbaciti iz taksativno zakonom predviđenih razloga i to:

1) Ako se vodi predstečajni postupak na temelju prije podnesenoga prijedloga – odredba članka 32. toč.1. SZ-a je u koliziji s odredbom članka 16. stavak 6. SZ-a koja propisuje: „*Ako su podnesena dva ili više prijedloga za otvaranje predstečajnoga ili stečajnoga postupka, sud će za sve prijedloge provesti jedinstveni postupak i donijeti zajedničku odluku*“. Nije jasno kada će sud jedan od prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka odbaciti radi toga što se vodi predstečajni postupak na temelju prije podnesenoga prijedloga, a kada će za sve prijedloge provesti jedinstveni postupak i donijeti zajedničku odluku. Čini se jedino zakonitim i pravilnim da sud jedan ili više prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka odbaci ako je jedan ili više prijedloga podnesen nakon što je sud donio rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka po prvom podnesenom prijedlogu. Međutim, ako su zaprimljena dva ili više prijedloga, a sud još nije donio rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka niti po jednom prijedlogu, trebao bi po svim prijedlozima provesti jedinstveni postupak i donijeti zajedničku odluku. Međutim, ovaj razlog za odbačaj prijedloga skoro da nije moguć, budući da je dužnik jedini ovlašten podnositelj prijedloga pa je teško očekivati da dužnik u roku od osam dana podnese dva ili više prijedloga.

2) Ako nije istekao rok od dvije godine od ispunjenja obveza iz ranije potvrđenoga plana restrukturiranja - ovaj razlog može nastupiti samo nakon što je potvrđen plan restrukturiranja. Međutim, ako je prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka odbačen ili je predstečajni postupak vođen ali nije potvrđen plan restrukturiranja, dužnik bi mogao podnijeti novi prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka bez opasnosti da će prijedlog biti odbačen.

3) Ako prijedlog nije podnesen od ovlaštenoga podnositelja – prijedlog nije podnio dužnik ili je u ime dužnika prijedlog podnijela neovlaštena osoba.

4) Ako se pred sudom ili javnopravnim tijelom vodi postupak u kojem je dužnik stranka, a koji postupak dužnik nije naveo u popisu imovine i obveza dužnika iako je znao ili morao znati za njegovo postojanje – Zakon nije odredio o kojoj vrsti postupaka je riječ, odnosno jesu li to samo imovinski sporovi ili svi drugi sporovi koji se vode protiv dužnika (npr. kazneni, prekršajni i drugi). U popisu imovine i obveza dužnik mora navesti postupke pred sudovima ili javnopravnim tijelima u kojima je dužnik stranka te visinu ili opis tražbine koja je predmet tih postupaka.⁷⁴ Primjera radi, u kaznenom

⁷³ članak 31. st. 2. i 3. SZ

⁷⁴ članak 17. st.1. t. 12. SZ

postupku koji se vodi protiv dužnika, državni odvjetnik ili oštećenik mogu staviti zahtjev za povrat imovine pribavljene kaznenim djelom ili zahtjev za naknadu štete pa je sudska praksa prihvatila shvaćanje prema kojemu dužnik mora i ovaj postupak navesti u popisu imovine i obveza jer će sud u protivnom odbaciti prijedlog.⁷⁵

Odluku o prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka sud je dužan donijeti u roku od osam dana od dana podnošenja potpunoga prijedloga.⁷⁶ To je kratak rok u kojemu sudovi teško mogu utvrditi vodili se neki postupak pred sudom ili javnopravnim tijelom u kojemu je dužnik stranka, ako takav postupak dužnik nije naveo u popisu imovine i obveza. Polazeći od činjenice da protiv rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka vjerovnici nemaju pravo žalbe⁷⁷ opravdano se postavlja pitanje na koji će način sud saznati za vođenje nekoga postupka radi kojeg bi trebao odbaciti prijedlog ?

O prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka odlučuju trgovački sudovi⁷⁸ koji imaju mogućnost kroz e-Predmet utvrditi vodili se neki postupak pred sudovima u kojima je dužnik stranka. S druge strane, ako ima veći broj vjerovnika teško je očekivati da sud u tako kratkom roku utvrdi sve vjerovnike i provjeri ima li neki predmet u kojemu je dužnik stranka a da vjerovnik iz tog predmeta nije naveden u popisu imovine i obveza niti je naveden broj predmeta. Međutim, što je s kaznenim postupcima, prekršajnim ili postupcima pred javnopravnim tijelima, za koje ne postoje podaci u e-Predmetu. Nadalje, teško je očekivati od vjerovnika da u tako kratkom roku utvrde da je podnesen prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka, da vjerovnici obave uvid u predmet i utvrde je li dužnik u popisu imovine i obveza naveo sve postupke koji se vode pred sudom ili javnopravnim tijelom i o tome obavijeste sud te predlože odbacivanje prijedloga ako dužnik nije naveo sve postupke. Malo je vjerojatno da će sud uopće biti u prilici odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka na temelju odredbe članka 32. točka 4. SZ-a, a prije donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka.

U predstečajnom postupku od dužnika se očekuje da postupa u skladu s načelom savjesnosti i poštenja, da postupa s pažnjom dobrog gospodarstvenika i da svoja prava ne ostvaruje suprotno svrsi zbog kojih su ona ustanovljena (načelo zabrane zlouporabe prava). Nije rijedak slučaj da dužnik s namjerom ili zbog nepažnje u popisu imovine i obveza ne navede sve postupke, a ni vjerovnici također ne obavijeste sud o ostvarenju pretpostavki za odbačaj prijedloga. Ako sud nema saznanja da dužnik nije naveo sve postupke koji su u tijeku niti postoje drugi razlozi za odbačaj prijedloga sud će rješenjem otvoriti predstečajni postupak.

Ako sud nakon otvaranja predstečajnoga postupka dođe do saznanja o vođenju nekoga postupka u kojemu je dužnik stranka, a koji postupak dužnik nije naveo u popisu imovine i obveza dužnika, iako je znao ili morao znati za njegovo postojanje koju će odluku sud donijeti ? Može li sud i nakon otvaranja predstečajnoga postupka odbaciti prijedlog na temelju odredbe članka 32. točka 4. SZ-a ? Visoki trgovačkog suda RH je na sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova održanoj 18. prosinca 2019. radi zaštite interesa vjerovnika prihvatio pravno shvaćanje:

⁷⁵ vidi odluke VTS RH poslovnici broj: PŽ-8442/16 od 11.1.2017. i PŽ-6074/18 od 23.10.2018.

⁷⁶ članak 31. st. 1. SZ

⁷⁷ članak 33. st. 4. SZ

⁷⁸ članak 8. st.1. SZ

„Sud može odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka i nakon što je pravomoćnim rješenjem otvoren predstečajni postupak ako su u vrijeme odlučivanja o prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka postojali razlozi za odbacivanje“.⁷⁹

U sudskoj praksi se postavilo i pitanje može li sud odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka ako predlagatelj u popisu imovine i obveza nije naveo svoju obvezu prema vjerovnika, ali je naveo predmet koji se vodi pred sudom po tužbi vjerovnika radi namirenja tražbine, a prijedlog plana restrukturiranja sadrži analizu svih tražbina, pa tako i tražbina za koje se vodi postupak pred sudom ili javnopravnim tijelom. U jednoj od odluka drugostupanjskog suda⁸⁰ preinačeno je rješenje o potvrđi predstečajnoga sporazuma i prijedlog je odbačen uz obrazloženje: *„No, nije jasno zašto sud prvog stupnja nije primijenio odredbu čl. 34. st. 1. t. 4. SZ-a prilikom donošenja odluke o pokretanju prethodnoga postupka jer je iz dostavljenog prijedloga bilo razvidno da je protiv dužnika u tijeku više parničnih i ovršnih postupaka, no dužnik predmetne postupke i vjerovnike nije uvrstio u popis imovine i obveza, a što je bio dužan učiniti.“*

Prije svega, obrazloženje navedene drugostupanjske odluke nije jasno budući da se u odluci navodi pokretanje „prethodnoga postupka“, a u predstečajnom postupku nema „prethodnog postupka“. Drugo, dužnik je u popisu imovine i obveza naveo da vodi spor s vjerovnikom G... d.o.o. pod poslovnim brojem: P-28/17 pred Trgovačkim sudom u Varaždinu radi isplate 500.000,00 kn. Vjerovnik G.... d.o.o. je prijavio tražbinu u predstečajnom postupku, koju je dužnik osporio u cijelosti pa je sud rješenjem uputio vjerovnika u parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine. Dužnik je osporenu tražbinu uključio u prijedlog Plana restrukturiranja, koji je predao sudu 12. kolovoza 2020. Na listu 28. Plana restrukturiranja dužnik je naveo sve vjerovnike osporenih tražbina, a među njima i vjerovnika G... d.o.o. (pod rednim brojem 8) te se obvezao da će i njegovu tražbinu, koja je osporena u cijelosti, namiriti kao i ostale tražbine vjerovnika u postotku od 30% iznosa tražbine u 36 jednakih rata nakon godinu dana počeka pod uvjetom da osporavanje tražbina bude otklonjeno u parnici. Imajući u vidu navedeno, može se zaključiti da u konkretnom slučaju nije ispunjen uvjet za odbačaj prijedloga na temelju odredbe članka 32. t. 4. SZ-a budući da je dužnik priložio sve što treba priložiti uz prijedlog te je u popisu imovine i obveza naveo i postupak koji se vodi pred sudom po tužbi vjerovnika. Dužnik nije dužan u poslovnim knjigama knjižiti ispravu koju je primio od vjerovnika ako smatra da isprava ne odgovara stvarnom poslovnom događaju. U skladu s izloženim, dužnik nije dužan niti priznati svaku tražbinu po zahtjevu vjerovnika, ali ima obvezu u popisu imovine i obveza navesti predmet koji se vodi radi ostvarenja osporene tražbine, što je dužnik u konkretnom slučaju i učinio.

Imajući u vidu odredbu članak 32. točka 4. SZ-a razlog za odbacivanje prijedloga ne može biti činjenica što dužnik nije naveo „nekoga od vjerovnika“ (odnosno svoju obvezu) u popisu svojih obveza, ako dužnik tu tražbinu osporava i ne smatra ju osnovanom. Međutim, dužnik mora navesti predmete u kojima je stranka u postupku pred sudom ili javnopravnim tijelom.

Drugo je pitanje, kako će sud postupiti ako je dužnik naveo predmete u kojima se pojavljuje kao stranka ali na „posebnom popisu“ a ne u Popisu imovine i obveza, odnosno je li i tada ispunjen uvjet za odbačaj prijedloga.⁸¹ Ako je dužnik priložio „popis postupaka u kojima je stranka“, ali na posebnoj ispravi je li ostvaren razlog za odbačaj prijedloga ? Polazeći od ciljeva predstečajnoga postupka, zaključak je da nema osnove

⁷⁹ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-2424/2019 od 23.12.2019.

⁸⁰ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-63/2021 od 9.2.2021.

⁸¹ vidi odluku VTS RH broj: PŽ-2952/2021 od 19.11.2021.

za odbačaj prijedloga ako je dužnik u posebnoj ispravi (a ne u popisu imovine i obveza) naveo sve postupke u kojima je stranka a koji se vode pred sudom ili javnopravnim tijelom.

5) U drugim slučajevima propisanim Zakonom - ako je dužnik pravomoćno osuđen za određeno kazneno djelo, a o toj činjenici nije obavijestio sud u prijedlogu niti je naveo koje je mjere poduzeo za otklanjanje problema koji su doveli do osude poduzetnika; ako dužnik ne plati predujam troškova postupka ili ne dostavi dokaz o plaćanju sud će odbaciti prijedlog kao nedopušten.

4.1.1.1.6. Nastavak postupka kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka

Ako otvoreni predstečajni postupak bude obustavljen iz razloga koji su propisani Zakonom⁸² sud će po službenoj dužnosti nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka.⁸³ Sud okončava predstečajni postupak rješenjem i određuje da će postupak nastaviti kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka. Nakon pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnoga postupka sud neće donositi posebno rješenje o nastavku stečajnoga postupka. Pravomoćnom obustavom predstečajnoga postupka predmnijeva se da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka te će sud u prethodnom postupku ili bez vođenja prethodnoga postupka⁸⁴ odlučiti o predmnijevanom prijedlogu za otvaranje stečajnoga postupka.

U nekim slučajevima u kojima je predstečajni postupak pravomoćno obustavljen sud ipak neće nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka. U slučaju obustave postupka zbog povlačenja prijedloga ili ako je postupak obustavljen jer je dužnik do ročišta za glasovanje o prijedlogu plana restrukturiranja postao sposoban za plaćanje i ispunio je sve obveze prema vjerovnicima⁸⁵ sud neće nastaviti stečajni postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka.

Ako se postupak nastavlja kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka sud bi trebao pozvati predlagatelja na plaćanje predujma troškova stečajnoga postupka u iznosu od 1.000,00 kn u Fond za namirenje troškova stečajnoga postupka te dodatni iznos koji ne može biti viši od 20.000,00 kn.

Ako sud nastavi postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka može se javiti dvojba oko računanja rokova u stečajnom postupku. Ako je prije otvaranja stečajnoga postupka već vođen predstečajni postupak, rokovi u stečajnom postupku se računaju od početka dana u mjesecu koji brojem odgovara danu kada je podnesen prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka.⁸⁶ Međutim, ako je prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka povučen ili odbačen, smatra se kao da nije niti podnesen pa se rokovi neće računati od dana podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka.

4.1.1.1.7. Predujam troškova predstečajnoga postupka

⁸² članak 52. st.3.; 60. st.3.; članak 61.a st.1.; članak 63.st.3.; članak 63. st.4., članak 64. st.1. i članak 68. st. 2. SZ

⁸³ članak 64. st. 2. SZ

⁸⁴ članak 116. st.1. toč. 1. SZ

⁸⁵ članak 64. st.1. toč. 4. u vezi s odredbom čl. 64. st. 2. SZ

⁸⁶ članak 208. st. 3. SZ

Podnositelj prijedloga dužan je uplatiti predujam za troškove predstečajnoga postupka u iznosu od 5.000,00 kn. Zakonodavac nije odredio da je podnositelj prijedloga dužan uz prijedlog priložiti dokaz o plaćanju predujma troškova postupka pa dokaz o plaćanju predujma nije nužan sadržaj prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka.⁸⁷ Ako podnositelj prijedloga nije uplatio predujam troškova postupka ili nije dostavio dokaz o plaćanju sud ga je dužan pozvati na plaćanje predujma troškova u određenom roku ili dostavu dokaza o plaćanju. Ako dužnik ne plati predujam troškova postupka ili ne dostavi dokaz o plaćanju sud će odbaciti prijedlog kao nedopušten.⁸⁸

4.1.1.1.8. Rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka

Nakon što sud utvrdi da je prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka dopušten i potpun, da je podnositelj prijedloga uplatio predujam za troškove predstečajnoga postupka, da ne postoje drugi razlozi za odbačaj prijedloga niti razlozi za obustavu predstečajnoga postupka (povlačenje prijedloga), te da su ispunjene pretpostavke za otvaranje predstečajnoga postupka, donijet će rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka.⁸⁹

Rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka osobito mora sadržavati:⁹⁰

- podatke za identifikaciju dužnika i povjerenika⁹¹ - podaci za identifikaciju sastoje se od tvrtke ili naziva, sjedišta i poslovne adrese i osobnoga identifikacijskog broja za pravnu osobu te imena i prezimena, sjedišta i poslovne adrese, adrese prebivališta i osobnoga identifikacijskog broja za fizičku osobu
- poziv vjerovnicima da nadležnoj jedinici FINA-e, u roku od 21 dan od dana dostave rješenja prijave svoje tražbine i da u roku od 15 dana od dana dostave očitovanja o prijavljenim tražbinama dužnika i povjerenika, ospore prijavljene tražbine koje smatraju nepostojećim, uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razloga osporavanja
- poziv dužniku i povjereniku da nadležnoj jedinici FINA-e, u roku od 30 dana od dostave tablice prijavljenih tražbina, dostave pisano očitovanje o svakoj prijavljenoj tražbini priznaje li je ili osporava, uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razloga osporavanja
- poziv dužniku da vjerovnicima i povjereniku omogući uvid u isprave iz kojih proizlaze tražbine navedene u popisu imovine i obveza
- poziv dužnikovim dužnicima da svoje dospjele obveze bez odgode ispunjavaju dužniku
- poziv na ročište radi ispitivanja tražbina.

Rješenjem o otvaranju predstečajnoga postupka sud će odrediti da se otvaranje predstečajnoga postupka upiše u registar u kojem je dužnik upisan i javne knjige, registre, upisnike i očevidnike u kojima je dužnik upisan kao nositelj nekoga prava.

Rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka i prijedlog plana restrukturiranja (ako je podnesen uz prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka), objavit će se na

⁸⁷ vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-5720/16 od 24.8.2016.; PŽ-3808/16 od 13.7.2016. i PŽ-1432/16 od 8.3.2016.

⁸⁸ članak 28. SZ

⁸⁹ članak 33. st. 1. SZ

⁹⁰ članak 34. SZ

⁹¹ članak 14. SZ određuje podatke za identifikaciju

mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova istoga dana kad je doneseno te će se dostaviti FINA-i elektroničkim putem.⁹²

4.1.1.1.9. Određivanje ročišta radi ispitivanja tražbina

Prilikom određivanja ročišta radi ispitivanja tražbina sud mora voditi računa da vrijeme između posljednjega dana roka za osporavanje tražbina i ročišta radi ispitivanja tražbina ne smije biti kraće od osam ni duže od 15 dana. Ovaj rok prilično je složeno odrediti jer treba voditi računa:

- da vjerovnici mogu prijaviti tražbine u roku od 21 dan od dana dostave rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova

- FINA je dužna u roku od tri dana od isteka roka za prijavu tražbina sastaviti i objaviti tablicu prijavljenih tražbina

- dužnik i povjerenik mogu se pisano očitovati o svakoj prijavljenoj tražbini u roku od 30 dana od dana dostave tablice prijavljenih tražbina na način da tražbinu priznaju ili ju ospore, uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razlog osporavanja. Dužnik i povjerenik svoje očitovanje dostavljaju FINA-i. Nakon isteka roka za očitovanje o prijavljenoj tražbini dužnik i povjerenik ne mogu više uspješno osporavati tražbine koje su priznali. Ako se nisu očitovali o prijavljenim tražbinama smatra se da tražbine nisu osporili. Dužnikovo ili povjerenikovo priznanje tražbine u očitovanju na objavljenu tablicu prijavljenih tražbina koje je dostavljeno FINA-i opozivo je do isteka roka za očitovanje.⁹³

- FINA-i u roku od tri dana od primitka očitovanja isto objavljuje na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova ili objavljuje da očitovanje nije dostavljeno

- vjerovnici imaju daljnji rok od 15 dana od dana dostave očitovanja dužnika i povjerenika da ospore tražbine koje smatraju nepostojećim, uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razlog osporavanja

- ako je bilo osporavanja tražbina od strane dužnika i/ili povjerenika ili od strane vjerovnika, FINA je dužna u roku tri dana od isteka rokova za osporavanje tražbina, objaviti tablicu osporenih tražbina na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Osporavanje tražbina podneseno od strane vjerovnika nakon isteka roka za osporavanje sud će odbaciti rješenjem⁹⁴

- FINA je dužna dostaviti sudu cjelokupnu dokumentaciju u papirnatom obliku u roku od tri dana od isteka rokova za osporavanje tražbina

- ako je prijava tražbine, očitovanje o prijavljenim tražbinama ili osporavanje tražbina primljeno nakon objava tablica i očitovanja, FINA je dužna sastaviti dopunu tablica zajedno s prijavom tražbina, očitovanjem o prijavljenim tražbinama ili osporavanjem tražbina i ispravama te ju objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova najkasnije nakon prvog dana od dana primitka.

Polazeći od navedenih činjenica sud bi ročište radi ispitivanja tražbina trebao odrediti u roku od 105 do 112 dana⁹⁵ od dana donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka pod pretpostavkom da se objave vrše u zakonom predviđenim rokovima i da se rokovi računaju od dana dostave u skladu s odredbom članka 12. st. 1. SZ-a. Ako bi FINA objavila i dopunu tablice prijavljenih tražbina ili očitovanja ispitno ročište bi trebalo odrediti u roku od 110 do 120 dana od dana donošenja rješenja o otvaranju

⁹² članak 12. st. 5. SZ

⁹³ članak 331. st. 3. ZPP

⁹⁴ članak 42. st. 3. SZ

⁹⁵ Rješenje je dostavljeno u roku od 8 dana od dana objave, vjerovnici mogu prijaviti tražbine u roku od 21 dan od dana dostave rješenja, FINA objavljuje tablicu prijavljenih tražbina u roku od 3 dana, dostava tablice je 8 dana od dana objave, dužnik i povjerenik mogu se očitovati o prijavljenim tražbinama u roku od 30 dana od dana dostave tablice, očitovanja se objavljuju u roku od 3 dana ali su dostavljena istekom 8-og dana, te vjerovnici mogu u daljnjih 15 dana osporiti tražbine drugih vjerovnika (8+21+3+8+30+3+8+15+8(15)=105 (112))

predstečajnoga postupka. To samo dokazuje da je rok od 120 dana koliko može trajati predstečajni postupak (bez produljenja roka) besmislen.

4.1.1.1.10. Nadziranje rada FINA-e

Rad FINA-e nadzire sud. Sud je ovlašten u svako doba dati upute i zatražiti obavijesti ili izvješća o poduzimanju radnji u postupku.⁹⁶

Ako Financijska agencija ne poduzima radnje u postupku u skladu s odredbama Zakona, sud je može kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kuna.⁹⁷

4.1.2. Povjerenik

4.1.2.1. Imenovanje povjerenika

Povjerenika imenuje sud u rješenju o otvaranju predstečajnoga postupka.⁹⁸

Pretpostavke za imenovanje povjerenika iste su kao i pretpostavke za imenovanje stečajnoga upravitelja.⁹⁹ Izbor povjerenika obavlja se prije donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka metodom slučajnoga odabira s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnoga trgovačkog suda. Ako sud smatra da povjerenik izabran metodom slučajnoga odabira ne raspolaže potrebnom stručnošću ili poslovnim iskustvom potrebnim za obavljanje dužnosti povjerenika u predstečajnom postupku, za povjerenika može izabrati drugu osobu s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnoga suda ali opet metodom slučajnog odabira.

Na određivanje povjerenika, nadzor nad njegovim radom, odgovornost te nagradu i naknadu troškova za rad na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Stečajnoga zakona o stečajnom upravitelju.¹⁰⁰ Uredbom o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima¹⁰¹ određena je jednokratna nagrada povjerenika u predstečajnom postupku u iznosu od 3.000,00 kn do 20.000,00 kn bruto ovisno o složenosti poslova koje je obavio. Nagrada se isplaćuje na teret dužnika.

4.1.2.2. Dužnosti povjerenika

Dužnosti povjerenika u predstečajnom postupku su:¹⁰²

- ispitati poslovanje dužnika
- ispitati popis imovine i obveza dužnika
- ispitati vjerodostojnost prijavljenih tražbina
- osporiti tražbine ako na temelju priopćenja vjerovnika ili iz nekoga drugog razloga posumnja u njihovo postojanje
- nadzirati poslovanje dužnika, osobito financijsko poslovanje, stvaranje obveza prema trećim osobama, izdavanje sredstava osiguranja plaćanja, te poslovanje u prodaji robe odnosno pružanju usluga, pazeći pritom da se ne oštećuje imovina dužnika
- podnijeti prijavu sudu ako dužnik postupa protivno odredbi članka 67. SZ-a

⁹⁶ članak 45. st. 1. SZ-a

⁹⁷ članak 45. st. 2. SZ-a

⁹⁸ članak 33. st. 2. SZ

⁹⁹ članak 23. st. 1. SZ

¹⁰⁰ članak 23. st. 3. SZ

¹⁰¹ Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima (Narodne novine broj 105/15 od 2.10.2015.)

¹⁰² članak 24. SZ

- pružati pomoć dužniku u izradi prijedloga plana restrukturiranja ili u pregovorima o tom planu
- preuzeti djelomično upravljanje nad imovinom ili poslovima dužnika tijekom pregovora, osim u dijelu u kojem dužnik može slobodno raspolagati prema odredbama Zakona
- izdavati naloge i potvrde prema odredbama članaka 69. i 71. SZ-a
- nadzirati pravodobnost i potpunost namirenja troškova predstečajnoga postupka
- podnositi na propisanom obrascu izvješća sudu o tijeku predstečajnoga postupka
- obavljati druge poslove u skladu sa zakonom.

Nove dužnosti povjerenika su: pružanje pomoć dužniku u izradi prijedloga plana restrukturiranja ili u pregovorima o tom planu; djelomično preuzimanje upravljanja nad imovinom ili poslovima dužnika tijekom pregovora u dijelu u kojemu dužnik ne može slobodno raspolagati, te podnositi na propisanom obrascu izvješća sudu o tijeku predstečajnoga postupka. Pružanje pomoći dužniku u izradi plana restrukturiranja i u pregovorima o tom planu zahtijeva određeno vrijeme kao i određena znanja i vještine. Moželi se osnovano očekivati od povjerenika da za nagradu od 3.000,00 kn do 20.000,00 kn bruto (neto cca 2.000,00 kn do 12.500,00 kn) posveti toliko vremena za vrijeme trajanja predstečajnoga postupka od 300 dana. Drugo je pitanje, ima li povjerenik određena znanja i vještine da bi pomogao dužniku u izradi plana restrukturiranja.

Osobito je zanimljiva dužnost povjerenika da preuzme djelomično upravljanje nad imovinom ili poslovima dužnika tijekom pregovora u dijelu u kojemu dužnik ne može slobodno raspolagati. Od dana donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka dužnik ne može otuđivati niti opterećivati svoju imovinu, a može obavljati samo plaćanja nužna za redovno poslovanje i ispunjavati obveze iz novog zaduženja koje je preuzeo u skladu s odredbom čl. 62.a stavak 1- do 5. SZ. Dužnik ne smije ispunjavati obveze nastale i dospjele prije otvaranja predstečajnoga postupka, osim obveza koje se odnose na redovno poslovanje a to su nužna plaćanja iz radnoga odnosa u bruto iznosu za radnike i prijašnje dužnikove radnike čije su tražbine dospjele do dana otvaranja predstečajnoga postupka, otpremnine, tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, odnosno plaće radnika uvećane za iznos doprinosa na osnovicu i druga materijalna prava radnika u skladu s ugovorima o radu i kolektivnim ugovorima dospjela nakon podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka, plaćanja za troškove predstečajnoga postupka i druga plaćanja nužna za redovno poslovanje propisana posebnim zakonom. I poslove redovnog poslovanja dužnik može poduzimati samo na temelju prethodnoga odobrenja povjerenika. Pravni poslovi koje je dužnik poduzeo bez odobrenja povjerenika nemaju pravni učinak prema vjerovnicima ako je treća osoba znala ili morala znati da poduzeti pravni posao prelazi okvire redovnog poslovanja dužnika i da njegovo poduzimanje nije odobrio povjerenik.

Kod obavljanja ove dužnosti, prije svega, nije jasno koji je to period u kojemu povjerenik djelomično preuzima imovinu i poslovanje dužnika. Zakon određuje preuzimanje imovine i poslova „za vrijeme pregovora“ pa se vjerojatno misli na pregovore o planu restrukturiranja. Budući da je dužnik dužan dostaviti prijedlog plana restrukturiranja u roku od 21 dana od pravomoćnosti rješenja o utvrđenim tražbinama može se zaključiti da pregovori traju u tom periodu. Međutim, dužnik može pregovarati s vjerovnicima i prije rješenja o utvrđenim tražbinama odnosno već od dana podnošenja prijedloga, a i prije podnošenja prijedloga što bi podrazumijevalo da povjerenik pruža pomoć u pregovorima cijelo vrijeme pregovaranja, ali i preuzima djelomično imovinu i

poslovanje dužnika. Drugo je pitanje na koji način povjerenik preuzima imovinu i poslovanje dužnika ? Smisao preuzimanja dužnikove imovine i poslovanja je onemogućiti nedopuštena dužnikova raspolaganja. Ostvarenje cilja preuzimanja imovine i poslovanja dužnika podrazumijeva svakodnevnu nazočnost povjerenika kako bi mogao preuzeti poslovanje dužnika i upravljati imovinom te kako bi dužnik mogao uspješno poslovati. Oko obavljanja ove dužnosti povjerenika mogu se očekivati veliki problemi, nesporazumi što može samo prouzročiti nove poslovne i financijske probleme dužniku.

Ako povjerenik ne postupi prema nalogu suda za obavljanje dužnosti sud ga može kazniti novčanom kaznom do 10.000,00 kuna. Prilikom odmjeravanja novčane kazne sud mora voditi računa o svim okolnostima slučaja te obrazložiti svoju odluku o visini kazne.

4.1.2.3. Razrješenje povjerenika

Sud može po službenoj dužnosti razriješiti povjerenika ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz drugih važnih razloga, osobito ako ne postupa po nalogu suda. Prije donošenja odluke o razrješenju sud će omogućiti povjereniku da se očituje, osim ako važni razlozi zahtijevaju da se drukčije postupa. Povjerenik ima pravo na žalbu protiv rješenja o razrješenju. Sud može razriješiti povjerenika na osobni zahtjev. Protiv rješenja o odbijanju osobnoga zahtjeva za razrješenje pravo na žalbu ima povjerenik.

Sud može razriješenom povjereniku naložiti vraćanje onoga što je tijekom postupka primio, osobito ako odbije ispuniti nalog suda u vezi s predajom dužnosti. Rješenjem o razrješenju povjerenika sud će donijeti odluku o imenovanju novoga povjerenika metodom slučajnoga odabira te odgovarajućom primjenom odredbe članka 84. SZ-a.

4.1.2.4. Prestanak obavljanja dužnosti povjerenika

Odredba članka 23. stavak 2. SZ određuje da povjerenik prestaje obavljati dužnost na dan pravomoćnosti plana restrukturiranja, na dan otvaranja stečajnoga postupka ili odlukom vjerovnika. Prije svega plan restrukturiranja ne postaje pravomoćan već rješenje suda o potvrdi plana restrukturiranja. Drugo, zakonodavac je uveo i institut zaključenja predstečajnoga postupka. Sud nakon pravomoćnosti rješenja o potvrdi plana restrukturiranja donosi i rješenje o zaključenju predstečajnoga postupka. Zakon propisuje da će sud unaprijed izvijestiti dužnika i povjerenika o tome kada će nastupiti pravni učinci zaključenja predstečajnoga postupka. U skladu s navedenim je nedvojbeno da dužnost povjerenika ne prestaje na dan pravomoćnosti rješenja o potvrdi plana restrukturiranja (a još manje na dan pravomoćnosti plana restrukturiranja !) već na dan pravomoćnosti rješenja o zaključenju predstečajnoga postupka.

Ako vjerovnici ne prihvate plan restrukturiranja i sud rješenjem obustavi predstečajni postupak smatra se da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka, osim ako Zakonom nije drukčije propisano. Dužnost povjerenika trebala bi prestati s danom pravomoćnošću rješenja o obustavi predstečajnoga postupka a ne s danom otvaranja stečajnoga postupka. U prethodnom stečajnom postupku sud može imenovati privremenog stečajnoga upravitelja ako smatra da je to potrebno i u pravilu će imenovati povjerenika za privremenog stečajnoga upravitelja. Imenovanjem privremenog stečajnoga upravitelja prestaje dužnost povjerenika. Ako sud ne bi imenovao privremenog stečajnoga upravitelja, povjerenik ne bi mogao obavljati poslove koje obavlja privremeni stečajni upravitelj. S druge strane, ako sud otvori stečajni postupak

bez vođenja prethodnog postupka za stečajnoga upravitelja će imenovati povjerenika i jedino u tom slučaju bi mogli reći da njegova dužnost prestaje otvaranjem stečajnoga postupka.

Međutim, nije jasno na koji način povjerenik prestaje obavljati dužnost odlukom vjerovnika. Zakon nije odredio način i postupak donošenja takve odluke niti vrijeme njezina donošenja. U predstečajnom postupku nema skupštine vjerovnika kao tijela postupka. Ako sud želi primijeniti ovu odredbu jedini način je da na prijedlog vjerovnika zakaže posebno ročište vjerovnika radi odlučivanja o njihovom prijedlogu za prestanak dužnosti povjerenika. Na tom ročištu sud bi mogao na odgovarajući način primijeniti odredbe o održavanju skupštine i donošenju odluka na skupštini. Takvo ročište se ne bi moglo održati prije donošenja rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, budući da sud do trenutka donošenja toga rješenja i ne zna tko su vjerovnici i koji vjerovnici imaju pravo glasa. U jednoj odluci VTS RH je izloženo pravno shvaćanje da vjerovnici mogu podnescima predlagati sudu da razriješi povjerenika iz određenih razloga, ali o tome odluku donosi sud a ne vjerovnici.¹⁰³

4.2. Vjerovnici u predstečajnom postupku

Vjerovnici dužnika u predstečajnom postupku su osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja predstečajnoga postupka imaju imovinskopravnu tražbinu prema dužniku. Tražbina je relativno subjektivno imovinsko pravo. Prema sadržaju, tražbina je uređen i zaštićen zahtjev jednoga sudionika građanskopravnoga odnosa prema drugomu sudioniku koji se odnosi na izvršenje određene činidbe (davanje, činjenje, trpljenje ili propuštanje¹⁰⁴). Tražbina u pravilu ima određenu imovinsku vrijednost pa može služiti kao sredstvo plaćanja, kao predmet zalaganja (osiguranja) i predmet (prisilnoga) namirenja.

Pojam „vjerovnik dužnika“ obuhvaća sve dužnikove vjerovnike (vjerovnike novčanih i nenovčanih tražbina). Predstečajni postupak ima isti učinak na sve vjerovnike koji su imali tražbinu prema dužniku u vrijeme otvaranja predstečajnoga postupka, ako zakonom nije drukčije određeno. Drukčije je određeno za radnike i prijašnje dužnikove radnike, izlučne i razlučne vjerovnike ali i neke druge vjerovnike određenih tražbina na čija prava predstečajni postupak ne utječe.¹⁰⁵

4.2.1. Obavijest vjerovnicima o podnošenju prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka

Prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka sud će objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana podnošenja potpunoga prijedloga.¹⁰⁶ Prijedlog se objavljuje kako bi vjerovnici i sve druge zainteresirane osobe bile upoznate s činjenicom pokretanja predstečajnoga postupka, budući da podnošenjem prijedloga nastupaju određene pravne posljedice: 1) dužnik može obavljati samo plaćanja nužna za redovno poslovanje (plaćanja iz radnoga odnosa – plaće i otpremnine; tražbine naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti; palaćanja

¹⁰³ Vidi rješenje VTS RH poslovni broj: PŽ-7365/17 od 13.12.2017.

¹⁰⁴ članak 1. st. 1. toč. 1. Ovršnog zakona (Narodne novine broj: 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

¹⁰⁵ članak 66. SZ

¹⁰⁶ članak 16. st. 5. SZ

troškova postupka i druga plaćanja nužna za redovno poslovanje), i 2) ne može otuđivati niti opterećivati svoju imovinu.¹⁰⁷

4.2.2. Prijava tražbine

Vjerovnici podnose prijavu tražbine FINA-i na propisanom obrascu u roku od 21 dan od dana dostave rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka. Ako je predstečajni dužnik pojedinac¹⁰⁸, vjerovnici prijavljuju isključivo tražbine proizašle iz obavljanja djelatnosti ili vezane uz obavljanje djelatnosti dužnika¹⁰⁹. S druge strane, u stečajnom postupku nad dužnikom pojedincem vjerovnici prijavljuju sve tražbine pa i one koje nisu vezane uz obavljanje poslovanja.

Prijavljuju su tražbine koje su nastale do dana otvaranja predstečajnoga postupka. Dospjelost tražbine nije uvjet za prijavu tražbine. Zaključak da se prijavljuju nastale a ne dospjele tražbine proizlazi iz odredbe članka 65. stavak 3.; članka 68. stavak 4. i članka 74.a stavak 2. SZ u kojima se navode „nastale tražbine“.

Za razliku od stečajnoga postupka Zakon nije ništa propisao o prijavi tražbina u predstečajnom postupku za koje je ugovorena valuta obveze u stranoj valuti ili je i valuta plaćanja u stranoj valuti ako je vjerovnik inozemna osoba.¹¹⁰

Ako se vrijednost ugovorne obveze u valuti Republike Hrvatske izračunava na temelju tečaja valute Republike Hrvatske u odnosu prema stranoj valuti vjerovnik bi trebao prijaviti tražbinu u domaćoj valuti prema tečaju koji vrijedi na dan dospelosti (ako je tražbina dospjela do dana otvaranja predstečajnoga postupka) ili prema tečaju koji vrijedi na dan otvaranja predstečajnoga postupka ili na dan podnošenja prijave tražbine. Ako tražbina nije dospjela vjerovnik bi trebao prijaviti tražbinu prema tečaju na dan donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka ili na dan podnošenja prijave tražbine.

Ministarstvo financija – Porezna uprava može prijaviti tražbine s osnove poreza, prireza, doprinosa za obvezna osiguranja koja se prema zakonu obvezno izdvajaju iz prihoda, odnosno plaća, kao i druge tražbine koje je ovlaštena naplaćivati na temelju posebnoga propisa, osim tražbina po osnovi poreza i prireza na dohodak od nesamostalnoga rada¹¹¹ i doprinosa iz osnovice za osiguranike po osnovi radnoga odnosa.

Prijavu tražbine koja je podnesena nakon isteka roka za prijavu sud će odbaciti rješenjem.¹¹² Naknadna prijava nije dopuštena.

Ako je dužnik naveo svoju obvezu prema vjerovniku u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka ili u popisu imovine i obveza, a vjerovnik nije prijavio svoju tražbinu, tražbina vjerovnika ne smatra se prijavljenom. To je posljedica izmjene odredbe članka 39. SZ, koja je propisivala predmnijevu prijave tražbine.¹¹³

¹⁰⁷ članak 29. SZ

¹⁰⁸ članak 3. st. 1. SZ

¹⁰⁹ članak 36. st. 3. SZ

¹¹⁰ članak 144. SZ

¹¹¹ Dohodak od nesamostalnog rada je rad kod poslodavca, a dohodak od samostalnog rada ostvaruje obrtnik.

¹¹² članak 36. st. 6. SZ; vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-7806/16 od 23.11.2016.

¹¹³ članak 39. SZ

Uredbom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti¹¹⁴ je u članku 1. određeno da se Uredba primjenjuje na javne skupne postupke, uključujući privremene postupke koji se temelje na zakonima povezanim s nesolventnošću te u kojima, u svrhu spašavanja, prilagodbe duga, reorganizacije ili likvidacije kada je dužniku potpuno ili djelomično oduzeta imovina te je imenovan upravitelj u slučaju nesolventnosti potom kada imovina i poslovi dužnika podliježu nadzoru ili praćenju suda; ili privremeni zastoj s pojedinim ovršnim postupkom koji je odobrio sud ili je do njega došlo po sili zakona kako bi se omogućili pregovori između dužnika i njegovih vjerovnika, pod uvjetom da se u postupcima u kojima je odobren zastoj predviđaju odgovarajuće mjere za zaštitu vjerovnika te, ako nije postignut dogovor. Kako ne bi bilo sumnje koji su to postupci, oni su svi navedeni u Prilogu A. U prilogu A bio je naveden samo stečajni postupak.

Uredbom (EU) 2018/946 Europskog parlamenta i vijeća od 4. srpnja 2018. o zamjeni priloga A i B Uredbe (EU) 2015/848 o postupku u slučaju nesolventnosti¹¹⁵, a koja je stupila na snagu 20-og dana od dana objave u Službenom listu EU, te sada važećom Uredbom (EU) 2021/2260 Europskog parlamenta i vijeća od 15. prosinca 2021. o izmjeni Uredbe (EU) 2015/848 o postupku u slučaju nesolventnosti radi zamjene njezinih priloga A i B,¹¹⁶ je propisano u Prilogu A da su postupci u slučaju nesolventnosti iz članka 2. točke 4. u Republici Hrvatskoj stečajni postupak zatim predstečajni postupak, postupak stečaja potrošača i postupak izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku.

Slijedom navedenoga, u predstečajnim postupcima također se primjenjuju pravila iz Uredbe (EU) 2015/848 i Uredbe (EU) 2018/946, a naročito odredba članka 54. koja propisuje dužnost obavješćavanja vjerovnika. Tako postoji obveza, čim se u državi članici pokrene predstečajni postupak, nadležni sud ili povjerenik kojega je imenovao sud, dužni su odmah obavijestiti poznate inozemne vjerovnike.¹¹⁷ Informacije dane u pojedinačnoj obavijesti, posebno uključuju rokove, kazne propisane u vezi s takvim rokovima, tijelo ili instituciju ovlaštenu da zaprimi prijavu tražbine i bilo koje druge propisane mjere. U takvoj obavijesti također treba navesti trebaju li i vjerovnici, čije tražbine imaju pravo prvenstva ili koje su osigurane stvarnim pravom, prijaviti svoje tražbine. Obavijest također treba sadržavati primjerak standardnog obrasca za prijavu tražbine ili informaciju o tome gdje je taj obrazac dostupan. Informacije se pružaju upotrebom standardnog obrasca za obavijesti, a šalje se na službenom jeziku države u kojoj je pokrenut postupak.

Prijava tražbine treba sadržavati:

- podatke za identifikaciju vjerovnika
- podatke za identifikaciju dužnika
- pravnu osnovu tražbine, iznos dospjele tražbine i iznos tražbine koja dopijeva nakon otvaranja predstečajnoga postupka u kunama
- naznaku o dokazu za postojanje tražbine
- naznaku o postojanju ovršne isprave.

Prijavi tražbine prilažu se isprave u prijepisu iz kojih tražbina proizlazi, odnosno kojima se dokazuje.

¹¹⁴ Službeni list Europske unije L 141, 5.6.2015, str. 19–72,

¹¹⁵ Službeni list Europske unije L 171, 6.7.2018, str. 1–10.

¹¹⁶ Službeni list Europske unije L 455, 20.12.2021, str. 4–14

¹¹⁷ vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-3860/22 od 22.9.2022.; PŽ-3867/22 od 21.9.2022.; 3864/22 od 22.9.2022.; PŽ-3865/22 od 23.9.2022.; PŽ-3861/22 od 21.9.2022.; PŽ-3863/22 od 21.9.2022.

Vjerovnik može priložiti popunjeni obrazac za glasovanje o planu restrukturiranja. Međutim, ako prijedlog plana restrukturiranja nije priložen prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka nije osnovano očekivati da vjerovnik prijavi tražbine priloži obrazac za glasovanje o prijedlogu planu restrukturiranja budući da plan restrukturiranja još i ne postoji.

Vjerovnici na koje predstečajni postupak utječe mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u predstečajnom postupku.¹¹⁸ Pravne posljedice otvaranja predstečajnoga postupka nastaju za sve tražbine vjerovnika prema dužniku nastale do dana otvaranja postupka, ako zakonom nije drukčije određeno.¹¹⁹

Prije stupanja na snagu ZIDSZ/2022 odredba članka 62. st. 1. SZ-a je propisivala da potvrđeni predstečajni sporazuma ima pravni učinak i prema vjerovnicima koji nisu sudjelovali u predstečajnom postupku. Sudska praksa je tumačila navedenu na način da sklopljeni predstečajni sporazum ima pravni učinak na neprijavljene tražbine tako što vjerovnici koji nisu prijavili tražbinu istu nisu mogli ostvarivati prisilnim putem budući da nisu obuhvaćeni predstečajnim sporazumom.

Odredbom članka 34. ZIDSZ/2022 izmijenjen je stavak 1. članka 62. SZ, koji sada glasi:

„Potvrđeni plan restrukturiranja ima pravni učinak prema svim njegovim sudionicima. Tražbina vjerovnika koji svoju tražbinu nije prijavio u predstečajni postupak, premda je uredno bio obaviješten o njegovu otvaranju, može se namiriti samo na način, u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine vjerovnika kojoj bi dotični vjerovnik pripadao da je prijavio tražbinu.“

Druga rečenica stavka 1. članka 34. SZ unosi veliku nejasnoću u vezi tražbina vjerovnika koje su nastale prije otvaranja predstečajnoga postupka a koju vjerovnik nije prijavio u predstečajnom postupku. Ako vjerovnik neprijavljenu tražbinu može namiriti kao i sudionici predstečajnoga postupka otvara se niz pitanja. Prvo, odredba članka 39. SZ propisuje da vjerovnici na koje predstečajni postupak utječe mogu svoju tražbine prema dužniku ostvarivati samo u predstečajnom postupku. Budući da odredba članka 62. stavak 1. SZ dopušta vjerovnicima koji nisu prijavili svoju tražbinu da ih namiruju kao i sudionici predstečajnoga postupka, postavlja se pitanje koja je razlika između pojmova ostvarivati i namirivati. Tražbina se može ostvarivati dobrovoljnim ili prisilnim putem. Dobrovoljan način ostvarivanja tražbine je da dužnik po zahtjevu vjerovnika izvrši plaćanje. Međutim, dužnik to ne bi mogao zbog ograničenja koja su određena zakonom. S druge strane, prisilni način ostvarivanja tražbine je sudskim putem. Imajući u vidu odredbu članka 39. SZ-a valja zaključiti da vjerovnik koji nije prijavio svoju tražbinu ne bi ju mogao ostvarivati prisilnim putem izvan predstečajnoga postupka. Prema tome, vjerovnici koji nisu prijavili tražbinu ne bi ju mogli ostvarivati ni dobrovoljnim niti prisilnim putem.

Koji vjerovnici koji nisu prijavili tražbinu mogu namirivati svoju tražbinu *samo na način, u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine vjerovnika kojoj bi dotični vjerovnik pripadao da je prijavio tražbinu*. Nije jasno na koje je vjerovnike zakonodavac mislio kada je odredio da mogu namirivati svoju tražbinu iako ju nisu prijavili. Navedena odredba narušava čitavu koncepciju predstečajnoga postupka. Dužnik je dužan dostaviti prijedlog plana restrukturiranja u roku od 21 dan nakon

¹¹⁸ članak 39. SZ

¹¹⁹ članak 65. st. 3. SZ

pravomoćnosti rješenja o utvrđenim tražbinama upravo iz razloga da bi znao tko su vjerovnici i koliko iznose njihove tražbine kako bi mogao sastaviti prijedlog plana restrukturiranja. Ako lista vjerovnika nije konačna kako dužnik može sastaviti plan restrukturiranja iz kojega proizlazi vjerojatnost da će njegova provedba omogućiti dužnikovu sposobnost za plaćanje. Plan restrukturiranja mora davati razumne izgleda da će spriječiti nastanak nesposobnosti plaćanja ili osigurati održivost poslovanja jer bi sud u protivnom trebao uskratiti potvrdu plana restrukturiranja.¹²⁰ I što je posebno važno, kako će vjerovnici koji odlučuju o prihvaćanju plana restrukturiranja donijeti odluku na ročištu za glasovanje, ako se nakon prihvaćanja i potvrde plana restrukturiranja može javiti i vjerovnik koji nije prijavio tražbinu i namirivati ju kao i sudionici predstečajnoga postupka. Vjerovnici koji sudjeluju u postupku u trenutku glasovanja moraju imati saznanja o svim činjenicama koje su odlučne za njihovo glasovanje. Činjenice o dužnikovim obvezama su odlučne te vjerovnici u trenutku glasovanja o prijedlogu planu restrukturiranja moraju znati za sve postojeće dužnikove obveze.

Namirenje neprijavljenih tražbina sigurno može ugroziti ispunjenje obveza preuzetih planom restrukturiranja, dovesti do stečaja dužnika, a može dovesti do toga da vjerovnici u konačnici namire svoje tražbine u manjem iznosu nego da je vođen stečajni postupak. I na kraju, može se postaviti pitanje zašto je i rok prijavljivanja tražbina prekluzivan ako i vjerovnici koji nisu prijavili tražbinu mogu tražbinu namirivati na isti način kao i vjerovnici koji su sudjelovali u predstečajnom postupku. Sudska praksa će sigurno morati brzo dati odgovore na sva pitanja koja će se pojaviti u primjeni odredbe članka 62. stavak 1. SZ.

Do stupanja na snagu ZIDSZ/2022 na snazi je bila odredba članka 68. stavak 3. SZ koja određivala kada se mogu nastaviti parnični, ovršni, upravni ili postupak osiguranja koji je prekinut zbog otvaranja predstečajnoga postupka. Prije svega, postupci su se mogli pokrenuti ili nastaviti samo za osporene tražbine. Budući da je odredba članka 68. st. 3. SZ izmijenjena ZIDSZ/2022 osnovano se postavlja pitanje mogu li se nastaviti i parnice koje su prekinute, iako vjerovnik (tužitelj) nije prijavio tražbinu u predstečajnom postupku, niti je njegova tražbina obuhvaćena potvrđenim planom restrukturiranja? Tumačenjem svih navedenih odredaba Zakona (čl. 39., čl. 62. st. 1. i čl. 65. st.3. SZ) pojedinačno i u cjelini, nameće se zaključak da vjerovnici koji nisu prijavili tražbinu u predstečajnom postupku ne bi mogli s uspjehom nastaviti parnice nakon pravomoćnosti rješenja o potvrdi plana restrukturiranja.

S druge strane, postavlja se pitanje kako okončati parnicu koja je bila tijekom u trenutku otvaranja predstečajnoga postupka pa je prekinuta otvaranjem postupka¹²¹, a vjerovnik nije prijavio tražbinu. Nakon okončanja predstečajnoga postupka potvrdom plana restrukturiranja sud treba donijeti rješenje o nastavku parničnog postupka i odbaciti tužbu uz obrazloženje da tužitelj nema procesnu legitimaciju za daljnje vođenje parnice.¹²²

Odredba članka 341. st. 2. SZ-a propisuje da prestaju sva otpuštanja i odgode u odnosu na sve vjerovnike u predstečajnom postupku ako se prije potpunoga ispunjenja plana restrukturiranja nad imovinom dužnika otvori stečajni postupak. Na temelju odredbe članka 62. st. 4. SZ-a odredba članka 341. st. 2. SZ-a primjenjuje se i na potvrđeni plan restrukturiranja. Otvaranjem stečajnoga postupka vjerovnici koji su

¹²⁰ članak 61. st.3. toč. 7. SZ

¹²¹ članak 68. st. 2. SZ

¹²² vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-6433/2017 od 30.9.2019. i PŽ-2143/20 od 7.5.2020.

sudjelovali u predstečajnom postupku mogu u stečajnom postupku prijaviti svoju tražbinu u „punom iznosu“, odnosno mogu prijaviti tražbinu bez otpusta i odgode plaćanja određene planom restrukturiranja. Međutim, što je s vjerovnicima koji nisu prijavili tražbinu u predstečajnom postupku te nisu bili sudionici tog postupka? Cilj stečajnoga postupka je skupno namirenje stečajnih vjerovnika koji svoje tražbine mogu ostvarivati samo u stečajnom postupku.¹²³ Prijava tražbine u stečajnom postupku je također jedan od način ostvarivanja tražbine pa se postavlja pitanje mogu li vjerovnici koji su imali tražbinu u trenutku otvaranja predstečajnoga postupka, a nisu ju prijavili u tom postupku, prijaviti tražbinu u stečajnom postupku. U sudskoj praksi do sada takvim vjerovnicima nije osporavano pravo na prijavu tražbine u stečajnom postupku upravo iz razloga što otvaranjem stečajnoga postupka prestaju sva otpuštanja i odgode u odnosu na sve vjerovnike u predstečajnom postupku. U stečajnom postupku nad dužnikom tražbinu mogu prijaviti i vjerovnici koji nisu prijavili tražbinu u predstečajnom postupku jer plan restrukturiranja nije ispunjen u cijelosti i u stečajnom postupku vrijede nova pravila o prijavi i ostvarivanju tražbina. Odgoda i otpust iz plan restrukturiranja prestaju vrijediti za sve predstečajne vjerovnike pa tako i vjerovnike koji tražbinu nisu prijavili u predstečajnom postupku.

Nije isključeno da vjerovnici koji nisu sudjelovali u predstečajnom postupku iz određenih razloga neće moći s uspjehom ostvariti svoju tražbinu nakon potvrde plana restrukturiranja. Primjera radi, vjerovnik koji nije sudjelovao u predstečajnom postupku nije mogao za vrijeme trajanja postupka ostvarivati svoju tražbinu. Budući da tražbinu nije prijavio u predstečajnom postupku nije nastupio prekid zastarijevanja na temelju odredbe članka 72. SZ. Ako nakon potvrde plana restrukturiranja bude otvoren stečajni postupak nad dužnikom i vjerovnik koji nije sudjelovao u predstečajnom postupku prijavi tražbinu nije isključeno da je nastupila zastara potraživanja na koju se pozvao stečajni upravitelj kao razlog osporavanja tražbine.

4.2.3. Očitovanje o prijavljenim tražbinama

Dužnik i povjerenik dužni su očitovati se o svakoj prijavljenoj tražbini vjerovnika u roku od 30 dana od dana dostave tablice prijavljenih tražbina. Očitovanje dostavljaju FINA-i na propisanom obrascu za svaku tražbinu i sadržava: broj tražbine iz tablice prijavljenih tražbina, podatke za identifikaciju vjerovnika, iznos prijavljene tražbine, izjavu dužnika i povjerenika priznaje li ili osporava tražbinu, osporavani iznos tražbine i činjenice iz kojih proizlazi nepostojanje osporene tražbine ili dijela tražbine.

Nakon isteka roka za očitovanje o prijavljenim tražbinama dužnik i povjerenik ne mogu više osporavati tražbine koje su priznali. Isto tako, ako su dužnik i povjerenik propustili se očitovati o prijavljenim tražbinama, ne mogu u naknadnom očitovanju osporavati tražbine. Sud ne može obustaviti predstečajni postupak ako se dužnik ili/i povjerenik nisu očitovali u zakonskom roku.¹²⁴

FINA je dužna objaviti očitovanje o prijavljenim tražbinama na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana isteka roka za očitovanje dužnika i povjerenika o prijavljenim tražbinama, odnosno podatak da očitovanje nije dostavljeno. Ako je očitovanje o prijavljenim tražbinama primljeno nakon objave, FINA je dužna očitovanje o prijavljenim tražbinama objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova najkasnije prvoga dana nakon primitka očitovanja.

4.2.4. Osporavanje tražbine od strane drugoga vjerovnika

¹²³ članak 167. SZ

¹²⁴ vidi odluku VTS RH poslni broj: PŽ-268/2019. od 22.1.2019.

Vjerovnik može osporiti prijavljenu tražbinu drugoga vjerovnika u roku od 15 dana od dana dostave očitovanja o prijavljenim tražbinama dužnika i povjerenika uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razlog osporavanja.

Osporavanje tražbine podnosi se FINA-i na propisanom obrascu i sadržava: podatke za identifikaciju vjerovnika koji osporava tražbinu, broj osporene tražbine iz tablice prijavljenih tražbina, podatke za identifikaciju vjerovnika koji je prijavio tražbinu, iznos prijavljene tražbine koji se osporava, izjavu vjerovnika da osporava tražbinu, osporavani iznos tražbine i činjenice iz kojih proizlazi nepostojanje osporene tražbine ili dijela tražbine.

4.2.5. Naknada za prijavljene tražbine

Odredba o naknadama za prijavljene tražbine¹²⁵ nije primjenjiva nakon što je prestala vrijediti odredba čl. 39. SZ (predmnijevane tražbine).

Vjerovnik koji prijavi tražbinu, iako je tražbina navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka, i tražbina bude osporena, dužan je za prijavu tražbine platiti naknadu FINA-i u iznosu od 2 % od iznosa tražbine, ali ne više od 200,00 kuna. Međutim, vjerovnik mora prijaviti svoju tražbinu jer ako to ne učini prekludiran je u pravu na prijavu tražbine budući da više predmnijevanja prijave tražbine. U skladu s navedenim ova odredba ne može primjenjivati jer bi bila kazna za vjerovnika koji je prijavio tražbinu ako bude osporena.

Ako pojedina tražbina nije navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka ali ju prijavi vjerovnik u roku za prijavu tražbine i tražbina ne bude osporena, naknadu FINA-i u iznosu od 2% od iznosa tražbine, ali ne više od 200,00 kuna dužan je platiti dužnik. I ova odredba se ne može više primjenjivati opet zbog činjenice što je vjerovnik dužan prijaviti svoju tražbinu neovisno o činjenicu je li ista navedena u prijedlogu ili nije, a dužnik ima pravo osporiti tražbinu. Plaćanje naknade bi bila kazna za dužnika što je osporio tražbinu a njegovo je pravo da tražbinu osporava.

Ako prijavljena tražbina nije navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka ali ju prijavi vjerovnik u roku za prijavu tražbina i tražbina bude osporena, naknadu ne plaćaju ni vjerovnik ni dužnik.

Od plaćanja naknade za prijavu tražbine oslobođeni su Republika Hrvatska i tijela državne vlasti.

Pojam „i tražbina bude osporena“ stvara također dvojbu oko pitanja kada bi nastala obveza plaćanja naknade za prijavu tražbine. Obveza plaćanja naknade može nastati u trenutku osporavanja prijavljene tražbine od strane ovlaštenih osoba ili nastaje nakon ročišta za ispitivanje tražbina na kojemu osporavanje nije otklonjeno, odnosno donošenjem rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama. Naknada za svaku osporenu tražbinu je naknada za uslugu FINA-i koja mora sačiniti tablicu osporenih tražbina i objaviti je na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Obveza plaćanja naknade za prijavu tražbine koja je osporena nastaje u trenutku osporavanja tražbine. Ako je osporavanje tražbine otklonjeno na ročištu radi ispitivanja tražbina ili u parnici na koju je upućen vjerovnik osporene tražbine to neće utjecati na obvezu plaćanja naknade.

¹²⁵ Članak 40. SZ

Na iznos naknade za prijavu tražbine obračunava se i porez na dodanu vrijednost na temelju odredbe člana 4. stavak 1. točka 3. i članka 8. stavak 2. i 3. Zakona o porezu na dodanu vrijednosti.¹²⁶

4.2.6. Tablica prijavljenih tražbina i tablica osporenih tražbina

FINA je dužna na propisanom obrascu sastaviti tablicu prijavljenih tražbina i tablicu osporenih tražbina.

Tablica prijavljenih tražbina za svaku tražbinu sadržava: broj prijavljene tražbine prema abecednom redu naziva vjerovnika, podatke za identifikaciju vjerovnika, iznos prijavljene tražbine, pravnu osnovu tražbine, predmet na kojem postoji razlučno ili izlučno pravo, podatak o tome je li podnesena prijava tražbine, datum podnošenja prijave tražbine, podatak o tome je li tražbina navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka, iznos tražbine naveden u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka.

FINA je dužna tablicu prijavljenih tražbina objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana isteka roka za prijavu tražbina zajedno s prijavama tražbina i priloženim ispravama. Ako je prijava tražbine primljena nakon objava tablice, FINA je dužna sastaviti dopunu tablice i zajedno s prijavom tražbine i ispravama objaviti ju na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova najkasnije prvoga dana nakon primitka prijave tražbine.

U tablici prijavljenih tražbina potpuno su suvišni podaci:

- je li vjerovnik prijavio tražbinu - ako vjerovnik nije podnio prijavu tražbine njegova tražbina se i ne može navesti u tablici prijavljenih tražbina (nema predmnijeve prijave tražbine)

- je li tražbina navedena u prijedlogu – nije odlučno za prijavu tražbine
- iznos tražbine naveden u prijedlogu – nije odlučno za prijavu tražbine

Tablica osporenih tražbina za svaku osporenu tražbinu sadržava: broj osporene tražbine iz tablice prijavljenih tražbina, podatke za identifikaciju vjerovnika koji je prijavio tražbinu koja je osporena, iznos prijavljene tražbine koja je osporena, podatke za identifikaciju osporavatelja, datum podnošenja osporavanja tražbine, osporavani iznos tražbine, činjenice iz kojih proizlazi nepostojanje osporene tražbine ili dijela tražbine.

FINA je dužna objaviti tablicu osporenih tražbina na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana isteka roka za osporavanje tražbina. Ako je osporavanje tražbine primljeno nakon objave osporavanja, FINA je dužna osporavanje tražbine objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova najkasnije prvoga dana nakon primitka osporavanja tražbine.

FINA je dužna dostaviti sudu cjelokupnu primljenu dokumentaciju u papirnatom obliku u roku od tri dana od isteka roka za osporavanje tražbina, a naknadno primljenu najkasnije prvoga dana nakon primitka.¹²⁷ Iako je ZIDSZ određeno da se dostava pismena između suda i FINA-e obavlja putem jedinstvenog informacijskog sustava e-Spis¹²⁸ očigledno je da FINA i dalje treba primljenu dokumentaciju dostaviti sudu u pisanom obliku.

¹²⁶ Vidi odluke VTS RH poslovni broj PŽ-1992/17 od 12.4.2017., PŽ-4724/20 od 4.12.2020. i PŽ-5228/20 od 4.12.2020.

¹²⁷ članak 43. st. 6. SZ

¹²⁸ članak 12. st.2. SZ

FINA je dužna omogućiti dužniku i vjerovniku uvid u cjelokupnu primljenu dokumentaciju sve dok istu ne dostavi sudu.

4.2.7. Ročište radi ispitivanja tražbina

Sud određuje ispitno ročište u rješenju o otvaranju predstečajnoga postupka. Svrha je ispitnog ročišta raspraviti osporene tražbine i otkloniti njihovo osporavanje ako je to moguće. Ročištem radi ispitivanja tražbina rukovodi sud. Na ročištu sud ne može ispitivati tražbinu koja nije prijavljena ili koja nije osporene na zakonit način (u određenim rokovima od ovlaštenih osoba). Osporene tražbine mogu se priznati na ročištu.¹²⁹ Za razliku od stečajnoga postupka, na ispitnom ročištu u predstečajnom postupku tražbine se ne mogu osporavati na samom ročištu. Tražbine se mogu osporiti samo u određenim zakonskim rokovima prije ispitnoga ročišta. Tražbine prijavljene u zakonskom roku smatraju se utvrđenim ako nisu osporene.¹³⁰ U vezi s navedenim, nisu jasni svrha i cilj održavanja ročišta radi ispitivanja tražbina ako nema osporenih tražbina.

Ročištu mogu sudjelovati povjerenik, dužnik i vjerovnici koji su prijavili tražbinu. Ako ročištu nisu nazočni vjerovnici koji su prijavili tražbinu ročište će se održati.¹³¹

Zakon nije odredio može li se održati ročište ako nisu nazočni dužnik i povjerenik. Budući da zakon propisuje da se ročište može održati ako nisu nazočni vjerovnici koji su prijavili tražbine, pravilom tumačenja *argumentum a contrario* valja zaključiti da se ročište radi ispitivanja tražbina ne može održati ako nisu nazočni dužnik i povjerenik te će sud zakazati novo ročište. Međutim, ako nema osporenih tražbina nema zapreka da sud održi ročište radi ispitivanja tražbina iako nisu nazočni dužnik i/ili povjerenik.

4.2.8. Tablica ispitanih tražbina

Na ročištu radi ispitivanja tražbina sud sastavlja tablicu ispitanih tražbina.¹³² U tablicu ispitanih tražbina za svaku pojedinu tražbinu unosi se u kojem iznosu je utvrđena, odnosno osporena, uz obveznu naznaku razloga osporavanja.¹³³

4.2.9. Rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama

Na temelju tablice ispitanih tražbina sud donosi rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama, uz obveznu naznaku razloga osporavanja.¹³⁴ Sud će rješenjem odlučiti o upućivanju na parnicu. Rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama objavljuje se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

Pravo na žalbu protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama ima dužnik i svaki vjerovnik u dijelu koji se odnosi na njegovu prijavljenu tražbinu i tražbinu koju je on osporio.

¹²⁹ članak 46. st. 4. i 5. SZ

¹³⁰ članak 47. SZ

¹³¹ članak 46. st. 3. SZ

¹³² članak 49. st. 1. SZ

¹³³ članak 49. st. 2. SZ

¹³⁴ članak 50. st. 1. SZ

Prvostupanjski je sud dužan žalbu protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama dostaviti drugostupanjskom sudu u roku od tri dana od njezina primitka. Drugostupanjski je sud dužan odlučiti o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama u roku od osam dana od dana primitka.¹³⁵

4.2.10. Upućivanje vjerovnika/ili osporavatelja na parnicu

Rješenjem o utvrđenim i osporenim tražbinama sud će odlučiti o upućivanju na parnicu radi osporavanja tražbine.¹³⁶ Čitanjem odredbe članka 50. stavak 2. SZ-a moglo bi se zaključiti da se na parnicu ne upućuju vjerovnici radi utvrđivanja osporene tražbine, već samo osporavatelji radi dokazivanja osnovanosti osporavanja tražbine, što je krivo.

Ako je dužnik osporio tražbinu, a osporavanje nije otklonjeno na ročištu radi ispitivanja tražbina, sud će vjerovnika osporene tražbine uputiti na parnicu protiv dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine.¹³⁷

Ako je povjerenik osporio tražbinu koju je priznao dužnik, a osporavanje nije otklonjeno na ročištu radi ispitivanja tražbina, sud će vjerovnika osporene tražbine uputiti na parnicu protiv dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine. Povjerenik u takvom postupku nastupa u ime i za račun te na trošak dužnika. Vjerovnik će podnijeti tužbu protiv dužnika kojeg na temelju zakona zastupa povjerenik.¹³⁸

Vođenje parnice radi utvrđivanja osnovanosti osporene tražbine može prouzročiti veliki parnični trošak pa se opravdano postavlja pitanje je li pravično da trošak takve parnice snosi dužnik bez ikakve odgovornosti povjerenika budući da je dužnik priznao tražbinu koju je osporio povjerenik. Imajući u vidu navedeno, povjerenik koji je osporio prijavljenu tražbinu koju je priznao dužnik, trebao bi na ispitnom ročištu otkloniti svaku sumnju u osnovanost osporene tražbine i razloge osporavanja te ostati kod osporavanja samo u slučaju ako je na temelju priloženih isprava uvjeren da tražbina nije osnovana.

Ako je koji od vjerovnika osporio tražbinu koju su priznali dužnik i povjerenik, zakonom je određeno da će sud osporavatelja uputiti na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine.¹³⁹ Vjerovnik koji je osporio tražbinu drugom vjerovniku nema pravni interes voditi parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine, već eventualno parnicu radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja tražbine. U skladu s navedenim, pravilno bi bilo u takvoj situaciji uputiti vjerovnika osporene tražbine u parnicu radi utvrđivanja njegove tražbine. Na Sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda RH prihvaćeno je pravno shvaćanje: *„Ako je u predstečajnom postupku, tražbinu za koju ne postoji ovršna isprava priznao dužnik i povjerenik, a osporio ju je koji drugi vjerovnik, u parnicu se upućuje vjerovnik osporene tražbine radi utvrđivanja osporene tražbine. Osporavatelj u takvoj parnici nastupa u ime i za račun dužnika“*.¹⁴⁰ Takvo rješenje je i u skladu s upućivanjem u parnicu u stečajnom postupku. U takvoj parnici osporavatelj nastupa u ime i za račun dužnika, a na svoj trošak. Ako je osporavatelj uspio u parnici, ima pravo da se troškovi postupka njemu dosude a ne tuženiku (dužniku). Isto tako, ako osporavatelj ne uspije u parnici, dužan je protivnoj stranci naknaditi troškove

¹³⁵ članak 51. SZ

¹³⁶ članak 50. st. 2. SZ.

¹³⁷ članak 48. st. 1. SZ

¹³⁸ članak 48. st. 2. SZ

¹³⁹ članak 48. st. 3. SZ

¹⁴⁰ Pravno shvaćanje prihvaćeno na Sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova VTS RH 18.12.2018.

postupka.¹⁴¹ Sudska praksa je također jedinstvena da trošak treba naknaditi vjerovnik koji je osporio tražbinu i koji je svojom krivnjom (osporavanjem tražbine) uzrokovao trošak postupka tužitelju.¹⁴²

ZIDSZ/2022 odredio je upućivanje u parnicu ako vjerovnik osporene tražbine ima ovršnu ispravu. U parnicu se upućuje osporavatelj da dokaže osnovanost svoga osporavanja. Osporavatelj može biti dužnik, povjerenik ili drugi vjerovnik. Budući da se postupak radi utvrđivanja osporenih tražbina u predstečajnom postupku provodi odgovarajućom primjenom pravila o postupku radi utvrđivanja osporenih tražbina u stečajnom postupku¹⁴³, pravila iz stečajnoga postupka treba na odgovarajući način primijeniti i u predstečajnom postupku.

Ako vjerovnik tražbinu dokazuje ovršnom ispravu na parnicu se upućuje:

- Dužnika, da dokaže osnovanost svoga osporavanja ako je dužnik osporio tražbinu,
- Povjerenika, da dokaže osnovanost svoga osporavanja ako je povjerenik osporio tražbinu koju je priznao dužnik. Povjerenik treba podnijeti tužbu u ime i za račun dužnika te na trošak dužnika.

- Vjerovnika osporavatelja tražbine, da dokaže osnovanost svoga osporavanja ako je vjerovnik osporio tražbinu koju su priznali dužnik i povjerenik.¹⁴⁴ Vjerovnik osporavatelj treba podnijeti tužbu u svoje ime a za račun dužnika te na svoj trošak.¹⁴⁵

4.2.11. Rok za pokretanje ili nastavak parnice radi utvrđivanja osnovanosti tražbine odnosno rok za pokretanje parnice radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja tražbine

Parnica radi ostvarivanja tražbine koja je pokrenuta prije otvaranja predstečajnoga postupka prekida se otvaranjem predstečajnoga postupka.¹⁴⁶ Ako tražbina bude priznata i utvrđena rješenjem u predstečajnom postupku te ako vjerovnici prihvate plan restrukturiranja i sud plan potvrdi rješenjem, vjerovnik (tužitelj) više nema pravni interes za vođenje parnice ako je njegova tražbina obuhvaćena planom restrukturiranja. Sud će nastaviti parnični ili arbitražni postupak i odbaciti tužbu.¹⁴⁷

Osporene tražbine također trebaju biti obuhvaćene planom restrukturiranja budući da plan mora predvidjeti namirenje i osporenih tražbina u iznosu koji bi vjerovnici dobili da njihova tražbina nije osporena. Ako planom restrukturiranja nije predviđeno namirenje i osporenih tražbina, sud bio trebao uskratiti potvrdu plana i obustaviti postupak.¹⁴⁸ U skladu s navedenim odredba članka 68. stavak 5. SZ-a pogrešno određuje da će sud nakon nastavka parnice odbaciti tužbu u dijelu kojim je tražbina obuhvaćena planom restrukturiranja. Ispravno bi bilo propisati da će sud u nastavku parnice odbaciti tužbu u dijelu u kojemu je tražbina priznata i obuhvaćena planom restrukturiranja. Osporene tražbine također su obuhvaćene planom restrukturiranja, ali nisu priznate te za njih vrijede drukčija pravila.

¹⁴¹ članak 48. st. 3. i 4. SZ

¹⁴² vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-4293/18 od 5.9.2018., PŽ-6908/18 od 18.12.2018. i PŽ-7262/15 od 15.1.2020.

¹⁴³ članak 48. st. 5. SZ

¹⁴⁴ vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-2712/19 od 17.5.2019. i PŽ-6672/15 od 13.9.2019.

¹⁴⁵ vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-4926/15 od 8.5.2019. i rješenje VS RH poslovni broj: Rev-381/18 od 5.6.2019.

¹⁴⁶ članak 68. st. 2. SZ

¹⁴⁷ članak 68. st. 5. SZ

¹⁴⁸ članak 61.a st.1. u vezi s odredbom čl. 61. st.3. t.4. SZ

Vjerovnici osporenih tražbina koji nemaju ovršnu ispravu biti će upućeni u nastavak parnice ili pokretanje nove parnice radi utvrđenja osporene tražbine ili će u parnicu biti upućeni osporavatelji tražbina da dokažu osnovanost osporavanja tražbine ako vjerovnik osporene tražbine ima ovršnu ispravu.

Odredba članka 68. stavak 3. SZ, koja je vrijedila do stupanja ZIDSZ/2022, određivala je roкове za nastavak parnica koje su prekinute otvaranjem predstečajnoga postupka. Vjerovnik osporene tražbine mogao je nastaviti parnicu nakon sklopljenoga predstečajnoga sporazuma ili obustave predstečajnoga postupka. Zakon ništa nije propisivao za pokretanje novih parnica niti parnica radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja koje pokreću osporavatelji. S druge strane, odredba članka 48. stavak 5. SZ je propisivala da se postupak radi utvrđivanja osporenih tražbina u predstečajnom postupku provodi odgovarajućom primjenom pravila o postupku radi utvrđivanja osporenih tražbina u stečajnom postupku. Slijedom toga, sudovi su, iz nepoznatih kojih razloga, zanemarivali odredbu članka 68. stavak 3. SZ-a i sve vjerovnike odnosno osporavatelje upućivali u parnicu u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja o upućivanju u parnicu, odnosno primitka drugostupanjske odluke primjenom odredbe članka 267. SZ. Međutim, sudska praksa je u zadnje vrijeme rok za nastavak parnica određivala primjenom odredbe članka 68. stavak 3. SZ-a, odnosno sud je vjerovnike upućivao da nastave parnicu u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja o potvrdi predstečajnoga sporazuma. Štoviše, sudska praksa je određivala iste rokove i za pokretanje novih parnica radi utvrđivanja osporenih tražbina.¹⁴⁹ Ako predstečajni sporazum ne bi bio sklopljen, predstečajni postupak bi bio obustavljen te bi vjerovnici osporenih tražbina mogli nastaviti parnice ili pokrenuti nove te određivati tužbeni zahtjev neovisno o činjenici što je bio vođen predstečajni postupak. Isti je slučaj i s tražbinama za koje vjerovnici imaju ovršne isprave. Sud je vjerovnike upućivao na pokretanje parnice nakon pravomoćnosti rješenja o osporavanju tražbine ili rješenja o obustavi postupka.¹⁵⁰ Međutim, nakon obustave predstečajnoga postupka osporavatelj tražbine ne bi uopće imao pravni interes voditi parnicu radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja tražbine budući da nije prihvaćen i potvrđen plan restrukturiranja jer takve parnice ne bi imale nikakav pravni učinak.

ZIDSZ/2022 je izmijenio odredbu članka 68. SZ-a i odredio da se parnice za osporeni dio tražbine mogu nastaviti ili pokrenuti nakon sklopljenoga predstečajnoga sporazuma (ispravno potvrđenoga plana restrukturiranja) ili pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnoga postupka.¹⁵¹ Sud treba donijeti rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama u kojemu će odlučiti o upućivanju u parnicu radi utvrđivanja osnovanosti tražbine ili utvrđivanja osnovanosti osporavanja tražbine.¹⁵² Utvrđivanja osnovanosti tražbine može se zahtijevati samo na temelju osnove i u iznosu kako je naznačeno u prijavi tražbine ili na ispitnom ročištu.

Rok za nastavak ili pokretanje parnice nastale iz stečajnoga postupka ne može se primjenjivati za parnice nastale iz predstečajnoga postupka. U stečajnom postupku sud rješenjem o otvaranju stečajnoga postupka određuje ispitno ročište, koje se održava nakon tri mjeseca od donošenja rješenja o otvaranju stečajnoga postupka. Nakon otvaranja stečajnoga postupka u pravilu više nema „povratka dužnika“ u uvjete

¹⁴⁹ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-722/21 od 15.2.2021. u kojoj je navedeno: “Ova odredba se (op.a.odredba čl.68. st.3. SZ-a), po mišljenju ovoga suda primjenjuje i na tražbine vjerovnika koji nisu pokrenuli parnicu prije otvaranja predstečajnoga postupka, jer i ti vjerovnici moraju znati kako u parnici postaviti svoj zahtjev (sukladno sklopljenom sporazumu).”

¹⁵⁰ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-3457/22 od 10.8.2022.

¹⁵¹ članak 68. st.1. druga rečenica SZ

¹⁵² članak 50. st. 1. SZ

poslovanje prije stečaja i tužbeni zahtjev u parnicama nastalim iz stečajnoga postupka u pravilu neće ovisiti o tijeku stečajnoga postupka. Međutim, to nije slučaj u predstečajnom postupku. Nakon što je predstečajni postupak otvoren i sud rješenjem utvrdio ili osporio tražbine, predstečajni postupak može biti obustavljen i dužnik može nastaviti poslovanje. Pored toga, vjerovnik čija je tražbina osporena i koji je upućen u parnicu, tražbinu može ostvarivati samo u skladu s prihvaćenim planom restrukturiranja što ima za posljedicu da tužitelj (vjerovnik osporene tražbine) tužbeni zahtjev mora odrediti u skladu s potvrđenim planom restrukturiranja. Do trenutka donošenja rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama dužnik nije bio ni dužan podnijeti prijedlog plana restrukturiranja (dužan je podnijeti prijedlog plana restrukturiranja najkasnije u roku od 21 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama¹⁵³) pa nije jasno kako bi vjerovnik osporene tražbine mogao odrediti tužbeni zahtjev u parnici radi utvrđivanja osporene tražbine ako bi parnicu morao pokrenuti u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim/osporenim tražbinama. Parnice na koje se upućuju osporavatelji tražbina (dužnik, povjerenik ili drugi vjerovnik ako vjerovnik ima ovršnu ispravu) mogu imati pravni učinak na plan restrukturiranja. Ako plan restrukturiranja ne bude prihvaćen i potvrđen nema nikakve svrhe niti cilja voditi parnicu radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja tražbine koja je osporena u predstečajnom postupku.

Slijedom izloženoga, valja zaključiti u predstečajnom postupku vjerovnik osporene tražbine dužan je u roku od osam dana nakon pravomoćnosti rješenja o potvrdi plana restrukturiranja predložiti nastavak parnice ili pokrenuti novu parnicu, a isto tako i osporavatelj tražbine za koju vjerovnik ima ovršnu ispravu, dužan je pokrenuti parnicu radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja tražbine u roku od osam dana nakon pravomoćnosti rješenja o potvrdi plana restrukturiranja.¹⁵⁴

4.2.12. Određivanje tužbenog zahtjeva u parnici radi utvrđivanja osporene tražbine

Vjerovnik čija je tražbina osporena u predstečajnom postupku i koji je upućen u nastavak ili pokretanje nove parnice svoju tražbinu može namirivati samo u skladu s odredbama potvrđenoga plana restrukturiranja. U skladu s time, vjerovnik treba u parnici odrediti tužbeni zahtjev vodeći računa o načinu, rokovima i uvjetima namirenja koji su predviđeni planom restrukturiranja za tražbine skupine kojoj vjerovnik pripada.

Vjerovnik može tužbeni zahtjev odrediti na tri načina.

Prvi način određivanja tužbenog zahtjeva je da zahtijeva utvrđenje tražbine osporene u predstečajnom postupku, odnosno da odredi zahtjev na isti način kao što se određuje tužbeni zahtjev i u parnicama koje su nastale nakon osporavanja tražbine u stečajnom postupku. Kod takvog načina određivanja tužbenog zahtjeva problemi mogu nastati u ovrsi koju bi vjerovnik pokrenuo nakon što bi uspješno otklonio osporavanje i njegovo potraživanje je utvrđeno presudom. Vjerovnik bi mogao pokrenuti ovrhu Zahtjevom za izravnu naplatu na novčanim sredstvima dužnika koji se podnosi FINA-i na temelju Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima¹⁵⁵ i na temelju odredbe članka 343. stavak 1. u vezi s odredbom članka 62. stavak 4. SZ-a. Uz zahtjev za donošenje rješenja o ovrsi vjerovnik treba priložiti osnovu za plaćanje, a u konkretnom slučaju to

¹⁵³ članak 26. st. 2. SZ

¹⁵⁴ vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-5582/20 od 27.1.2021.; PŽ-4936/20 od 3.12.2020.; PŽ-3883/18 od 22.1.2019. i PŽ-7276/19 od 17.2.2020.; P-3723/22 od 15.9.2022., PŽ-3724/22 od 15.9.2022.

¹⁵⁵ Narodne novine broj: 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20.

su rješenje o potvrđi plana restrukturiranja i presuda kojom je utvrđena tražbina vjerovnika prema dužniku. Ako u rješenju o potvrđi plana restrukturiranja nije jasno određeno koji je iznos tražbine osporen vjerovniku, način, rok i uvjeti namirenja njegove osporene tražbine ako se otkloni osporavanje, te ako postoji više skupina vjerovnika a učinci plana restrukturiranja nisu jednaki prema svim vjerovnicima, provođenje ovrhe može biti dovedeno u pitanje te se mogu otvoriti novi sporovi. Također treba imati u vidu i činjenicu da u trenutku potvrde plana restrukturiranja nije poznato u kojemu će iznosu vjerovnik otkloniti osporavanje i koji će iznos vjerovnik moći namirivati nakon što uspješno otkloni osporavanje tražbine. Stoga je teško očekivati da plan restrukturiranja sadrži točan iznos koji će vjerovnik moći namirivati na temelju rješenja o potvrđi plana restrukturiranja i deklaratorne presude. Ako bi vjerovnik podnio zahtjev za izravnu naplatu FINA-i nakon što je otklonio osporavanje presudom, u kojoj je samo utvrđena njegova tražbina u punom iznosu, FINA bi teško provela ovrhu na novčanim sredstvima. U jednom slučaju FINA je odbila provesti ovrhu uz obrazloženje: *„Ne možemo provesti ovrhu budući da nemamo točan iznos tražbine za koji treba provesti ovrhu (rješenjem je utvrđen iznos osporene tražbine prije prihvatanja i potvrde plana restrukturiranja a presudom je utvrđeno da je tužiteljevo potraživanje osnovano u iznosu od 450.000,00 kn, a tek primjenom odredbi iz Plana može se utvrditi iznos koji je ovršenik (dužnik) dužan podmiriti vjerovniku nakon potvrde Plana. FINA nema ovlasti da utvrđuje taj iznos na temelju Plana, ali s obzirom na navedenu odredbu članka 343. stavak 1. SZ-a vjerovnik bi trebao tražiti od suda određivanje ovrhe na novčanim sredstvima po članku 204. OZ-a te bi sud rješenje o ovrsi dostavio FINA-i na provedbu.“*

Drugi način određivanja tužbenoga zahtjeva je da tužitelj (vjerovnik osporene tražbine) kondemnatornim zahtjevom u skladu s odredbama potvrđenoga plana restrukturiranja zahtijeva plaćanje dijela tražbine na način, u rokovima i pod uvjetima namirenja koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine kojoj vjerovnik (tužitelj) pripada. Vjerovnik može odrediti zahtjev na ovaj način budući da se vjerovnici predstečajnoga dužnika namiruju prisilnim putem ako dužnik ne ispuni svoje obveze preuzete planom restrukturiranja. Ovaj način određivanja zahtjeva ima nedostatak što vjerovnik za dio tražbine koji ne može namirivati prisilnim putem ne bi imao presudu kojom bi nadomjestio rješenje o utvrđenim tražbinama. Ako bi se nad dužnikom otvorio stečajni postupak prije nego što bi podmirio obveze preuzete planom restrukturiranja, vjerovnik bi trebao prijaviti tražbinu u cijelosti a za dio tražbine nema sudsku odluku kojim bi dokazivao osnovanost tražbine, što bi moglo imati određene negativne posljedice na priznavanje tražbine.

Treći način određivanja tužbenog zahtjeva je takav da zahtjev ima dva zahtjeva. Prvim zahtjevom tužitelj zahtijeva utvrđenje tražbine prema dužniku u iznosu koji je prijavljen i osporen (deklaratorni zahtjev). Taj dio presude bi vjerovniku nadomjestio rješenje o utvrđenju tražbine. Drugim, kondemnatornim zahtjevom tužitelj zahtijeva da se tuženiku (dužniku) naloži plaćanje dijela utvrđenoga iznosa u skladu s odredbama potvrđenog plana restrukturiranja, odnosno na način, u rokovima i pod uvjetima namirenja koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine kojoj vjerovnik (tužitelj) pripada. Ovaj način određivanja zahtjeva nije protivan Zakonu, vjerovnik bi u parnici dobio ovršnu ispravu, a drugi dužnikovi vjerovnici ne bi bili oštećeni.¹⁵⁶ Tužitelj bi takvim zahtjevom zaštitio svoje interese o doveo se u ravnopravan položaj s vjerovnicima čije su tražbine priznate i utvrđene rješenjem u predstečajnom postupku. Ako bi sud prihvatio tako određen tužbeni zahtjev tužitelj (vjerovnik) bi izbjegao eventualne poteškoće koje mogu nastati u izravnoj naplati na temelju rješenja o potvrđi plana restrukturiranja i deklaratorne presude kojom je otklonjeno osporavanje, a vjerovnik

¹⁵⁶ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-1150/22 od 27. lipnja 2022.

osporene tražbine kondemnatornom presudom ne bi bio u povoljnijem položaju u odnosu na ostale vjerovnike kojima je tražbina priznata i koji ovrhu provode na temelju rješenja o potvrdi plana restrukturiranja i rješenja o utvrđenim tražbinama. S takvom presudom, koja ima deklaratornu i kondemnatornu izreku, vjerovnik ima ovršnu ispravu s točnim iznosom tražbine koji se namiruje. FINA na temelju takve presude može provesti izravnu naplatu s dužnikovog računa.

Ako dužnik ne bi u cijelosti ispunio obveze prema vjerovnicima preuzete planom restrukturiranja i otvori se stečajni postupak, prestale bi vrijediti odgoda i otpuštanja na temelju plana restrukturiranja u odnosu na sve vjerovnike. Vjerovnik koji ima i deklaratornu presudu kojom je utvrđena njegova tražbina bi kao osnovu potraživanja u stečajnom postupku priložio presudu i time olakšao dokazivanje svoje tražbine koju prijavljuje u stečajnom postupku. I na kraju, s navedenim načinom određivanja tužbenog zahtjeva vjerovnik bi izbjegao zastaru potraživanja u iznosu na dio tražbine koji je otpušten planom restrukturiranja. Prijavom tražbine u predstečajnom postupku prekida se zastara od dana podnošenja prijave do isteka roka za isplatu koji je određen planom restrukturiranja. Međutim, planom restrukturiranja je u pravilu određeno namirenje samo dijela priznatih tražbina pa i vjerovnik osporene tražbine može namiriti samo dio tražbine u skladu s planom restrukturiranja. Ako bi vjerovnik u parnici odredio tužbeni zahtjev samo u visini tražbine koji se namiruje u skladu s planom restrukturiranja, onaj dio tražbine za koji se dužnik oslobodio duga planom restrukturiranja i koji ne bi bio utvrđen presudom, mogao bi u roku od tri godine otići u zastaru. U skladu s time, ako je u presudi tužiteljeva tražbina i utvrđena u punom iznosu tada bi rok zastare takve tražbine bio 10 godina što sigurno tužitelja dovodi u ravnopravan položaj s vjerovnicima čije su tražbine utvrđene rješenjem o utvrđenim i osporenim tražbinama u predstečajnom postupku.

4.2.13. Vjerovnici na čija prava predstečajni postupak ne utječe

4.2.13.1. Radnici

Odredba članka 37. SZ koja se odnosila na potraživanja radnika i prijašnjih radnika u predstečajnom postupku je brisana.¹⁵⁷

Predstečajni postupak ne utječe na tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika iz radnoga odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanog zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.¹⁵⁸ Međutim, dužnik je dužan u prijedlogu plana restrukturiranja (ne više u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka) navesti i tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika, odnosno analizu svih njihovih tražbina prema visini i vrsti tražbina.¹⁵⁹

Predstečajni postupak ne utječe na pojedinačna i kolektivna prava radnika koja proizlaze iz domaćeg radnog prava i radnog prava Europske unije, kao što su:

1. pravo na kolektivno pregovaranje i industrijske akcije
2. pravo na obavješćivanje i savjetovanje:
 - obavješćivanje radnika o najnovijem i mogućem razvoju djelatnosti poduzeća ili pogona i njegovu gospodarskom položaju, kako bi mogli dužnika obavijestiti u vezi sa situacijom poslovanja i potrebi da se razmotre mehanizmi restrukturiranja

¹⁵⁷ članak 19. ZIDSZ/2022

¹⁵⁸ članak 66. toč. 2. SZ

¹⁵⁹ članak 27. st. 1. toč. 11. SZ

– obavješćivanje radnika o svakom postupku preventivnog restrukturiranja koji bi mogao utjecati na zapošljavanje, isplatu plaće i sve buduće isplate radnicima, uključujući mirovine

– obavješćivanje radnika i savjetovanje s njima u vezi s planovima restrukturiranja prije nego što oni budu podneseni na prihvrat vjerovnicima ili na potvrdu sudu.

Ako su planom restrukturiranja predviđene mjere koje dovode do promjena u organizaciji rada ili ugovora o radu s radnicima, te mjere podliježu odobrenju radnika. Međutim, nije određeno na koji način i u kojemu postupku radnici daju odobrenje za te mjere što može dovesti do problema oko potvrde plana restrukturiranja.

Radnicima i Ministarstvu financija nije dopušteno podnošenje prigovora sudu ako označene tražbine radnika nisu navedene u prijedlogu plana restrukturiranja ili su pogrešno navedene.

4.2.13.2. Ostale tražbine i prava na koje predstečajni postupak ne utječe

Predstečajni postupak ne utječe i na:

- tražbine po osnovi namjerno počinjene nedopuštene radnje
- novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka te
- tražbine za uzdržavanje koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbinskog srodstva.
- na kvalificirane financijske ugovore na koje se na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 182. stavaka 6. i 7. SZ-a.

Tražbine na koje predstečajni postupak ne utječe ne mogu biti predmet plana restrukturiranja.¹⁶⁰

4.3. Razlučni vjerovnici

Razlučni vjerovnici su osobe koje imaju založno pravo ili pravo na namirenje na kojoj stvari ili pravu koji su upisani u javnoj knjizi te imaju pravo odvojenoga namirenja na toj stvari ili pravo unovčenja. Postoje i drugi razlučni vjerovnici koji imaju založno pravo koje nije upisano u javne knjige i ostali razlučni vjerovnici.¹⁶¹

Razlučni vjerovnici dužni su o svojim pravima, pravnoj osnovi razlučnog prava i dijelu imovine dužnika na koji se odnosi njihovo razlučno pravo obavijestiti FINA-u u roku od 21 dan od dana dostave prijedloga plana restrukturiranja. Obavijest se podnosi na obrascu za prijavu tražbine vjerovnika u predstečajnom postupku.¹⁶² Razlučni vjerovnici dužni u obavijesti dati izjavu odriču li se ili ne odriču prava na odvojeno namirenje kao i izjavu o pristanku ili uskrati pristanka odgode namirenja iz predmeta na koje se odnosi njihovo razlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja. Razlučni vjerovnici ne mogu opozvati izjavu o odricanju od prava na odvojeno namirenje, ali mogu opozvati svoju izjavu o pristanku odgode namirenja najkasnije do početka ročišta za glasovanje o prijedlogu plana restrukturiranja ako su planom restrukturiranja njihova prava smanjena ili je ostvarenje njihovog prava izmijenjeno nakon davanja izjave.¹⁶³

¹⁶⁰ članak 66. st. 3. SZ

¹⁶¹ članak 149. do 152. SZ

¹⁶² članak 46. st. 6. SZ

¹⁶³ članak 38. st. 6. SZ

Razlučna prava nisu predmet ispitivanja na ročištu radi ispitivanja tražbina¹⁶⁴ ali sud bi trebao na ispitnom ročištu sastaviti tablicu razlučnih prava.¹⁶⁵ U tablicu razlučnih prava unose se tražbine razlučnih vjerovnika ako plan restrukturiranja zadire u njihova prava.¹⁶⁶ Ako plan restrukturiranja ne zadire u prava razlučnih vjerovnik u tablicu se ne unose tražbine razlučnih vjerovnika već samo njihova razlučna prava i imovina na kojoj imaju razlučno pravo.

Zakonodavac nije mijenjao odredbu članka 49. st. 1. SZ prema kojoj sud na ispitnom ročištu sastavlja tablicu razlučnih prava, iako je razlučni vjerovnik dužan obavijest o svom razlučnom pravu dostaviti tek 21 dan od dana dostave prijedloga plana restrukturiranja, a dužnik je dužan dostaviti prijedlog plana restrukturiranja 21 dan od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama. Izvjesno je da dužnik nema obvezu dostaviti prijedlog plana restrukturiranja do dana održavanja ispitnoga ročišta, a razlučni vjerovnik nema obvezu dostaviti obavijest o svojem razlučnom pravu ako nije dostavljen prijedlog plana restrukturiranja. U skladu s navedenim, sud tablicu razlučnih prava neće moći sastaviti na ispitnom ročištu osim ako dužni prijedlog plana restrukturiranja nije izradio i dostavio uz prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka. Sud će u pravilu sastaviti tablicu razlučnih prava nakon što dužnik dostavi prijedlog plana restrukturiranja i nakon toga razlučni vjerovnik dostavi obavijest o svojim pravima.

Plan restrukturiranja ne smije zadirati u pravo razlučnih vjerovnika na namirenje iz predmeta na kojemu postoje prava odvojenoga namirenja, ako tim planom nije izrijekom drukčije određeno.¹⁶⁷ Ako je u planu izrijekom drukčije određeno, za razlučne vjerovnike posebno će se navesti u kojemu se dijelu njihova prava smanjuju, na koje se vrijeme odgađa namirenje i koje druge odredbe plana restrukturiranja prema njima djeluju.

Kada plan restrukturiranja može zadirati u pravo razlučnoga vjerovnika na odvojeno namirenje? Budući da su razlučni vjerovnici dužni u obavijesti o svom razlučnom pravu dati izjavu odriču li se ili ne prava na odvojeno namirenje, odnosno izjavu o pristanku ili uskrati pristanka odgode namirenja iz predmeta na koje se odnosi njihovo razlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja¹⁶⁸ logično bi bilo zaključiti da plan restrukturiranja može zadirati u prava razlučnih vjerovnika na namirenje iz predmeta zaloga samo ako je razlučni vjerovnik dao pozitivnu Izjavu kojom se odriče prava na odvojeno namirenje ili pristaje na odgodu namirenja iz predmeta zaloga. U protivnom može se postaviti pitanje čemu služi izjava razlučnoga vjerovnika ako se u njegova prava može zadirati iako se on izjavom nije odrekao prava na odvojeno namirenje ili je uskratio pristanak odgode namirenja iz predmeta na koje se odnosi njegovo razlučno pravo.

ZIDSZ/2022 je izmijenio odredbu čl. 66. SZ u cijelosti. Odredba čl. 66. st. 4. SZ glasi: *„Prava razlučnih vjerovnika mogu se ograničiti planom restrukturiranja i bez njihove suglasnosti, ali oni ne smiju biti stavljeni u lošiji položaj od onoga u kojem bi bili da plana nema i da je otvoren stečajni postupak.“*

¹⁶⁴ članak 46. st. 6. SZ

¹⁶⁵ članak 49. st. 1. SZ

¹⁶⁶ članak 49. st. 3. SZ

¹⁶⁷ članak 38. st. 4. SZ

¹⁶⁸ članak 38. st. 3. SZ

Imajući u vidu navedenu odredbu čl. 66. at. 4. SZ očigledno je da se pravo razlučnoga vjerovnika može ograničiti iako je dao izjavu kojom se ne odriče od prava na odvojeno namirenje te je uskratio pristanak odgode namirenja iz predmeta na koji se odnosi njegovo razlučno pravo. S druge strane, ako se planom restrukturiranja ograničavaju prava razlučnih vjerovnika, planom restrukturiranja razlučni vjerovnici *ne smiju biti stavljeni u lošiji položaj od onoga* u kojemu bi bili da plana nema i da je otvoren stečajni postupak. Imajući u vidu pravni položaj razlučnih vjerovnika teško je i zamisliti kako bi njihov pravni položaj mogao biti bolji s planom restrukturiranja koji zadire i njihova prava od položaja koji bi bio bez plana restrukturiranja. Slijedom toga, svaki plan restrukturiranja koji bi smanjivao ili ograničavao prava razlučnoga vjerovnika doveo bi do lošijeg pravnog položaja od onoga u kojemu bi razlučni vjerovnik bio da plana nema i da je otvoren stečajni postupak. Stečajnim postupkom prava razlučnih vjerovnika se ne smanjuju niti ograničavaju pa bi svako smanjenje njegovih prava planom restrukturiranja dovelo do njegovoga lošijeg položaja od položaja da je otvoren stečajni postupak. U konačnici ova odredba će teško biti primjenjiva i teško će se prava razlučnoga vjerovnika moći ograničiti planom restrukturiranja bez volje razlučnoga vjerovnika.

Imajući u vidu sve navedeno nije jasno što je zakonodavac želio postići s odredbom čl. 66. stavak 4. SZ-a i kada će plan restrukturiranja moći ograničiti u prava razlučnih vjerovnika bez njihove suglasnosti.

Zakonom o izmjenama i dopunama Stečajnoga zakona iz 2017. godine dopunjena je odredba članka 35. SZ-a te su dodani stavak 2. i 3. toga članka. Nakon izmjene zakona odredba stavka 3. članka 35. glasi: *„Na razlučne vjerovnike dužnika u predstečajnom postupku na odgovarajući način primjenjuju se pravila iz odredbe članak 153. ovog zakona.“*

Odredba članka 153. SZ-a glasi: *„Vjerovnici s pravom odvojenog namirenja su stečajni vjerovnici ako im je dužnik i osobno odgovoran. Oni imaju pravo na razmjerno namirenje iz stečajne mase samo ako se odreknu odvojenog namirenja ili ako se ne uspiju odvojeno namiriti.“*

U stečajnom postupku razlučni vjerovnici kojima je dužnik i osobno odgovoran mogu prijaviti svoju tražbinu i kao stečajni vjerovnici.¹⁶⁹ Utvrđivanjem tražbine razlučnog vjerovnika kao stečajnoga vjerovnika daje pravo razlučnom vjerovniku da namiruje svoju tražbinu i kao stečajni vjerovnik ako se odrekne odvojenog namirenja ili se ne uspije odvojeno namiriti. Razlučni vjerovnik može kao stečajni vjerovnik sudjelovati i glasovati na skupštini vjerovnika.

Kako primijeniti odredbu članka 153. SZ-a na odgovarajući način u predstečajnom postupku ? Odredba članka 35. stavak 2. i 3. u vezi s odredbom članka 153. SZ, razlučnim vjerovnicima kojima je dužnik i osobno odgovoran daje pravo i mogućnost da svoju tražbinu prema dužniku prijave u predstečajnom postupku. Za takvu tražbinu vrijede sva pravila kao i za druge prijavljene tražbine ali ostaje otvoreno pitanje može li dužnik tražbinu osiguranu razlučnim pravom umanjiti planom restrukturiranja imajući u vidu da razlučni vjerovnik ne gubi pravo na odvojeno namirenje prijavom tražbine. S jedne strane, ne bi imalo nikakvog smisla tražbinu umanjiti ako razlučni vjerovnik osiguranu tražbinu može namiriti u punom iznosu iz vrijednosti založene stvari. S druge strane, ako razlučni vjerovnik ne uspije namiriti tražbinu u cijelosti iz vrijednosti založene stvari, a dužnik mu je i osobno odgovoran, može li i na koji način namiriti preostali iznos

¹⁶⁹ vidi odluku VTS RH poslovnj broj: PŽ-4079/22od 19.5.2022.

tražbine iz ostale dužnikove imovine ? Ako bi odgovor bio potvrđan, razlučni vjerovnik bi dio tražbine koji nije namiren iz vrijednosti založene stvari namirivao povoljnije u odnosu na druge vjerovnike jer mu tražbina nije umanjena predstečajnim sporazumom. Ako bi razlučnom vjerovniku bilo uskraćeno pravo da dio tražbine namiruje iz ostale imovine dužnika postavlja se pitanje zašto je uopće prijavljivao svoju tražbinu i na koji način primijeniti odredbu članka 153. SZ-a u predstečajnom postupku. Ovo osobito zbog činjenice što razlučni vjerovnik ne može u trenutku prijavljivanja i ispitivanja njegove tražbine znati hoće li se i u kojoj mjeri namiriti iz vrijednosti založene stvari. Također nije jasno na koji bi način razlučni vjerovnik trebao dati izjavu u kojem dijelu se neće odvojeno namiriti iz vrijednosti založene stvari ako to ne zna u trenutku prijavljivanja tražbine. Nadalje, izjava da se odriče prava na odvojeno namirenje koja je dana na propisanom obrascu u predstečajnom postupku ne bi dovela do prestanka založnog prava ako nije dana u skladu s posebnim propisima na temelju kojih prestaju stvarna prava na stvarima i pravima dužnika.¹⁷⁰

U sudskoj praksi imamo odluke u kojima je izloženo pravno shvaćanje prema kojemu razlučni vjerovnik ima pravo prijaviti tražbinu u predstečajnom postupku ako mu je dužnik i osobno odgovoran, ali dužnik tražbinu ne može umanjiti bez suglasnosti razlučnog vjerovnika.¹⁷¹ Takvu tražbinu trebalo bi svrstati u posebnu skupinu tražbina osiguranih razlučnim pravom.

Ako razlučni vjerovnik tražbinu koju je prijavio kao vjerovnik i koja je utvrđena rješenjem suda ne bi namirio iz predmeta zaloga, može li nenamireni iznos tražbine namirivati iz ostale imovine predstečajnoga dužnika ? Negativan odgovor doveo bi do situacije da prijavljivanje tražbine razlučnoga vjerovnika i njeno utvrđenje u predstečajnom postupku ne bi imalo nikakvu svrhu. Također bi ostalo nejasno zašto je zakonodavac propisao da se i na razlučne vjerovnike u predstečajnom postupku na odgovarajući način primjenjuje odredba članka 153. SZ-a. Stoga je jedini mogući zaključak da razlučni vjerovnik kojemu je dužnik i osobno odgovoran može nakon namirenja tražbine iz vrijednosti predmeta zaloga preostali eventualno nenamireni iznos tražbine namirivati iz ostale dužnikove imovine ali samo u skladu s planom restrukturiranja i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine kojoj bi pripadao razlučni vjerovnik da nije imao tražbinu osiguranu razlučnim pravom.

U jednoj od odluka izloženo je drukčije pravno shvaćanje prema kojemu tražbina razlučnoga vjerovnika, koji se nije odrekao prava na odvojeno namirenje, neće biti obuhvaćena predstečajnom nagodbom, što znači da ne postoji niti mogućnost da ista bude razmjerno smanjena te da se odrede drukčiji rokovi njezina namirenja. Razlučni vjerovnik bi mogao nakon sklapanja predstečajne nagodbe ishoditi namirenje svoje tražbine isključivo iz predmeta na kojem je zasnovano razlučno pravo, a ne i iz ostale imovine dužnika.¹⁷² Navedena odluka je temeljena na Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi. Donošenjem Stečajnoga zakona 2015. godine drukčije je uređen predstečajni postupak i prava razlučnih vjerovnika.

4.4. Izlučni vjerovnici

¹⁷⁰ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-2581/18 5.12.2018.

¹⁷¹ vidi odluke VTS RH poslovni broj: PŽ-384/21 od 4.2.2021. i PŽ-5584/20 od 11.1.2021.

¹⁷² Vidi odluku Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj: Povrv-1167/16 od 1.7.2016. koja je potvrđena odlukom VTS RH poslovni broj: PŽ-6869/16 od 28.2.2019.

Izlučni vjerovnik je osoba koja na temelju kojega svoga stvarnog ili osobnog prava potražuje neki predmet za kojeg može dokazati da ne ulazi u imovinu predstečajnoga dužnika. Pravo na izdvajanje predmeta iz dužnikove imovine utvrđuje se prema pravilima za ostvarivanje tih prava izvan predstečajnoga postupka.

Izlučna prava nisu predmet ispitivanja na ročištu radi ispitivanja tražbina¹⁷³ niti predstečajni postupak utječe na prava izlučnih vjerovnika.¹⁷⁴ Međutim, izlučni vjerovnici dužni su o svojim pravima obavijestiti FINA-u i to u roku od 21 dan od dostave plana restrukturiranja. U obavijesti su dužni navesti podatke o svojim pravima, pravnoj osnovi izlučnoga prava i dijelu imovine dužnika na koji se odnosi njihovo izlučno pravo.¹⁷⁵ Obavijest se podnosi na obrascu za prijavu tražbine vjerovnika u predstečajnom postupku.

Izlučni vjerovnici dužni su u obavijesti dati izjavu o pristanku ili uskrati pristanka izdvajanja predmeta na koje se odnosi njihovo izlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja.¹⁷⁶ Izlučni vjerovnici mogu opozvati svoju izjavu najkasnije do početka ročišta za glasovanje o prijedlogu plana restrukturiranja ako su planom restrukturiranja njihova prava smanjena ili je ostvarenje njihovog prava izmijenjeno nakon davanja izjave.¹⁷⁷ Izlučni vjerovnici mogu sudjelovati u planu restrukturiranja samo ako izričito i dobrovoljno pristanu na to.¹⁷⁸

Ako je prije otvaranja predstečajnoga postupka dužnik neovlašteno otuđio predmet čije se izdvajanje moglo tražiti, a predmet se ne može vratiti izlučnom vjerovniku, izlučni vjerovnik može zahtijevati da se na njega prenese pravo na protučinidbu, ako nije ispunjena ili može tražiti naknadu štete.

4.5. Jamci

Pravni položaj jamaca u predstečajnom postupku nije uređen Stečajnim zakonom. Štoviše, niti jedna odredba zakona koja uređuje predstečajni postupak ne spominje jamce pa se na njihov pravni položaj u predstečajnom postupku moraju primijeniti odredbe Zakona o obveznim odnosima koje uređuju institut jamstva te na odgovarajući način odredbe o jamcima u stečajnom postupku.

Jamac je osoba koja jamči vjerovniku da će ispuniti njegovu dospjelu tražbinu prema dužniku, ako to ne učini dužnik. Na jamca koji je podmirio vjerovnikovu tražbinu prelazi tražbina sa svim sporednim pravima i osiguranjima njezina ispunjenja na temelju zakona (zakonska subrogacija).¹⁷⁹ Ako je jamac podmirio vjerovniku njegovu tražbinu prema dužniku do dana otvaranja predstečajnoga postupka nad dužnikom ili do isteka roka za prijavljivanje tražbina, jamac je postao vjerovnik dužnika te ima pravo prijaviti tražbinu u predstečajnom postupku, kao i svaki drugi dužnikov vjerovnik. Jamac u prijavi tražbine treba navesti iznos tražbine i pravnu osnovu. Jamac može zahtijevati od dužnika naknadu onoga što je platio vjerovniku za dužnikov račun, a i kamate od dana isplate. Ako jamac ne podnese prijavu tražbine kao vjerovnik neće moći sudjelovati u predstečajnom postupku niti ostvariti namirenje svoje tražbine.

¹⁷³ članak 46. st. 6. SZ

¹⁷⁴ članak 66. toč. 1. SZ

¹⁷⁵ članak 38. st. 2. SZ

¹⁷⁶ članak 38. st. 3. SZ

¹⁷⁷ članak 38. st. 6. SZ

¹⁷⁸ članak 66. st. 5. SZ

¹⁷⁹ članak 110. ZOO

Nije rijedak slučaj da „istu“ tražbinu prijavljuju i vjerovnik i jamac/jamci koji su jamčili za vjerovnikovu tražbinu prema dužniku. FINA zaprima prijave tražbina i sastavlja tablicu prijavljenih tražbina, ali FINA nema ovlasti da ispituje ili osporava prijavljene tražbine. Jamac koji nije podmirio vjerovniku niti dio tražbine do otvaranja predstečajnoga postupka nije stupio u pravni položaj vjerovnika te nije postao dužnikov vjerovnik. Jamac ne može biti vjerovnik uvjetne tražbine, ako tražbina iz osnovnog obvezno-pravnoga odnosa nije uvjetna. Stoga je nezakonito i pogrešno priznati jamcu tražbinu kao „uvjetnu tražbinu pod odgovornim uvjetom“. Jamac će možda postati vjerovnik dužnika, ako i kada podmiri vjerovniku tražbinu za koju je jamčio pa bi jamac mogao biti „uvjetni vjerovnik“, a ne vjerovnik uvjetne tražbine. Međutim, zakon ne poznaje institut uvjetnih vjerovnika, već uvjetnih tražbina.¹⁸⁰

Ako su tražbinu prijavili vjerovnik i jamac, FINA će sastaviti tablicu prijavljenih tražbina ne upuštajući se u ocjenu je li jamac vjerovnik dužnika ili ne. Jamčevu tražbinu mogu osporiti dužnik, povjerenik ili bilo koji od vjerovnika. Na ročištu radi ispitivanja tražbina sud ispituje prijavljene tražbine koje su osporene kako bi pokušao otkloniti osporavanje. Ako je jamčevu tražbinu osporila ovlaštena osoba u zakonskom roku, a osporavanje ne bude otklonjeno na ročištu radi ispitivanja tražbina, sud će donijeti rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama u kojemu bi trebao utvrditi osporavanje jamčeve tražbine, a jamca će uputiti na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine.¹⁸¹ Problem nastaje ako tražbinu koju je prijavio jamac nisu osporile ovlaštene osobe u zakonskom roku. Polazeći od činjenice da prijavljene tražbine mogu osporiti ovlaštene osobe samo u zakonskim rokovima, sud nema ovlast da ispituje tražbinu koja nije osporena na zakonom propisani način te je sud dužan utvrditi sve tražbine koje su prijavljene pa tako i tražbine jamaca kao vjerovnika. Važeće zakonsko rješenje može dovesti do umanjenja prava vjerovnika i znatnog oštećenja vjerovnika na način da jamci, koji nisu vjerovnici dužnika, sami ili s drugim vjerovnicima preglasaju vjerovnike prilikom odlučivanja o prijedlogu plana restrukturiranja.

Postoje zagovornici shvaćanja prema kojemu sud u navedenom slučaju treba rješenjem odbiti utvrditi tražbinu jamcu koji nije vjerovnik, ili jamcu ne dopustiti da glasuje o planu restrukturiranja ili odbiti potvrditi plan restrukturiranja ako je jamčev glas odlučan za prihvaćanje plana restrukturiranja uz odgovarajuću primjenu odredbe članka 3. stavak 3. Zakona o parničnom postupku. Navedena odredba daje sudu mogućnost da ne uvaži raspolaganja stranaka koja su u suprotnosti s prisilnim propisima i pravilima javnog morala. Dispozicije sudionika predstečajnoga postupka, kao što su prijavljivanje tražbina, osporavanje i priznanje tražbina, su u načelu dopuštene. Međutim, te radnje nisu dopuštene, ako imaju nedopušten cilj kojem su u konkretnom slučaju namijenjene (npr. dispozicije imovinskopravnim ovlaštenjima koje imaju za cilj izigravanje prava vjerovnika).

Jamac podmirenjem vjerovnikove tražbine stupa u pravni položaj vjerovnika.¹⁸² Za jamca koji je podmirio tražbinu, za koju je jamčio, nakon roka za prijavu tražbina ili nakon rješenja o utvrđenim tražbinama, mogu nastati problemi ako vjerovnik svoju nenamirenu tražbinu prema dužniku nije prijavio niti je ona utvrđena u predstečajnom postupku. Jamac se ne bi mogao uspješno braniti od vjerovnikovog zahtjeva za namirenje tražbine činjenicom da vjerovnik svoju tražbinu ne može ostvarivati od glavnog dužnika. Odredba članka 340. stavak 2. SZ-a propisuje da rješenje o potvrdi

¹⁸⁰ članak 277. i članak 141. SZ

¹⁸¹ članak 50. u vezi s člankom 266. SZ

¹⁸² vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-3272/2022 od 17.8.2022.

plana restrukturiranja ne djeluje na prava vjerovnika protiv sudužnika i dužnikovih jamaca. Vjerovnik bi mogao svoju tražbinu ostvarivati prema jamcu. Jamcu preostaje mogućnost da vjerovnikovom zahtjevu za namirenje tražbine suprotstavi svoj zahtjev za naknadu štete zbog činjenice što vjerovnik tražbinu nije prijavio u predstečajnom postupku, odgovarajućom primjenom odredbe članka 114. ZOO-a.

Koja su prava jamca prema dužniku nakon što podmiri vjerovniku njegovu tražbinu koja nije prijavljena niti utvrđena u predstečajnom postupku? Jamac neće moći ostvarivati svoju tražbinu prema dužniku budući da je vjerovnik izgubio pravo da ostvaruje tražbinu prema dužniku upravo na temelju činjenice da potvrđeni plan restrukturiranja ima učinak na sve tražbine nastale prije otvaranja predstečajnoga postupka.

Parnični, ovršni ili postupak osiguranja koje je jamac pokrenuo protiv dužnika prije otvaranja predstečajnoga postupka radi namirenja ili osiguranja tražbine, prekidaju se danom otvaranja predstečajnoga postupka. Postupci će se nastaviti samo pod uvjetom da je jamac prijavio tražbinu i ako je tražbina osporena.

Odredba članka 143. stavak 2. SZ određuje da jamci mogu u stečajnom postupku podnijeti zahtjev da im se osigura iznos što će ga platiti za dužnika razmjerno iznosu koji bi mu pripao kao stečajnom vjerovniku. Primjena ove odredbe u stečajnom postupku je također upitna. Ako bi vjerovnik, kojemu je jamac jamčio ispunjenje tražbine ako ju po dospelosti na ispuni dužnik, prijavio svoju tražbinu u stečajnom postupku ne bi bilo moguće za istu tražbinu na zahtjev jamca osigurati iznos što će ga platiti za dužnika razmjerno iznosu koji bi mu pripao kao stečajnim vjerovnicima te istovremeno diobama namirivati i vjerovnika tražbine. Slijedom toga, niti jamac u predstečajnom postupku ne bi mogao osnovano zahtijevati osiguranje iznosa što će ga platiti za dužnika razmjerno iznosu koji bi mu pripao kao predstečajnom vjerovniku. Pored izloženoga, navedena odredba ne primjenjuje se u okviru predstečajnoga postupka jer u predstečajnom postupku nema dioba kojima se namiruju vjerovnici kao u stečajnom postupku. Predstečajni postupak se znatno razlikuje od stečajnoga postupka pa s obzirom na njegove specifičnosti odredbe Stečajnoga zakona ne primjenjuju se i na predstečajni postupak ako Zakonom nije drukčije propisano.¹⁸³

4.6. Raspravljanje i glasovanje o prijedlogu plana restrukturiranja

4.6.1. Plan restrukturiranja

Do stupanja na snagu ZIDSZ/2022 prijedlog plana restrukturiranja dužnik je morao podnijeti uz prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka.¹⁸⁴ U slučaju da dužnik nije priložio prijedlog plana restrukturiranja sud bi mu naložio da prijedlog dopuni u roku od osam dana.¹⁸⁵ Ako dužnik ne bi dopunio prijedlog sud bi odbacio prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka.¹⁸⁶

Prema važećim odredbama Stečajnoga zakona dužnik mora podnijeti prijedlog u roku od 21 dan od pravomoćnosti rješenja o utvrđenim tražbinama odnosno od dana dostave rješenja drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim tražbinama.

¹⁸³ vidi rješenje VTS RH poslovni broj: PŽ-3272/2022 od 17.8.2002.

¹⁸⁴ članak 26. toč. 3. SZ/2015

¹⁸⁵ članak 31. st. 2. SZ

¹⁸⁶ članak 31. st. 3. SZ

Predmnijevajući da plan restrukturiranja nije podnesen uz prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka sud će rješenjem otvoriti predstečajni postupak bez plana restrukturiranja. Ako dužnik nije podnio prijedlog plana restrukturiranja niti u zakonskom roku sud ne bi mogao odbaciti prijedlog kao nepotpun budući da je predstečajni postupak otvoren. Jedino što sud može je rješenjem obustaviti predstečajni postupak.¹⁸⁷

Isto tako, ako je dužnik priložio prijedlog plana restrukturiranja uz prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka a plan ne obuhvaća sve utvrđene i osporene tražbine dužnik je dužan u roku od 21 dan od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama podnijeti izmijenjeni prijedlog plana restrukturiranja. Ako dužnik ne dostavi izmijenjeni prijedlog plana restrukturiranja sud će obustaviti postupak i nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka.¹⁸⁸

Plan restrukturiranja sud će objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana primitka.

4.6.2. Prethodna suglasnost za pretvaranje tražbine kreditne institucije u temeljni kapital

Kreditna institucija je dužna zatražiti i to prije zakazivanja ročišta za glasovanje, prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke za pretvaranje svoje tražbine u temeljni kapital dužnika u predstečajnom postupku ako je planom restrukturiranja predloženo pretvaranje tražbine u temeljni kapital dužnika kojim kreditna institucija stječe udio u dužniku od 20% i više, a koji je veći od 10% priznatog kapitala kreditne institucije, odnosno stječe većinski udio u kapitalu ili većinsko pravo odlučivanja sukladno propisima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija.

Zahtjevu mora biti obrazložen i prilaže se plan restrukturiranja. Hrvatska narodna banka je dužna odlučiti o zahtjevu obrazloženom odlukom u roku od osam dana od primitka zahtjeva. Prethodna suglasnost ne obvezuje kreditnu instituciju na ročištu za glasovanje, odnosno kreditna institucija može glasovati protiv plana restrukturiranja iako ima prethodnu suglasnost HNB-a.

Ako kreditna institucija nije zatražila prethodnu suglasnost za pretvaranje svoje tražbine u temeljni kapital dužnika u predstečajnom postupku ili ju nije dobila sud će obustaviti predstečajni postupak na temelju odredba članka 64. stavak 1. točka 5. SZ-a.

4.6.3. Prethodna suglasnost za tražbine Republike Hrvatske

Nadležno državno odvjetništvo dužno je zatražiti prethodnu suglasnost ministra nadležnog za financije, odnosno čelnika državnog tijela iz čijeg djelokruga proizlazi tražbina, ako je planom restrukturiranja predloženo smanjenje tražbine. Odluku je potrebno donijeti u roku od osam dana od primitka zahtjeva. Međutim, sud nije dužan utvrđivati je li državno odvjetništvo zatražilo prethodnu suglasnost niti postoji li suglasnost nadležnog ministra odnosno čelnika državnog tijela.

4.6.4. Ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja

¹⁸⁷ članak 52. st. 3. SZ-a

¹⁸⁸ vidi rješenje VTS RH poslovni broj PŽ-1296/2020-2 od 30. travnja 2020.

Zakon propisuje da se ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja najkasnije mora održati u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama uz objavu poziva na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.¹⁸⁹ Već je ranije navedeno da sud neće moći u navedenom roku održati ročište zbog novog zakonskog roka za podnošenje prijedloga plana restrukturiranja. Nadalje, ako je protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama podnesena žalba ročište ne bi trebalo održati dok drugostupanjski sud ne odluči o žalbi i ne dostavi rješenje.

Na ročištu dužnik treba izložiti prijedlog plana restrukturiranja, nakon čega se na plan očituje povjerenik, a zatim se otvara rasprava o dužnikovim prijedlozima. U raspravi imaju pravo sudjelovati vjerovnici, dužnik i povjerenik. Vjerovnici imaju pravo na ročištu iznijeti svoje prijedloge i predložiti izmjenu plana restrukturiranja, o kojima se treba očitovati dužnik. O konačnom prijedlogu plana restrukturiranja odlučuju vjerovnici glasovanjem.¹⁹⁰

Na pravo glasa vjerovnika za glasovanje o planu restrukturiranja primjenjuju se na odgovarajući način pravila Stečajnoga zakona o utvrđivanju prava glasa u stečajnom planu. Odredba članka 323. SZ-a upućuje na odgovarajuću primjenu SZ-a o utvrđivanju prava glasa stečajnih vjerovnika, navodeći da razlučni vjerovnici imaju pravo glasa kao i stečajni vjerovnici samo ako im je dužnik osobno odgovoran i ako se odreknu prava na odvojeno namirenje ili ne budu odvojeno namireni. Međutim, ovaj način utvrđivanja prava glasa je protivan odredbi članka 153. SZ-a kojom je određeno da su razlučni vjerovnici i stečajni vjerovnici ako im je dužnik i osobno odgovoran. Razlučni vjerovnici kojima je dužnik osobno odgovoran mogu svoju tražbinu prijaviti u punom iznosu i kao stečajni vjerovnici. Ako su razlučni vjerovnici prijavili tražbinu i kao stečajni vjerovnici i ako je njihova tražbina utvrđena, svi stečajni vjerovnici (pa tako i razlučni vjerovnik) imaju pravo sudjelovanja i pravo glasa na skupštini vjerovnika pa slijedom toga i pravo glasa kada se odlučuje o stečajnom planu.¹⁹¹ Navedeno ograničenje da razlučni vjerovnici imaju pravo glasa samo ako se odreknu prava na odvojeno namirenje ili ne budu odvojeno namireni može se odnositi samo na one razlučne vjerovnike kojima dužnik nije osobno odgovoran ili razlučne vjerovnike kojima je dužnik osobno odgovoran ali nisu prijavili tražbinu i kao stečajni vjerovnici.

U predstečajnom postupku razlučni vjerovnici koji su prijavili tražbinu i koja im je priznata imaju pravo glasa na ročištu za glasovanje o planu restrukturiranja.

4.6.5. Popis vjerovnika i prava glasa koji im pripadaju.¹⁹²

Sud sastavlja popis vjerovnika i prava glasa koji im pripadaju.¹⁹³

Ročištu mogu nazočiti i neke osobe koje nemaju pravo glasa kao što su dioničari dužnika, nositelji udjela te nositelji drugih osnivačkih prava pravnih osoba. Navedene osobe imaju pravo sudjelovanja na ročištu budući da najkasnije na ročištu za glasovanje mogu prigovoriti planu restrukturiranja pismeno ili usmeno na zapisnik pod uvjetom da su planom restrukturiranja stavljeni u lošiji položaj od onoga u kojem bi bili da plana. U

¹⁸⁹ članak 55. st. 1. i 2. SZ

¹⁹⁰ članak 55. st. 3. do 6. SZ

¹⁹¹ članak 103. st. 1. i čl. 106. SZ

¹⁹² članak 57. SZ

¹⁹³ vidi odluku VTS RH poslovnj broj: PŽ-3034/22 od 19.7.2022.

vezi s navedenim sud bi u pozivu za ročište trebao pozvati i te osobe da sudjeluju na ročištu za raspravljavanje i glasovanje o planu restrukturiranja.¹⁹⁴

4.6.6. Odgoda ročišta za raspravljavanje i glasovanje

Odgodu ročišta za glasovanje mogu zatražiti dužnik i većina vjerovnika nazočnih na ročištu i to na rok od osam dana, ali samo jedanput.¹⁹⁵

Ako se na ročištu za glasovanje koji od vjerovnika očituje da nije suglasan s predloženim planom restrukturiranja, odnosno ako se prema Zakonu smatra da je koji od vjerovnika glasovao protiv plana restrukturiranja, dužnik može zatražiti od suda odgodu ročišta na rok do 15 dana radi izmjene plana restrukturiranja.¹⁹⁶

U slučaju odgode ročišta na dužnikov zahtjev, izmijenjeni plan restrukturiranja dužnik je dužan dostaviti sudu u roku od osam dana od dana odgođenoga ročišta. Ako dužnik ne dostavi sudu izmijenjeni plan restrukturiranja u propisanom roku, sud će obustaviti postupak.¹⁹⁷

4.6.7. Glasovanje

Vjerovnici glasuju pisanim putem na propisanom obrascu za glasovanje koji mora biti dostavljen sudu najkasnije do početka ročišta za glasovanje.¹⁹⁸ Ako vjerovnici do početka ročišta za glasovanje ne dostave obrazac za glasovanje ili se iz obrasca ne može nedvojbeno utvrditi kako su glasovali smatrat će se da su vjerovnici glasovali ZA plan restrukturiranja. To je izmjena načina glasovanja koja je stupila na snagu s danom stupanja na snagu ZIDSZ/2022.

Prije stupanja na snagu ZIDSZ/2022 bilo je predviđeno da vjerovnici mogu glasovati na ročištu. Odredba članka 58. stavak 2. SZ-a je brisana. Nije jasno zašto vjerovnici „moraju“ obrazac za glasovanje dostaviti najkasnije do početka ročišta za glasovanje budući da se na ročištu raspravlja o prijedlogu plana restrukturiranja. Na ročištu dužnik izlaže prijedlog plana restrukturiranja, o planu se očituje povjerenik, te u raspravi imaju pravo sudjelovati vjerovnici, dužnik i povjerenik. Vjerovnici imaju pravo na ročištu iznijeti svoje prijedloge i predložiti izmjenu plana restrukturiranja, o kojim prijedlozima se očituje dužnik. Ako vjerovnik obrazac za glasovanje mora dostaviti prije ročišta na kojemu se tek raspravlja o planu restrukturiranja opravdano se postavlja pitanje zašto se uopće raspravlja o prijedlogu plana restrukturiranja ako su vjerovnici prije ročišta unaprijed glasovali o prijedlogu plana. Drugo, može li i na koji način vjerovnik izmijeniti svoju odluku o načinu glasovanja? Valja bi zaključiti da vjerovnici moraju obrazac za glasovanje predati najkasnije na ročištu za glasovanje nakon što je dovršena rasprava o planu restrukturiranja. Ako bi vjerovnik predao obrazac prije ročišta za glasovanje trebalo bi mu omogućiti da na ročištu preda novi obrazac za glasovanje.

Sud sastavlja poseban zapisnik o provedenom glasovanju, kojeg potpisuju dužnik i povjerenik.¹⁹⁹

¹⁹⁴ članak 61.st.4. SZ

¹⁹⁵ članak 60. st. 1. SZ

¹⁹⁶ članak 60. st. 2. SZ

¹⁹⁷ članak 60. st. 3. SZ

¹⁹⁸ članak 5. st. 1. SZ

¹⁹⁹ članak 58. st. 3. SZ

4.6.8. Potrebne većine

Do stupanja na snagu ZIDSZ/2022 bilo je propisano da pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu na odgovarajući se način primjenjuje na razvrstavanje vjerovnika u predstečajnom postupku. ZIDSZ/2022 je riječi „stečajnom planu“ zamijenio riječima „planu restrukturiranja“. Odredba članka 59. stavak 1. druga rečenica sada glasi: „*Pravila o razvrstavanju sudionika u planu restrukturiranja na odgovarajući način se primjenjuju na razvrstavanje vjerovnika u predstečajnom postupku.*“ Budući da se vjerovnici u planu restrukturiranja razvrstavaju u skupine primjenom pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu²⁰⁰ možemo zaključiti da se prije glasovanja vjerovnici mogu razvrstati u skupine uz odgovarajuću primjenu pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu. Stoga nije jasno koja je svrha navedene izmjene odredbe članka 59. stavak 1. SZ.

Svaka skupina vjerovnika s pravom glasa odvojeno glasuje o planu restrukturiranja. Svim vjerovnicima iste skupine osiguravaju se ista prava te se oni namiruju razmjerno njihovoj tražbini. Smatrat će se da su vjerovnici prihvatili plan restrukturiranja ako je u svakoj skupini većina vjerovnika glasovala za plan te zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za plan dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana. Plan je prihvaćen ako je postignuta većina koja je glasovala za plan restrukturiranja u svakoj skupini, a ne većina svih vjerovnika, kako je bilo do stupanja na snagu ZIDSZ/2022. Druga pretpostavka je da su u svakoj skupini glasovali vjerovnici za plan restrukturiranja čiji zbroj tražbina dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana.²⁰¹

Vjerovnici koji imaju neko zajedničko pravo ili čija su prava do nastanka predstečajnoga razloga činila jedinstveno pravo računaju se pri glasovanju kao jedan vjerovnik. Na isti način postupit će se i s nositeljima razlučnih prava ili prava plodouživanja.²⁰²

4.6.9. Većinska odluka skupina vjerovnika

Ako u određenoj skupini vjerovnika nije postignuta potrebna većina, a sve ostale pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja iz odredbe članka 61. SZ-a su ispunjene, na prijedlog dužnika ili uz njegovu suglasnost, smatrat će se da je ta skupina prihvatila plan i sud će potvrditi plan restrukturiranja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- vjerovnici te skupine planom restrukturiranja nisu stavljeni u lošiji položaj od onoga u kojem bi bili da plana restrukturiranja nema
- vjerovnici te skupine primjereno sudjeluju u gospodarskim koristima koje bi sudionicima trebale pripasti na temelju plana restrukturiranja
- većina skupina vjerovnika prihvatila je plan restrukturiranja s potrebnom većinom, s tim što najmanje jedna od skupina vjerovnika koja je prihvatila plan ne smije biti skupina vjerovnika koji su nositelji udjela ili skupina vjerovnika s tražbinama nižih isplatnih redova.²⁰³

Smatrat će se da primjereno sudjelovanje vjerovnika skupine u gospodarskim koristima postoji ako prema planu restrukturiranja:

- nijedan vjerovnik neće primiti imovinsku korist koja prelazi iznos njegove tražbine

²⁰⁰ članak 27. točka 12. SZ

²⁰¹ članak 59. st. 1. i 2. SZ

²⁰² članak 59. st. 3. SZ

²⁰³ članak 59. st. 1. SZ

- vjerovnici skupine koja je odbila prihvatiti plan stavljeni su barem u isti položaj kao i druge skupine vjerovnika s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnoga postupka bile istog isplatnog reda
- vjerovnici skupine koja je odbila prihvatiti plan stavljeni su u bolji položaj od vjerovnika drugih skupina s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnoga postupka bile nižeg isplatnog reda i
- dužnik ili osoba koja u njemu ima udjel neće primiti imovinsku korist.²⁰⁴

4.6.10. Odlučivanje o potvrdi plana restrukturiranja

Nakon što vjerovnici prihvate plan restrukturiranja i dužnik da svoj pristanak na njega, sud će odlučiti o tome hoće li plan restrukturiranja potvrditi.²⁰⁵ Pravila o pristanku dužnika na stečajni plan na odgovarajući način se primjenjuju na pristanak dužnika na plan restrukturiranja.²⁰⁶

Sud će po službenoj dužnosti uskratiti potvrdu plana restrukturiranja:

- ako je dužnik sposoban za plaćanje i ne postoji prijeteca nesposobnost za plaćanje njegovih obveza
- ako su bitno povrijeđena pravila o sadržaju plana restrukturiranja i postupanja tijekom njegove izrade i donošenja, kao i o prihvatu od vjerovnika i o pristanku dužnika, osim ako se nedostatak može otkloniti u kratkom roku koji će odrediti sud
- ako je prihvati plana restrukturiranja postignut na nedopušten način, osobito stavljanjem u povoljniji položaj pojedinih vjerovnika
- ako planom restrukturiranja nije određeno namirenje iznosa koji bi vjerovnici dobili da njihova tražbina nije osporena
- ako je planom restrukturiranja predloženo pretvaranje tražbine jednog ili više vjerovnika u temeljni kapital dužnika, a članovi dužnika nisu u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima donijeli odluku kojom se to dopušta
- ako se planom restrukturiranja u svrhu njegova ostvarenja predviđa novo financiranje koje neopravdano oštećuje interese vjerovnika ili
- ako očito ne postoje razumni izgledi da bi plan restrukturiranja mogao spriječiti nastanak nesposobnosti plaćanja ili osigurati održivost poslovanja.²⁰⁷

Sud će također uskratiti potvrdu plana restrukturiranja ako se tražbina kreditne institucije pretvara u temeljni kapital dužnika ako kreditna institucija nije zatražila prethodnu suglasnost za pretvaranje svoje tražbine u temeljni kapital dužnika u predstečajnom postupku ili ju nije dobila te će sud obustaviti predstečajni postupak na temelju odredba članka 64. stavak 1. točka 5. SZ-a.

Sud će na prijedlog vjerovnika, dužnika, dioničara, nositelja udjela te nositelja drugih osnivačkih prava pravnih osoba uskratiti potvrdu plana restrukturiranja ako je podnositelj prijedloga:

- planu restrukturiranja prigovorio najkasnije na ročištu za raspravljanje i glasovanje pismeno ili usmeno na zapisnik i
- planom restrukturiranja stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema.²⁰⁸

²⁰⁴ članak 59. st. 2. SZ

²⁰⁵ članak 61. st. 1. SZ

²⁰⁶ članak 61. st. 2. SZ

²⁰⁷ članak 61. st. 3. SZ

²⁰⁸ članak 61. st. 4. SZ

Podnositelj prijedloga za uskratu potvrde plana restrukturiranja dužan je učiniti vjerojatnim da je planom restrukturiranja stavljen u lošiji položaj.²⁰⁹ Radi utvrđenja je li sudionik plana restrukturiranja stavljen u lošiji položaj od onoga u kojemu bi bio da plana nema sud može izvesti dokaz vještačenjem na trošak sudionika plana restrukturiranja koji tvrdi da je planom stavljen u lošiji položaj.²¹⁰

4.6.11. Rješenje suda o planu restrukturiranja

Ako su ispunjene pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja, sud će rješenjem potvrditi plan restrukturiranja. Ako nisu ispunjene pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja, sud će rješenjem uskratiti potvrdu plana restrukturiranja i obustaviti predstečajni postupak²¹¹ te nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka, osim ako utvrdi da je dužnik sposoban za plaćanje i da je ispunio sve obveze prema vjerovnicima.

Sud će u rješenju odrediti da se uskrata potvrde plana restrukturiranja i obustava predstečajnog postupka odnosno potvrda plana restrukturiranja upišu u registre, javne knjige, upisnike i očevidnike. Rješenje se objavljuje se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Pravomoćno rješenje sud će bez odgode dostaviti FINA-i.²¹²

Protiv rješenja kojim se plan restrukturiranja potvrđuje ili se potvrda plana restrukturiranja uskraćuje sudionici plana restrukturiranja imaju pravo na žalbu. Žalba protiv rješenja kojim se plan restrukturiranja potvrđuje dozvoljena je samo ako je podnositelj žalbe:

- prigovorio planu u postupku glasovanja
- glasao protiv plana i
- učinio vjerojatnim da je planom stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema i da se primijene isplatni redovi iz članaka 138. i 139. SZ-a.²¹³

Žalba protiv rješenja kojim se plan restrukturiranja potvrđuje ne odgađa provedbu plana, ali sud može na prijedlog podnositelja žalbe odgoditi provedbu plana restrukturiranja ili njegovih dijelova, ako je to potrebno da bi se otklonilo nastupanje teške i nepopravljive štete za žalitelja koja bi nadišla prednosti neodgodive provedbe plana.²¹⁴

4.6.12. Ovrha na temelju rješenja o potvrdi plana restrukturiranja

Na temelju rješenja o potvrdi plana restrukturiranja vjerovnici čije su tražbine utvrđene mogu pokrenuti postupak ovrhe protiv dužnika. S neosporenom tražbinom izjednačena je i ona čije je osporavanje otklonjeno.²¹⁵

Ako je na temelju rješenja o potvrdi plana restrukturiranja namirenje tražbina vjerovnika odgođeno ili je dužnik djelomično oslobođen obveze namirenja, odgoda odnosno oslobođenje prestaje vrijediti u odnosu na onoga vjerovnika prema kojem je dužnik znatno zakasnio s ispunjenjem potvrđenoga plana restrukturiranja. Smatrat će se da je dužnik znatno zakasnio s ispunjenjem plana restrukturiranja ako nije platio

²⁰⁹ članak 61. st. 5. SZ

²¹⁰ članak 61. st. 6. SZ

²¹¹ članak 61.a st. 1. i 2. SZ

²¹² članak 61.a st. 3., 4. i 5. SZ

²¹³ članak 61.b st. 1. i 2. SZ

²¹⁴ članak 61.b st. 3. SZ

²¹⁵ članak 343. st. 1. SZ

dospjelu obvezu, iako ga je vjerovnik pismeno opomenuo i pritom mu odredio naknadni rok u trajanju od najmanje 15 dana.²¹⁶ Prava koja vjerovniku pripadaju u slučaju znatnoga zakašnjenja dužnika s ispunjenjem plana restrukturiranja vjerovnik može prisilno ostvariti na temelju rješenja kojim je potvrđen plana restrukturiranja i rješenja kojim je utvrđena njegova tražbina u predstečajnom postupku, ako učini vjerojatnim da je dužnika propisno opomenuo na zakašnjenje plaćanja te ako je istekao rok koji je naknadno odredio dužniku. Vjerovnik nije dužan dokazati zakašnjenje dužnika.²¹⁷

Na koji način vjerovnik može prisilno ostvariti namirenje svoje tražbinu ako je dužnik ozbiljnije zakasnio s njezinim ispunjenjem? Prema Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima vjerovnik bi trebao podnijeti prijedlog za izravnu naplatu FINA-i. U jednom je predmetu vjerovnik podnio prijedlog FINA-i te dostavio rješenje o utvrđenim tražbinama, potvrđeni plan restrukturiranja i dopis kojim je pozvao dužnika da podmiri dospjele obveze iz Sporazuma, ali FINA nije provela ovrhu uz obrazloženje: „FINA ne može izravno provesti ovrhu jer treba utvrditi opseg ispunjenja i ovršnost, a za to treba ispitati i utvrditi određene činjenice. FINA provodi ovrhu samo u situacijama u kojima je sve 100% čisto i izvjesno (iznos tražbine, stranke, ovršnost), a ako nije sve jasno, vjerovnici moraju podnijeti prijedlog sudu za ovrhu (jer treba utvrđivati činjenice o kojima ovisi ovršnost i iznos tražbine). Dakle, vjerovnik u ovom slučaju treba tražiti od suda određivanje ovrhe sukladno 204. OZ-a te će sud prije određivanja ovrhe utvrditi je li prijedlog osnovan. Drukčije nije moguće s obzirom na postojeće uređenje - FINA ne donosi nikakvu pisanu odluku, a činjenica znatnog zakašnjenja nije utvrđena u samoj ispravi već se naknadno utvrđuje iz dodatnih isprava. Ako bi se drugačije uredile odredbe o postupanju FINA-e, FINA bi mogla i te činjenice utvrđivati samo bi tada vjerojatno morala donijeti neku odluku o činjenici znatnoga zakašnjenja i visine tražbine, na koju bi stranke imale pravo žalbe kao protiv sudskih odluka ili bi trebalo propisati oblik u kojemu bi se utvrdila činjenica znatnoga zakašnjenja u ispunjenju dužnikovih obveza s kojom ispravom vjerovnik podnosi prijedlog za izravnu naplatu FINA-i.“

Vjerovnik čija je tražbina osporena, ali je osporavanje otklonjeno u parnici radi utvrđivanja osporene tražbine, također može svoju tražbinu prisilno ostvariti ovrhom i to na temelju presude kojom je utvrđena njegova tražbina i rješenja kojim je potvrđen plan restrukturiranja. U skladu s time, jako je važno da rješenje o potvrdi plana restrukturiranja sadrži uvjetni nalog za plaćanje, odnosno da je dužnik dužan platiti točno određeni iznos, na određeni način i u određenim rokovima ako vjerovnik otkloni osporavanje njegove tražbine u parnici.

Ako se prije potpunoga ispunjenja plana restrukturiranja nad imovinom dužnika otvori stečajni postupak, odgoda i otpust prestaju vrijediti u odnosu na sve predstečajne vjerovnike te oni prijavljuju tražbine u punom iznosu koji je utvrđen rješenjem o utvrđenim tražbinama.²¹⁸

4.6.13. Učinci potvrđenog plana restrukturiranja i nadzor nad ispunjenjem

Potvrđeni plan restrukturiranja ima pravni učinak prema svim njegovim sudionicima. Tražbina vjerovnika koji svoju tražbinu nije prijavio u predstečajni postupak, premda je uredno bio obaviješten o njegovu otvaranju, može se namiriti samo na način, u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine

²¹⁶ članak 341. st. 1. SZ

²¹⁷ članak 343. st. 3. SZ

²¹⁸ članak 341. st. 2. SZ

vjerovnika kojoj bi dotični vjerovnik pripadao da je prijavio tražbinu. O tome je već bilo riječi pa nema potrebe ponavljati.²¹⁹

Dužnik je dužan dobiti nastalu na temelju otpisanih obveza na temelju potvrđenoga plana restrukturiranja zadržati do isteka roka za ispunjenje svih obveza koje proizlaze iz plana. S druge strane, vjerovniku koji otpisuje tražbinu od dužnika u skladu s potvrđenim planom restrukturiranja, iznos otpisane tražbine se utvrđuje kao porezno priznati rashod.²²⁰

Na potvrđeni plan restrukturiranja primjenjuju na odgovarajući način se primjenjuju odredbe glave VII. Stečajnoga zakona o učincima potvrđenog stečajnoga plana i nadzoru nad njegovim ispunjenjem.²²¹

4.7. Privremeno i novo financiranje²²²

Dužnik može, uz suglasnost vjerovnika koji zajedno imaju više od dvije trećine pravomoćno utvrđenih tražbina, predložiti preuzimanje novog zaduženja u novcu od postojećeg ili novog vjerovnika radi privremenog financiranja koje je opravdano i hitno potrebno da bi se osigurao kontinuitet poslovanja i uvećala vrijednost imovine tijekom predstečajnoga postupka. Suglasnost se daje u pisanom obliku najkasnije na ročištu za glasovanje o planu restrukturiranja.

Dužnik prijedlog dostavlja sudu. Sud će u roku od tri dana od dostave prijedloga ispitati je li suglasnost dao potreban broj vjerovnika i je li zaduženje za privremeno financiranje opravdano i hitno potrebno da bi se osigurao kontinuitet poslovanja i uvećala vrijednost imovine tijekom predstečajnoga postupka. Ako novo zaduženje radi privremenog financiranja ispunjava zakonske pretpostavke, sud će svojim rješenjem utvrditi iznose i uvjete zaduženja te rokove u kojima će se namirivati tražbine iz tog zaduženja.

Rješenje kojim se odobrava novo zaduženje radi privremenog financiranja sud će bez odgode objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Protiv toga rješenja nije dopuštena posebna žalba.

Dužnik može u planu restrukturiranja predvidjeti novo financiranje od strane postojećeg ili novog vjerovnika, a koje je potrebno za provedbu plana restrukturiranja te neopravdano ne oštećuje interese vjerovnika, pri čemu je taj vjerovnik kao sudionik uključen u plan restrukturiranja.

Ako se naknadno nad dužnikom otvori stečajni postupak, tražbine vjerovnika s osnove privremenog financiranja i tražbine vjerovnika s osnove novog financiranja namirit će se prije ostalih stečajnih vjerovnika, osim vjerovnika prvoga višega isplatnog reda.

Ako se naknadno nad dužnikom otvori stečajni postupak, privremeno financiranje i novo financiranje ne može se pobijati i davatelji takvih financiranja ne podliježu odgovornosti s obrazloženjem da ono šteti sveukupnosti vjerovnika, osim ako se utvrdi

²¹⁹ članak 62. st. 1. SZ

²²⁰ članak 62. st. 2. SZ

²²¹ članak 62. st. 4. SZ

²²² članak 62.a SZ

da bi bilo riječi o povredi načela savjesnosti i poštenja, sukobu interesa davatelja osiguranja ili kaznenom djelu.

4.8. Zaštita drugih transakcija povezanih s restrukturiranjem²²³

Ako se naknadno nad dužnikom otvori stečajni postupak, transakcije koje su opravdane i hitno potrebne za pregovore o planu restrukturiranja ne mogu se pobijati, osim ako bi bila riječ o kaznenom djelu, povredi načela savjesnosti i poštenja te sukobu interesa protivne strane.

Transakcije se odnose, primjerice, na:

- plaćanje naknada i troškova vezanih za pregovore, prihvrat ili potvrdu plana restrukturiranja
- plaćanje naknada i troškova za uzimanje stručnog savjetovanja usko povezanog s restrukturiranjem
- isplatu plaća radnicima za već obavljeni posao
- sva ostala plaćanja i izdatke nastale u redovitom tijeku poslovanja.

Ako se naknadno nad dužnikom otvori stečajni postupak, transakcije koje su opravdane i hitno potrebne za provedbu plana restrukturiranja i koje se provode u skladu s planom restrukturiranja koji je sud potvrdio ne mogu se pobijati s obrazloženjem da one štete materijalnim pravima vjerovnika, osim ako bi bila riječ o kaznenom djelu, povredi načela savjesnosti i poštenja te sukobu interesa protivne strane.

4.9. Obustava predstečajnoga postupka²²⁴

4.9.1. Trajanje predstečajnoga postupka

Predstečajni postupak mora se završiti u roku od 120 dana od otvaranja predstečajnoga postupka.

Iznimno, sud može, na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika, dopustiti produženje roka najviše za daljnjih 180 dana ako smatra da je postignut napredak u pregovorima o planu restrukturiranja i da postoji vjerojatnost uspješnog okončanja predstečajnog postupka.

Sud može obustaviti predstečajni postupak ako je dužnik pridonio dužem trajanju predstečajnog postupka od 120 odnosno daljnjih 180 dana.

Sud će na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika ukinuti zabranu provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja protiv dužnika te obustaviti predstečajni postupak ako postane očito da dio vjerovnika koji bi mogao spriječiti donošenje plana restrukturiranja ne podupire nastavak pregovora o planu restrukturiranja.

4.9.2. Rješenje o obustavi predstečajnoga postupka²²⁵

Sud je dužan rješenjem obustaviti otvoreni predstečajni postupak:

²²³ članak 62.b SZ

²²⁴ članak 63. SZ

²²⁵ članak 64. SZ

- ako utvrdi da ne postoji predstečajni razlog,
- ako dužnik u tijeku predstečajnog postupka obavlja plaćanja koja nisu nužna za redovno poslovanje, ispunjava obveze nastale i dospjele prije otvaranja predstečajnog postupka, otuđuje i opterećuje imovinu bez prethodnog odobrenja povjerenika ili suda ako povjerenik nije imenovan (postupa protivno odredbi članka 67. SZ),
- ako dužnik u tijeku predstečajnoga postupka više od 30 dana kasni s isplatom plaće koja radniku pripada prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu odnosno prema drugom aktu kojim se uređuju obveze poslodavca prema radniku dospjelim nakon otvaranja predstečajnoga postupka ili ako u tom roku ne uplati doprinose i poreze prema plaći, računajući od dana kada je radniku bio dužan isplatiti plaću,
- ako dužnik ispuni sve obveze prema vjerovnicima do ročišta za glasovanje,
- ako Hrvatska narodna banka ne izda prethodnu suglasnost za pretvaranje tražbine kreditne institucije u temeljni kapital dužnika,
- ako utvrdi da vjerovnici neće prihvatiti plan restrukturiranja
- u drugim slučajevima propisanim Zakonom – ako nisu ispunjene pretpostavke za potvrđivanje predstečajnoga sporazuma, ako dužnik ne dostavi izmijenjeni plan restrukturiranja, ako se predstečajni sporazum ne potvrdi u zakonom određenim rokovima; ako vjerovnici ne prihvate prijedlog plana restrukturiranja potrebnom većinom.

Pravomoćno rješenje o obustavi predstečajnoga postupka sud će dostaviti FINA-i.

U slučajevima obustave otvorenoga predstečajnog postupka, sud će po službenoj dužnosti nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka, osim ako utvrdi da je dužnik sposoban za plaćanje i da je ispunio sve obveze prema vjerovnicima.

4.10. Pravne posljedice otvaranja predstečajnoga postupka²²⁶

4.10.1. Vrijeme nastupanja pravnih posljedica

Pravne posljedice otvaranja predstečajnoga postupka nastaju za sve tražbine vjerovnika prema dužniku nastale do dana otvaranja predstečajnoga postupka.²²⁷ Pravne posljedice nastupaju u trenutku kad je rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.²²⁸ U slučaju ukidanja rješenja povodom žalbe te ponovnog otvaranja predstečajnoga postupka smatrat će se da su pravne posljedice nastupile u trenutku objave prvoga rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka.²²⁹

4.10.2. Postupci na koje predstečajni postupak utječe²³⁰

Danom otvaranja predstečajnoga postupka nastupa prekid parničnih i arbitražnih postupaka, kao i zabrana pokretanja novih parničnih i arbitražnih postupaka protiv dužnika u svezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe. Parnični i arbitražni postupci u vezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe mogu se nastaviti ili pokrenuti nakon prihvaćenog i potvrđenog plana restrukturiranja u odnosu na tražbine ili dio tražbina koje su u predstečajnom postupku osporene te nakon pravomoćnosti

²²⁶ članak 65. SZ

²²⁷ članak 65. st. 3. SZ

²²⁸ članak 65. st. 1. SZ

²²⁹ članak 65. st. 2. SZ

²³⁰ članak 68

rješenja o obustavi predstečajnoga postupka. Na zahtjeve u tim postupcima primjenjuju se pravila iz odredbe članka 50. stavaka 2. do 7. SZ-a.

Važno je naglasiti da se ne prekidaju svi parnični i arbitražni postupci već samo postupci o tražbinama na koje predstečajni postupak utječe. Tako primjera radi sud neće prekinuti postupak koji se vodi radi utvrđenja ništetnosti određenih pravnih poslova i slično.²³¹

Danom otvaranja predstečajnog postupka nastupa prekid ovršnih postupaka i postupaka osiguranja, kao i zabrana pokretanja novih ovršnih postupaka i postupaka osiguranja protiv dužnika u svezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe. Zabrana provođenja ovrhe traje 120 dana. Prije isteka tog roka sud u predstečajnom postupku može na zahtjev dužnika, vjerovnika ili povjerenika produljiti trajanje zabrane provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja dva puta za daljnjih 90 dana, pod uvjetom da je postignut relevantan napredak u pregovorima o planu restrukturiranja i da je navedena zabrana nužna radi ostvarivanja plana restrukturiranja. Zahtjev za produljenje roka mora se podnijeti najkasnije 15 dana prije isteka roka zabrane provedbe ovrhe ili postupka osiguranja. Na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika sud će ukinuti zabranu provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja ako postane očito da dio vjerovnika koji bi mogli spriječiti donošenje plana restrukturiranja ne podupire nastavak pregovora te će obustaviti predstečajni postupak.

Ako sud ne dostavi FINA-i odluku o produljenju trajanja zabrane provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja prije isteka 120 dana odnosno daljnjih 90 dana, FINA će nastaviti s provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu dužnika na temelju osnova za plaćanje koje je prestala izvršavati od primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka.

Odredbe o prekid parničnih arbitražnih, ovršnih postupaka i postupaka osiguranja primjenjuju se na postupke radi ostvarenja tražbina koje su nastale nakon otvaranja predstečajnoga postupka.

U parničnim i arbitražnim postupcima u kojima je utvrđen prekid postupka zbog otvaranja predstečajnoga postupka, u kojem je nakon toga doneseno pravomoćno rješenje o potvrdi plana restrukturiranja kojim je obuhvaćena tražbina vjerovnika o kojoj se vodi parnični odnosno arbitražni postupak, sud odnosno arbitražni sud nastaviti će postupak i odbaciti tužbu u cijelosti odnosno u dijelu u kojem je tražbina obuhvaćena planom restrukturiranja.

U ovršnim postupcima i postupcima osiguranja u kojima je utvrđen prekid postupka zbog otvaranja predstečajnoga postupka u kojem je nakon toga doneseno pravomoćno rješenje o potvrdi plana restrukturiranja kojim je obuhvaćena tražbina vjerovnika u pogledu koje se vodi ovršni postupak odnosno postupak osiguranja sud će obustaviti ovršni postupak odnosno postupak osiguranja.

Izvanparnični postupci, kao što su primjera radi postupak za priznanje stranog pravorijeka, uređenja međa i slično se ne prekidaju jer to nisu postupci u svezi tražbina na koje predstečajni postupak utječe.²³²

4.10.3. Postupci na koje predstečajni postupak ne utječe²³³

²³¹ vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-3100/20 od 4.12.2020.

²³² vidi odluku VTS RH poslovni broj: PŽ-3359/22 od 27.7.2022.

Predstečajni postupak ne utječe na:

- mjere osiguranja u kaznenom postupku
- porezne postupke utvrđivanja zloupotrebe prava i
- upravne postupke koje provodi Ministarstvo financija, Porezna uprava u postupcima utvrđivanja poreznih obveza.

4.10.4. Poslovanje dužnika od otvaranja postupka

Od dana otvaranja predstečajnoga postupka do njegova završetka dužnik može obavljati samo plaćanja nužna za redovno poslovanje i ispunjavati obveze iz privremenog ili novog zaduženja koje je preuzeo u skladu s odredbom članka 62.a stavak 1- do 5. SZ-a.

U razdoblju od dana otvaranja predstečajnoga postupka do njegova završetka dužnik ne smije ispunjavati obveze nastale i dospjele prije otvaranja predstečajnoga postupka, osim obveza koje se odnose na redovno poslovanje a to su nužna plaćanja iz radnoga odnosa u bruto iznosu za radnike i prijašnje dužnikove radnike čije su tražbine dospjele do dana otvaranja predstečajnoga postupka, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom i kolektivnim ugovorom, tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, odnosno plaće radnika uvećane za iznos doprinosa na osnovicu i druga materijalna prava radnika u skladu s ugovorima o radu i kolektivnim ugovorima dospjela nakon podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka, plaćanja za troškove predstečajnoga postupka i druga plaćanja nužna za redovno poslovanje propisana posebnim zakonom. I poslove redovnog poslovanja dužnik može poduzimati samo na temelju prethodnoga odobrenja povjerenika.

Pravni poslovi koje je dužnik poduzeo protivno bez odobrenja povjerenika nemaju pravni učinak prema vjerovnicima ako je treća osoba znala ili morala znati da poduzeti pravni posao prelazi okvire redovnoga poslovanja dužnika i da njegovo poduzimanje nije odobrio povjerenik.

Mjenice i čekovi te drugi nalozi za plaćanje izdani prije otvaranja predstečajnoga postupka ne naplaćuju se na teret računa dužnika za vrijeme trajanja postupka, ali je dopušteno prezentiranje mjenica, s tim da će se na mjenici utvrditi datum (dan) prezentiranja i izdati potvrda da po mjenici nije plaćeno zato što je nad dužnikom otvoren predstečajni postupak.

4.10.5. Dvostrano obvezni ugovori koje nije ispunila niti jedna ugovorna strana

Vjerovnik iz dvostrano obveznog ugovora koji je sklopljen prije otvaranja predstečajnoga postupka i na koji predstečajni postupak utječe, a koji u vrijeme otvaranja tog postupka nisu ili nisu u potpunosti ispunili ni dužnik ni vjerovnik, nije ovlašten nakon otvaranja predstečajnoga postupka uskratiti svoju činidbu, raskinuti ugovor, proglasiti dospelost svoje tražbine ili na bilo koji drugi način izmijeniti taj ugovor na štetu dužnika pozivom na činjenicu da dužnik svoj dug nije platio. Pod bitnim ugovorom smatra se ugovor koji je nužan za nastavak redovitog poslovanja, uključujući ugovor koji se odnosi na opskrbu čiji bi prekid mogao dovesti do obustave poslovanja dužnika. Drukčije postupanje vjerovnika nema pravni učinak.²³⁴

²³³ članak 68.a SZ

²³⁴ članak 67.a st. 1. i 2. SZ

Vjerovnik iz dvostrano obveznog ugovora koji je sklopljen prije otvaranja predstečajnoga postupka, a koji nisu ili nisu u potpunosti ispunili ni dužnik ni vjerovnik, nije ovlašten uskratiti svoju činidbu, raskinuti ugovor, proglasiti dospelost svoje tražbine ili na bilo koji drugi način izmijeniti taj ugovor na štetu dužnika pozivom na odgovarajuću ugovorenu klauzulu zbog:

- podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka
- podnošenja prijedloga za zastoj/odgodu ovrhe
- otvaranja predstečajnog postupka
- usvajanja prijedloga za zastoj/odgodu ovrhe.²³⁵

Ugovorne odredbe kojima se unaprijed isključuje ili ograničava primjena pravila iz članak 67.a stavak. 3. SZ bez pravnog su učinka, kao i ponašanja koja bi mu bila protivna.

Odredbe čl. 67.a SZ ne primjenjuju se na ugovore iz članka 182. stavak 1. do 4. SZ.

5. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje

5.1. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon otvaranja predstečajnoga postupka²³⁶

Od dana primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka FINA prestaje izvršavati sve osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret dužnika, osim obračuna neisplaćene plaće, naknade plaće i otpremnine, osnova za plaćanje koje se odnose na tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnog odnosa u bruto iznosu, zahtjeva za prisilnu naplatu u postupku osiguranja radničkih tražbina, rješenja nadležnog tijela o privremenom osiguranju naplate u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće, osnova za plaćanje koje se odnose na uzdržavanje djeteta i osnova za plaćanje koje se odnose na mjere osiguranja u kaznenom postupku.

Vjerovnik osnove za plaćanje na temelju koje se na novčanim sredstvima po računu dužnika pravne osobe treba provesti ili se provodi ovrha radi naplate tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, naplate tražbine po osnovi namjerno počinjene nedopuštene radnje, radi naplate novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka ili radi tražbine koja je nastala nakon otvaranja predstečajnoga postupka može zatražiti od povjerenika da naloži FINA-i da nastavi s provedbom ovrhe po toj osnovi za plaćanje odnosno da provede ovrhu na novčanim sredstvima po računu dužnika sukladno posebnom zakonu.

Vjerovnik osnove za plaćanje na temelju koje se na novčanim sredstvima po računu dužnika pojedinca treba provesti ili se provodi ovrha radi naplate tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, naplate tražbine

²³⁵ članak 7.a st.3. SZ

²³⁶ članak 69. SZ

po osnovi namjerno počinjene nedopuštene radnje, radi naplate novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka, naplate tražbine za uzdržavanje koja proizlazi iz obiteljskog odnosa, braka ili tazbinskog srodstva, radi tražbine koja je nastala nakon otvaranja predstečajnoga postupka ili naplate tražbine koja nije proizašla iz obavljanja ili nije vezana uz obavljanje djelatnosti dužnika pojedinca može zatražiti od povjerenika da naloži Financijskoj agenciji da nastavi s provedbom ovrhe po toj osnovi za plaćanje odnosno da provede ovrhu na novčanim sredstvima po računu dužnika sukladno posebnom zakonu.

Razlučni vjerovnik čije se razlučno pravo temelji na založnom pravu stečenom pljenidbom novčane tražbine po računu dužnika provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu, nakon utvrđenja njegova položaja kao razlučnoga vjerovnika za taj iznos tražbine, može zatražiti od povjerenika da naloži FINA-i da nastavi s provedbom ovrhe po toj osnovi za plaćanje za iznos koji je zaplijenjen s računa dužnika do otvaranja predstečajnoga postupka.

Od dana primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka do dana primitka pravomoćnoga rješenja o obustavi predstečajnoga postupka, pravomoćnoga rješenja kojim se potvrđuje plan restrukturiranja ili do isteka roka zabrane provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja iz odredbe članka 68. stavka 2. ovoga Zakona FINA osnove za plaćanje neće upisivati u Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje niti po njima postupati, osim u slučaju iz odredbe članka 69. stavaka 2., 3. i 4. SZ-a i u slučaju primitka obračuna neisplaćene plaće, naknade plaće i otpremnine, osnova za plaćanje koje se odnose na tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnog odnosa u bruto iznosu, zahtjeva za prisilnu naplatu u postupku osiguranja radničkih tražbina, rješenja nadležnog tijela o privremenom osiguranju naplate u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće, osnova za plaćanje koje se odnose na mjere osiguranja u kaznenom postupku i osnova za plaćanje koje se odnose na uzdržavanje djeteta.«.

5.2. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon obustave predstečajnoga postupka²³⁷

Od dana primitka pravomoćnoga rješenja o obustavi predstečajnoga postupka, FINA će nastaviti s provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu dužnika na temelju osnova za plaćanje koje je prestala izvršavati od primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka. Iznimno, FINA neće nastaviti s provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu dužnika na temelju osnova za plaćanje koje je prestala izvršavati od dana primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka ako je predstečajni postupak obustavljen jer je dužnik ispunio sve obveze prema vjerovnicima.

5.3. Postupanje financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon pravomoćnosti rješenja o potvrdi predstečajnoga sporazuma²³⁸

Od dana primitka pravomoćnoga rješenja kojim se potvrđuje plan restrukturiranja, FINA neće nastaviti s provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu dužnika na temelju osnova za plaćanje koje je prestala izvršavati od primitka rješenja o otvaranju

²³⁷ članak 70. SZ

²³⁸ članak 71. SZ

predstečajnoga postupka, a eventualno zaplijenjena sredstva po tim osnovama za plaćanje oslobodit će i omogućiti dužniku raspolaganje istima.

Osnovu za plaćanje donesenu odnosno izdanu prije otvaranja predstečajnoga postupka, a primljenu nakon pravomoćne potvrde plana restrukturiranja FINA neće evidentirati u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje, nego će je vratiti podnositelju uz obrazloženje, osim:

- obračuna neisplaćene plaće, naknade plaće i otpremnine
- osnova za plaćanje koje se odnose na tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnog odnosa u bruto iznosu
- zahtjeva za prisilnu naplatu u postupku osiguranja radničkih tražbina
- rješenja nadležnog tijela o privremenom osiguranju naplate u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće
- osnova za plaćanje koje se odnose na uzdržavanje djeteta
- osnova za plaćanje koje se odnose na mjere osiguranja u kaznenom postupku
- osnova za plaćanje za koje je povjerenik potvrdio da se ovrha treba provesti jer se radi o tražbini na koju predstečajni postupak ne utječe.«.

Osnovu za plaćanje donesenu odnosno izdanu nakon otvaranja predstečajnoga postupka, a primljenu nakon potvrde plana restrukturiranja, FINA će evidentirati u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje sukladno zakonu kojim se uređuje provedba ovrhe na novčanim sredstvima. Ako se na temelju osnove za plaćanje iz odredbe stavka 3. članka 71. SZ-a naplati tražbina vjerovnika koja je nastala prije otvaranja predstečajnoga postupka i na koju predstečajni postupak utječe, dužnik može tražiti proglašenje ovrhe nedopuštenom i povrat prenesenih novčanih sredstava u posebnoj parnici.

6. Zastara²³⁹

Prijavom tražbina u predstečajnom postupku, osim onih na koje predstečajni postupak ne utječe, prekida se zastara u odnosu na te tražbine od dana podnošenja prijave do isteka roka za isplatu koji je određen u planu restrukturiranja, a ako se plan restrukturiranja ne potvrdi, do pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnoga postupka.

Može se postaviti pitanje što je sa zastarom ako sud otvori predstečajni postupak i vjerovnici prijave tražbine po pozivu suda, a sud nakon prijave tražbina prijedlog odbaci (npr. iz razloga što dužnik u popisu imovine i obveza nije naveo sve postupke koji se vode pred sudom ili javnopravnim tijelom iako je znao ili morao znati za njegovo postojanje). Na odgovarajući način trebalo bi primijeniti odredbu da od dana podnošenja prijave tražbine do odbačaja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka zastara u odnosu na te tražbine se prekida.

²³⁹ članak 72. SZ

7. Umanjenje utvrđenih tražbina²⁴⁰

Utvrđena tražbina je, u smislu Stečajnoga zakona, glavni dug i kamate dospjele na dan otvaranja predstečajnoga postupka, a ako je tražbina sadržana u ovršnoj ispravi, cjelokupni iznos naveden u toj ispravi što podrazumjeva i troškove postupka ako su suđeni vjerovniku. Ako je predstečajnim sporazumom određena isplata tražbina u smanjenom iznosu, postotak koji se isplaćuje obračunava se na cijeli iznos utvrđene tražbine.

8. Pravo na kamate²⁴¹

Od dana otvaranja predstečajnoga postupka do njegova **završetka** kamate ne teku, osim na tražbine na koje predstečajni postupak ne utječe.

Uvođenjem instituta zaključenja predstečajnoga postupka predstečajni postupak je završen rješenjem o zaključenju postupka a ne rješenjem o rješenjem o potvrdi plana restrukturiranja. U skladu s time kamate ne teku do

Ako predstečajni postupak bude obustavljen tada ne važi odredba da kamate ne teku od dana otvaranja predstečajnoga postupka do njegova završetka, osim ako je postupak obustavljen jer je dužnik ispunio sve obveze prema vjerovnicima.

Budući da u Zakonu nije izriekom riješeno pitanje kamata u slučaju odbačaja prijedloga trebalo bi zauzeti stav prema kojemu odredba da kamate ne teku ne važi i u slučaju odbačaja prijedloga.

9. Zaključenje predstečajnoga postupka²⁴²

Sud će donijeti rješenje o zaključenju predstečajnoga postupka čim rješenje o potvrdi plana restrukturiranja postane pravomoćno. U skladu s navedenim, sud će donijeti rješenje o zaključenju predstečajnoga postupka samo u slučaju ako je rješenjem potvrđen plan restrukturiranja. Ako je postupak obustavljen sud neće donositi rješenje o zaključenju predstečajnoga postupka.

Prije zaključenja predstečajnoga postupka dužnik je dužan namiriti troškove predstečajnoga postupka te nesporne dospjele tražbine vjerovnika koje su nastale nakon otvaranja predstečajnoga postupka, a za sporne tražbine pružiti odgovarajuće osiguranje. Međutim, zakon nije odredio koje su posljedice ako dužnik ne podmiri troškove postupka te nesporne tražbine nastale nakon otvaranja postupka, a za sporne tražbine ne pruži odgovarajuće osiguranje ? Plan restrukturiranja je potvrđen pa sud ne bi mogao rješenje o potvrdi plana staviti izvan snage.

Sud će objaviti izreku rješenja s naznakom osnove za zaključenje predstečajnoga postupka. Nije jasno koja je osnova zaključenja predstečajnoga postupka. Ovo osobito

²⁴⁰ članak 73. SZ

²⁴¹ članak 74. SZ

²⁴² članak 75. SZ

ako se ima u vidu da rješenje o zaključenju sud donosi samo ako je rješenjem potvrđen plan restrukturiranja.

Sud će unaprijed izvijestiti dužnika i povjerenika o tome kada će nastupiti pravni učinci zaključenja predstečajnoga postupka. Koji su to pravni učinci zakonom nije određeno. Jedan od pravnih učinaka mogao bi biti da povjerenik prestaje obavljati dužnost ali bi to bilo protivno odredbi članka 23. stavak 2. SZ.

LITERATURA:

- Ustav Republike Hrvatske (Narodne novine broj: 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14)
- Stečajni zakon („Narodne novine“ broj 71/15, 104/17 i 36/22)
- Stečajni zakon („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13; dalje: SZ)
- Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona (Narodne novine broj 36/22)
- Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine broj: 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13)
- Zakon o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)
- Zakon o računovodstvu (Narodne novine broj 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20)
- Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19 i 34/22)
- Zakona o ustanovama (Narodne novine broj: 76/93, 29/97, 47/09, 35/08 i 127/19)
- Ovršni zakon (Narodne novine broj: 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)
- Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine broj: 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20)
- Zakon o državnim potporama (Narodne novine broj: 47/14 – pročišćeni tekst i 69/17)
- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)
- Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21)
- Zakon o porezu na dobit (Narodne novine broj: 177/04, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13., 143/14, 50/16., 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20)
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20 i 39/22)
- Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine broj: 65/18, 17/20 i 83/21)
- Zakon o kreditnim institucijama (Narodne novine broj: 159/13, 19/15, 102/15, 15/18, 70/19, 47/20 i 146/20)
- Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku (NN broj: 107/15)
- Pravilnik o dostavi prijedloga državnih potpora i podataka o državnim potporama (Narodne novine broj: 125/17);
- Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima (Narodne novine broj 105/15 od 2.10.2015.)
- Odluka o donošenju Smjernica politike državnih potpora za razdoblje 2020.-2022. (Narodne novine broj: 123/19)
- sudska praksa Visokog trgovačkog suda RH i trgovačkih sudova